

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAtalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

Liber Quartus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

cū predicti sancti venissent romam ad oratio-
nē: martyres detētos: in carceribus visitabāt:
venientes autē in castrū trans tyberim intra car-
cerē inuenerūt hōiem venerabilē noīe Quiri-
nū: qui iam multa verbera p̄ xpi noīe p̄pessus
fuerat et facultate nudatus. Lum quo diebus
ocro manserūt ministrantes ei de facultatibus
suis ⁊ lanantes pedes eius qui in vinculis erāt
p̄stricti. Inde abierūt ad martyres alios requi-
rēdos: ⁊ post dies aliquot redeūtes: bñm q̄rīnū
nō inuenerūt. Sed a q̄dā pastore p̄bytero aus-
dierunt: qualiter quirinus gladio in carcere in-
terfectus fuerat: et in tyberim factus. Cui⁹ cor-
pus remanserat in insula lycœniē. Ad quod re-
quirendum martius cum filijs et pastore p̄sby-
tero perrexit noctu: et inuentum corpus sepe-
lierunt in cimiterio pontiant in crypta. vij. ka-
lendas aprilis.

De sanctis Montano p̄sbytero et
Maxima martyribus. Cap. cccxxiiij.

Montanus p̄sby-
ter et maxima virgo in oppido
furnio passi sunt. Qui dū xpi-
stum dominiū vna voce confite-
rentur: ab infidelibus tenti et
vinculis ferreis colligati: ambo
mare meri sunt. vij. kalen. aprilis: vt Hiero. in
martylogio testatur.

Explicit liber tertius.

Incipit prologus quar-
ti libri.

Martus liber
presentis catalogi con-
tinet gesta ⁊ passiones
illorum sanctorū quo-
rum festiuitates occur-
rūt infra tēpus in quo
representat ecclesia so-
lemnem sponse a spōso
factam translationem:
et ipsius dotationem siue adorationem: quod

tempus fuit a resurrectione domini vsq; ad diē
penthecostes. Et ipsum tempus ecclesia dei
p̄out ad litteras euenit representat. ¶ In quo
quidē tempore pronuba christi figuratiue: pri-
mo in diē resurrectionis domini ⁊ per octauas
de domo tyranni diaboli qui pater eius factus
fuerat: non creando: sed decipiendo per christū
resurgentem educitur. Cui et per psalmistam
dicitur. Obluiscere populum tuum et domum
patris tui. ¶ Secundo ipsa eadem nuptia ab
octaua pasche vsq; ad ascensionem mystice ves-
titur et colitur atq; doribus adornatur. ¶ Nas
in prima dominica post pascha glorificat in cor-
pore et vestitur immortalitate. In cuius figu-
ra ipsa dominica vocatur in albis: stolisq; cbdē-
dis neophyti vestiuntur: quod denotat dotes
corporis immortalis. Et in euangelio de glo-
ria dominici corporis ad discipulos clausis sa-
nctis itrogressi memoria fit: quod est figura no-
stre future corporee glorificationis. ¶ In reli-
quis quattuor subsequentibus dominicis glo-
rificatur in anima: cuius dotes s̄m Augustinū
sunt visio et dilectio. ¶ Ideo in secunda et ter-
tia dominica representatur beatorum visio: in
libro scilicet apocalypsis qui tunc legit: vbi nar-
ratur de viginti quattuor senioribus et de ange-
lis ac turba magna sanctorū stantibus ante thro-
num diuināq; fruētibus visione. ¶ In quarta
et quinta dominica representatur eorundem de-
lectio in epistolis canonicis q̄ tunc leguntur: in
q̄bus de dilatione p̄cipue pertractatur. ¶ Ter-
tio ipsa eadem sponsa a diē ascensionis vsq; ad
penthecosten subarata: ⁊ vt dictum est feliciter
dorata in domum sponsi christi solēniter intro-
ducitur: et hoc in personam christi carne glorio-
si: et sanctorum patrum glorificationum cum il-
lo ascendentium: vnde tunc cantatur. Ascens-
dens christus in altum: captiuam duxit capti-
uitatem: et ascendit deus in sublatione ⁊c. Ad
huius ergo temporis festa discutenda proces-
dendum est.

¶ Finit prologus
quarti libri.

l. lxxij

Incipit liber quartus: a pascha resurre-
ctionis domini vsq; ad penthecosten.

De resurrectione dñi nostri iesu christi.

Cap. i.

Resurrectio domini

nostri iesu xpi tertio die a passio-
ne ipsius facta est: eo videlicet die
ad litteras quo hic ponitur: scilicet
vi. kal. aprilis. Circa quam re-
surrectione quattuor considerare
debemus: scilicet factum miraculosum:

tempus gratiosum: modum gloriosum: et sine fructuosum atque preciosum. Primo considerare debemus factum miraculosum. nam omnem naturalem cursum excedit: quia secundum philosophum. Quod semel corruptum est secundum sui formam specificam: impossibile est idem numero reparari. Tamen aliquibus rationibus probabilibus potest probari christum resurrexisse: et per naturam: et per figuram: et per scripturam. Primo per naturam phenicis. nam phenix que est sola in mundo sue speciei: postquam per annos. ccc. vixerit: ut dicuntur naturales: motum excelsum ascendit: et de lignis pluribus aridis nidum sibi facit. In quem intras alas aperit: et versus solem aerem pulsat: et pulsando ignem excitat: quia cum regio illa que est prope equinoctialem sit calidissima et solis inflammatione et aeris percussione facilliter ignis accenditur: sicque phenix in nido comburitur: cuius corpus combustum solis radius nutrit: et ex eo post dies aliquot novam phenicem producit: sic quodammodo christus phenix est solus in mundo sine semine humano conceptus: qui carnem antiquam propter ad peccatum ad sublimitatem caluarie mortis adduxit: et ibi nidum sibi crucis elegit: que de quattuor lignis fuit: quam ascendens alas. i. brachia extendit: ignemque charitatis ultra modum accessus carnem passione usque ad spiritus emissionem combussit: sed eterni solis divinitas ipsum corpus in sepulchro refouit: ac ex resurrectione glorificatum in novum hominem excitavit. Et eo etiam dicitur nasci mortuus et ex eo patris vocem rugientis post triduum excitatur. Sic et christus qui est ille leo: de quo Apocalypsis. v. Ecce vicit leo de tribu iuda etc. Post triduum mortis sue paterna voce ipsum excitante suscitatur. Et secundo per figuram. Nam ut habetur tertio Regum. c. xvij. Helias filium super rextane vidne super eius lectulum positum a mortuis suscitavit. Helias autem qui interpretatur deus meus significat deum patrem: qui filium suum in cruce mortuum in sepulchri lectulo collocatum a mortuis excitavit. Sic est filius marie secundum carnem que propter eius passionem viduata fuit: vel filius synagoge: que ipsum mortuum semper existis mans semper in viduitate manet. Et tertio per scripturam. prime Lamentationum. xv. cap. Tradidi vobis in primis: quod et accepti: quod christus mortuus est: et quia resurrexit tertia die secundum scripturas. Et in simbolo patrum

De sanctis in mēse martij occurrētibus. Fo. lxxxv.

additur: q̄ resurrexit tertia die s̄m scripturas. Licet em̄ de ceteris articulis h̄mānitatis scri- pture loquantur: tamē in hoc additur s̄m scri- pturas: quia h̄c articulus est difficilior ad pro- bandum et magis dubius ad credendum: ut q̄ scripture credere debem? merito resurrectio nem̄ quāis improbabilem credamus. **Secūdo** considerare debemus tēpus gratiosum. Et h̄c tria sunt vitanda: sc̄z quare x̄ps die tertio et non ante resurgere voluit: quare cum alijs in vltima resurrectione resurgere non expectauit: et qua hora resurrexit. Circa primū sciendū est q̄ non fuit conueniens: ut ante diem tertium resurgeret: triplici ratione. **Primo** p̄pter mortis sue probationem: sicut enim in tribus testi- bus stat omne verbū: ita in tribus diebus expe- ritur omne factum. Et ut mortuū se perfectis- sime comprobaret vsq̄ ad diem tertium iacere voluit in sepulchro. Nam si ante resurrexisset: potuisset opponi: q̄ vere mortuus non fuisset: cum homo vsq̄ ad .xxvi. horas possit ex aliqua angustia quasi mortuus detineri: ut phisici di- cunt. Ideoq̄ .xl. horis mortuū stetit. **Secun- do** propter sue potestatis ostensionem: quia si statim resurrexisset: non videretur habere po- restatem ponendi animam suam: iterum sumē- di eam. **Tertio** propter nostre mortis signifi- cationem: ut per hoc ostendatur q̄ lux sue mor- tis curauit nostram duplicem mortem: et ideo vna die integra et duabus noctibus iacuit in se- pulchro. Nam vna dies significat eius simplice- mortem: due noctes nostram duplices mortem. **Et circa secundum dicendum q̄ triplici ratio- ne nō expectauit cum alijs resurgere in nouissi- mo die. Primo** propter corporis dignitatē: quia non erat decens: ut corpus deitativnitum cum ceteris puluere resceret. ps. Non dabo san- ctum tuum videre corruptionem. **Secundo** propter fidei firmitatem: si enim non surrexisset fides perisset: nec aliquis ipsum verū deū credidisset: p̄tine Lxxv. Si x̄ps nō sur- rexit inanis est fides nostra. **Tertio** propter no- stre resurrectionis exemplaritatē. Nā si ch̄ri- stus resurrexit et nos resurgemus: ut dicit apo- stolus: quia eius resurrectio est causa exempla- ris nostre. vnde Gregorius. Habemus spem re- surrectionis nostre considerata gloria capitis nostri. **Circa tertium sciendum q̄ de hora re- surrectionis doctores diuersa senserunt. Hic** ronymus et quidā alij tenent q̄ surrexit in me- dia nocte: adducentes illud in figura iudicum .xvi. Dormiuit samphon vsq̄ ad noctes mediam. Sed si hec opinio vera esset: x̄ps solum .xxiiij. horas mortuus exisset. Augustinus h̄o et qui- dam alij tenent: q̄ summo diluculo surrexit: ut sic .xl. horis mortuus fuerit: et adducunt pro au- thoritate illud. ps. Exurge gloria mea exurgam diluculo. **Tertio** habemus considerare mo- dum gloriosum. Circa quod sciendum q̄ x̄ps

resurrexit. **Primo** potenter: q̄ propria virtu- te. Iohannis. .xx. Potestatem habeo ponendi animam et iterū sumendi eam. **Secundo** se- liciter: quia deposita omni miseria. Habuit em̄ doctores. iij. que corporibus nostris glorifican- dis in fine debentur que sunt opposita corpori nostro morturo. Corpus enim nostrū nunc est passibile: obscurū: grossum: et p̄derosum. Tūc aut erit impassibile: quia mors vltra nō erit: ne- q̄ luctus: neq̄ clamor: neq̄ vllus dolor. Et x̄ps resurgens a mortuis iam non morif. Roma. .vi. Item erit luminosum: quia fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eorum. Et x̄ps resurgēs ha- buit in corpore eandē claritatem quam habuit transfiguratus in monte quādo respēdit fa- cies eius sicut sol. Item erit subtilissimū in cus- ius figura corpus x̄pi clausis ianuis ad disci- pulos intrauit: sicut solis radius ex subtilitas- te penetrat corpus perlucidum. Item erit agil- limum: q̄ assument pēnas: ut aquile volabunt: et non deficient. Esa. .xl. **Tertio** surrexit mira- biliter: q̄ clauso sepulchro exiit sicut alias clau- soro marris p̄cessit. Legit q̄ anno dñi. .d. cxi. cuidā monacho sancti laurentij extra mu- ros vrbis mirati de cingulo suo in soluro et ante illū p̄teruor in aere facta est. Sic potuit x̄ps clauso p̄dite sepulchro. **Quarto** surrexit vti- lter: q̄ capta preda. Hic. .iij. ascendit leo de cu- bili suo et preda gentiū se leuauit. **Quinto** so- cialiter: quia cum pluribus resurrexit. Nā mūl- torum corpora sanctorum surrexerūt cū eo .cc. ut habet Math. .xxvi. In quibus ut plurimū do- ctiores opinantur perfecta resurrectio comple- ta est. Et hoc probat. **Primo** quia ad hoc cum domino surrexerunt ut fidem resurrectionis ei- per simile confirmarent. Et ideo apparuerunt multis. Hanc autē fidem confirmare nō possent si iterum morituri fuissent: et in ipsis p̄fecta re- surrectio completa non esset. Item probat per auctoritatē petri de dauid: quem petrus die p̄- thecostes in testē x̄pi allegando p̄duxit dicens de eo. Et sepulchrum inquit eius apud nos est. Actū. .ij. Non em̄ petrus ausus est dicere cor- pus dauid ibidē esse. Et sepulchrum eo q̄ per spiritū sibi infusum iam ipsum nouerat p̄fecta resurrectione cum domino surrexisse. Item p̄- bat p̄videntiā. Nam iacob in egypto moriēs se ad hebron in sepulchro patrū sepeliendū mā- dauit. Ioseph filios adiurauit: ut quādo deus eos visitaret et de egypto educeret ossa eius ad paternum tumulū transportarent. Cura enim fuit istis sanctis: ut dicit comestor sepeliri in lo- co illo vbi deo reuelante x̄pm sepeliendū no- uerant: ut cū eodē resurgente communē resur- rectionē accelerent: quod non esset si veram re- surrectionem se non obtenturos p̄sciuissent. **Item** probat per textum euangelicum: quia dicit q̄ sancti qui cum domino surrexerūt vene- runt in sanctam ciuitatē: et apparuerūt multis.

Nam hoc verbum apparere non cōpetit nisi cor
pori gloriificato: quod propter eius dotes pre
missas in momento videtur: et subito non vide
tur. Nisi enim dicitur de lazaro q̄ apparuerit:
quia perfecta resurrectione non fuerat suscita
tus: sed iterum moriturus. Sexto surrexit
peraciter: tripliciter autē se vere resurrectisse cō
probavit. Primo per angelicam attestacionē.
Angelus enim qui non mentitur eiusdem resur
rectionem nunciavit. Et non solum unus ange
lus tribus marijs: sed etiam duo angeli magda
lene ut euangeliste testantur: quia in ore duorum
vel trium testium stat omne verbum. Secundo
per omnium sensum cōprobacionē. Probavit
enim se vere resurrectisse per sensum visus: quia
cicatrices ostendit: et per hoc se resurrectisse vere de
monstravit in eodem corpore quo passus fuit.
Per sensum auditus: quia aperuit illis sensum
ut intelligerent scripturas. Per sensum
olfactus: quia in sufflavit in eos et dixit. Accipite
spiritum sanctum etc. ubi dicit glosa interli. q̄ x̄ps ha
buit anhelitum refragantem: cuius odorē aposto
li sentientes ipm̄ vere resurrectisse cognoverunt.
Per sensum gustus: quia cum comedit esset coram
eis sumens reliquias dedit eis. Et in die ascen
sionis cōnascens precepit eis ab hierosolymis
ne discederent. Per sensum tactus: quia thoma
mas cicatrices teriguit: et in fituras clavorum di
gitum et in aperturam laccē manū misit. Tertio
per frequentem apparicionem. Nam die ipso
resurrectionis. v. vicibus apparuit: et alijs die
bus sequentibus alijs. Primo enim appa
ruit marie magdalene: Johānis. xxi. et Marci
ultimo. Secundo tribus marijs a monumento
reduentibus: dicens eis. auere. Matth. ultimo.
Tertio apparuit symoni: sed ubi vel quando
nescitur. Dicit tamen Damascenus: q̄ cum pe
trus a monumento redisset ad foueam suam re
dijt: ut peccatum suū desereret. Tūcq̄ sibi domi
nus apparuit et se resurrectisse declaravit: ac pec
catum suum sibi dimissum nunciavit: luce tamē
cap. xxiij. habetur: q̄ surrexit dominus vere et
apparuit symoni. Quarto apparuit duobus
discipulis euntibus in emaus. Luc. vlti. Quinto
to. x. discipulis in cenaculo cōgregatis thoma
absente. Johā. xxi. De. v. appariciones ipsa die
resurrectionis facte sunt: et has representat sa
cerdos in missa quinquages: se ad populum con
uertens. Sexto apparuit. xi. discipulis octa
ua die congregatis et thoma presente: qui tunc
ipsum teriguit et cicatrices palpavit. Johā. xxi.
Septimo apparuit discipulis. vij. ad mare
galilee piscatoribus. Johā. vlti. Octavo appa
ruit. xi. discipulis in taboz mōre galilee. Mar
th. vlti. Nono discipulis recumbentibus in
cenaculo die ascensionis ubi eorum incredulita
tem exprobrauit et cum eis comedit. Matth.
vlti. et Actuum. i. Decimo et ultimo apparuit
eisdē ipsa die in mōre oliueti: vnde ab eis in ce

lum ascendit. Actuum primo. De. x. appariciones
ab euangelistis expresse ponunt. Sunt et alte
res que in ipsa die resurrectionis facte dicuntur.
Prima quando apparuit iacob iusto: de
qua in eius passione dicitur kalen. mass. Sec
cunda quando apparuit Joseph ab arimathia
de qua infra propria legenda. Tertia ante
omnes istas et alias quas cūq̄ ipsa hora qua re
surrexit virgini gloriose apparuit: licet hoc euā
geliste subiceant. Hoc em̄ non solū ambrosius
lib. de virginibus testat dicens: vidit maria ma
ter domini resurrectionem eius: et primavideit et
credidit: sed etiam ecclesia romana hoc approba
re videtur: que ipsa die apud sanctam mariam
maiozem celebrat stationem. Quarto habemus
considerare resurrectionis effectū fructuo
sum: qui reuera quadruplex est. Est enim resur
rectio x̄pi: operās iustificacionis peccatorum:
docens novitatem morum: generans spem de
receptione remuneracionum: et creans resurre
ctionem omnium mortuorum. De primo roma
iij. Traditus est propter delicta nostra: et resur
rexit propter iustificacionem nostram. De se
cundo roma. v. Quo modo x̄ps surrexit a mor
tuis per gloriā patriis: ita et nos in novitate vi
te ambulemus. De tertio prime petri. ij. Pro
pter magnam misericordiam suam regeneravit
nos in spem vitā per resurrectionē iesu x̄pi ex mor
tuis. De quarto. i. Corinth. xv. X̄ps resurre
xit a mortuis primicie dormientium: quoniam quidē per
hōiem mors et per hōiem resurrectio mortuorum.
De sancto Joseph ab arimathia. Cap. ij.

Ioseph ab arimathia
siue rama
tha ciuitate iudee nobilis de
curio occultus x̄pi discipulus
fuit: qui corpus eius defuncti
a pilato petijt: et cū aromatis
in sindone munda in suo proprio
monumēto exciso de petra quod ipse sibi pauperat:
sepeliuit. In quōdā q̄s̄ positus fuerat: ne forte
si x̄ps resurgeret alij ibidem alias tumularē cre
deret. Qua propter indignati iudei ipm̄ ceperūt
et in quodā cubiculo clauso et sigillato recluserūt:
post sabbatū occidere cogitantes. Et ecce iesus
die resurrectionis ad eū intravit: et facie ei⁹ a la
chrymis extersit et osculū dedit: ac suspēsa do
mo a. liij. angelis in aerea: inde x̄pm̄ saluis sigil
lis eduxit: et in arimathia in domo propria collo
cauit. Hec in euangelio niceodemi. Tū autē Jo
seph post ascensionē dñi a discipulis baptisatus
fuisse: et x̄pm̄ cū eis predicare: a iudeis iterum
captus: et in quodā muro inclusus est: ut ibi in fa
me et tenebris interiret. Cum hō hierusalē a ti
to imperatore capta et destructa esset: videns
ipm̄ murū titus eum aperiri fecit: et ioseph ve
nerāda cancele et aspectu glorioso introclusum
inuenit: et quōs esset aut cuius rei cā ibi inclusus
fuisse: ab eo audiuit: addiditq̄: q̄ a die qua in

De sanctis in mēse martij occurrētibus Fo. lxxxvi.

trouissus ibidē fuit q̄ tū celesti fuerat cibo refect⁹ ⁊ diuino lumine confortatus. Qui post captam hierusalem cum discipulis omni tempore vite sue permansit: et in senectute bona in domino quiescit.

De sancto Nicodemo discipulo. Cap. liij.

Nicodem⁹

ex phariseis galilaeis doct⁹ r̄ honorabilis iudeorum nepos et auditor fuit. Hic videns signa que iesus in hierusalem fecerat circa festū pasche primo eius predicationis anno in eū credidit: ⁊ ad eū uisitā dū nocte uenit: audit⁹ q̄ s̄mōib⁹ ip̄ius occu- lit⁹ ⁊ ip̄e iesu discipul⁹ extitit. q̄ etiā in p̄silio su- deor⁹ de morte iesu tractatū cū p̄tissib⁹ fuit ip̄m p̄posse defendit. Et cū de iesu occidendo inter eos diffinitū fuisset: ip̄e amore magistri clandestine p̄spiratōne iudeor⁹ magdalene nū- cianit: quaten⁹ sibi p̄cauerit: ⁊ secederet a fin- bus iudeor⁹. Q̄s magdalena iesu secreto p̄ ep̄i stolā reuelauit ex nocte nicodem⁹: cū ip̄e iā ad ci- uitatē efrē iuxta desertū persecutiōne fugiēs declinasset. Hec damascen⁹ ponit. Qui etiā yna cū ioseph ab arimathea sepulture x̄pi obsequiū impedit. Sed post ascensionē x̄pi ab apostolis petro ⁊ iohāne baptisma suscepit: p̄pter q̄d iu- dei p̄tra ip̄m stomachari vsq; ad mortē eū cede- rūt: ⁊ plagis affectū semitūū reliquerūt omni- bus substantiis spoliātes. Gamaliel hō ip̄m collectū in possessionē suā gabargamala extra ciuitatē adduxit: ⁊ ibi ip̄m diebus pluribus refo- uit. Qui tādē in x̄po obdormiuit: ⁊ sepult⁹ ē a san- cto gamalielē in e⁹ sepulchro: ubi ⁊ corp⁹ pro- thomaryr⁹ stephani iā p̄idē fuerat tumulatū.

De sancta Maria iacobi. Cap. liiij.

Maria iacobi. s. minoris mater que ab alio euangelista dicitur maria cleoppe: subaudi filia fuit soror beate virginis uirginis filia sancte an- ne ⁊ cleoppe: cui ipsa nupsit mox tuo iochim p̄rio v̄ro dñe nostre patre: hec tra- dita est in coniugem alpheo: ex quo quattuor filios procreauit: scilicet iacobus apostolū: qui dicitur minor: ad differentiā alterius maioris: non q̄ ille minor fuerit etate: sed posterior: vo- catione. Ioseph iustum qui dicitur barfabas qui cum matthia sortitus fuit: ⁊ simonem ⁊ iu- dam apostolos. Hec cum maria matre iesu so- rore sua ad crucem domini stetit: ⁊ cū eam mor- tez iesu desceuit: atq; cum magdalena ⁊ altera maria circa corpus domini perungendum sollicita fuit. Adeoq; eisdē dominus apparuit: vt supra de resurrectione dictū est. Cui⁹ corpus in prouincia prouincie requiescit in ciuitate,

De sancta Maria salome. Cap. v.

Maria salome suban-

di fuit etiā soror dei genitricis uirginis filia sancte ane ⁊ salome: cui āna post mortē duoz uirorū scz iochi ⁊ cleoppe fuit maris monito copulata. Vel vt quidā uolūt hec maria binomia fuit. s. maria ⁊ salome. Alijs placet q̄ salome nomen mulieris fuit q̄ passioni dñi cum maria eius m̄se interfuit: q̄ tñ nec maria uocata fuit: nec soror uirginis extitit. vñ ⁊ marthe⁹ euā- gelista duas solas marias. s. magdalēnā ⁊ altē- rā mariā noiauit. Doctores tñ cōiter tenent: q̄ fuerint tres marie. Cū quib⁹ potuit esse: et alia mulier salome: de q̄ dicit in ei⁹ festo: quā ⁊ hie- ronym⁹ in suo martylogio ponit. Hec autē maria salome vxor fuit zebedee: et q̄ genuit filios iacobi maiorē ap̄lm ⁊ iohānē euāgelistā. Et hec cū sororib⁹ circa passionē x̄pi ⁊ sepulturā ⁊ coz- poris uictionē laborauit: x̄pmq; sibi et duabus alijs apparentē uidere meruit: vt supra dictum est. hec filiū suū iohānē euāgelistā audiens rome detentū ad ip̄m uisitandū accessit. Sed cū eū in exiliū reगतū audisset: ⁊ rediret in ciui- ratē cāpante q̄ dicit uerulana defuncta est: cui⁹ coz- pus in specu sepulcū dudū latuit: sed reuelate filio suo iacobo processu temporis inde leua- tū est miro fragrans odore ⁊ miraculis fulgēs: atq; in ip̄a ciuitate digno honore conditum est. Hoz p̄dictoz q̄truoꝝ sc̄toꝝ ideo h̄ acta ponūnt: qz dies certos nō habētes optime resurrectionis festo applicat: eo q̄ sepulture ⁊ resurrectio- nis dñice p̄ores p̄maxie fuerit atq; p̄cipies.

De sancto iohāne anachorita p̄fessore. Cap. vi.

Iohānes anachori-

ta: vt ait Sigibert⁹: ⁊ in uitis pa- trā habet: anno p̄mo imperatoris theodosij senioris sc̄titate p̄p̄i- ritu prophetie in egypto claruit: habuitq; cellā in heremo thebaidis in rupe ascē- sus grauissimi ⁊ pene inaccessibleis in qua in- clusus. lxx. annis permansit. Qui nunq; mulierē ⁊ uir rarissimis uirīs se loqui permittebat. In lu- z tñ ad se intrare vnq; uoluit: sed per fenestrā solūmodo loquebat. Hic theodosio imperatori p̄- lras de eugenio tyranno trūphū p̄dixit: eidēq; p̄ncipi suū obitū satis lōge ip̄m p̄phetico p̄- nunciāuit. Euidam etiā romanoꝝ duci de gente ethiopum que thebaides ciuitatem inuaserat: certa die uictoriam prophetauit: et vt p̄dixes- rat per omnia euenit. Cum quidaz tribunus eum rogaret vt cōiugem suam ad se uidentem ex deuotione uenire permitteret omnino dene- gavit: promisit tamen eidem q̄ ipsa nocte illaz uisitare. Dormientibusq; ipsa nocte ambobus coniugibus per uisum apparuit: ⁊ mulierem in domino confortauit. Que cui⁹q; ⁊ que uidet

rat vtro referens vultu et gestus ac habitu viri sancti puterant exposuit acsi ipm corporatim vt differ. ¶ Preposito etia cuida mltitu qui ad se de longe venerat: et vxore pgnante restitrat: nra clauit couuge masculu peperisse: et vix plicita ta in partu rade nutu dei euasisse: mones vt do mu rediret et filiu. vij. diez natu inueniret: que et iohanne vocari madauit. Qui regressus oia vt sibi pdixerat corigisse reppit: et iohanne pue ru nominauit. Sed monachos cum vno diacono ad se venientes quis eorum esset clericus interrogauit. Quibus respondentibus nemis nem: diaconum alijs iuniorum per spiritum cognouit: et quis esset ostendit: et de mendacio illos redarguens bene edificatos remisit. De culta etia cordiu pluribus: et peccata que comiserant reuelabar. Sicq multos ad penitentia inducebat. Pec triduu ante obitu suu nemine ad se ingredi permisit: vt sic deo liberius vacare posset. Et positis genibus in oratione spiritum emisit. vi. kalen. aprilis.

¶ De sero Iobe obediēte cofessore. Cap. viij.

Iobanes monachus

ab adolescentia sua cuida seniori tara humilitate deseruuit: vt ipsi quoq seni stuporem inferret. Die qda iustus ab eo vt satia immanevolueret qd turba hominu magna vix voluere posset: nuc applicata cernice: nuc pectore toto nigrovoluere coabaf. Ideo vt sudore mebrozu toru infunderet vesti mentu: ea videlicet fide ac obediētia qua putabat senē nil posse sine ratione vel incassum precipere: mirabilis em humilitatis et solite obediētie vir fuit. Ideoq cognome ex obediētia sortitus est. Abbas suus aliquado vt eū probaret lignu aridu pro foco paratu: ia prope putridu vctustate defixit in terra: insitq iuuent aqua quotidie bis rigare donec vresceret: qd mandatu ille vt possibile sumens aqua bis in die quasi duob miliarib efferes lignu irrigabar: ita vt nulla occupatione vel necessitate aut festiuitate aut hyemis asperitate intermitteret aut retardaret pceptu. Sicq anno integro continuauit: donec abbate iubere lignoq impulso tuere irrigare cessauit. alias etia vrenientes ad se exeplo edificaret pntibus qbusda moachis iussit iohanni vt lenticula olei que sola in bere mo vel sibi vel aduententium vsibus necessaria erat deorsum abijceret per fenestra: quod ille nil precogitans de inepro pcepto vel necessitate aut olei penuria mox adimplere curauit. Ibec cassianus et ex vctis patrum.

¶ De sero Bunterano rege et cofes. Cap. viij.

Bunteran rex francoy

tempore mauritij imperatoris miraculis et sanctitate refulsit. Qui ita se spiritualibus actionibus macipauit: vt relictis se-

culi popis thesauros suos ecclesijs et paupib erogaret. De b paulo in hystoria Iogobardoz refert: qd du venatu iussit in silua hac illac cum cris discurretib? ipse in genib? fidelissimi focis grauter sopozat? obdormiuit. De cui? apro oze paruū reptile egressum du tenuē riuulu ibide positu transire fatageret: ille in cui? gremio rex qescebat sparā euaginatā sup riuulu posuit p quā aial transies moris forame intrauit. Atq post mozulā egressus in os regis dormicris scio stupere rursus introiuit. Expefact? rex dixit se vidisse in somnis q fluiu p pōre ferreū ptransibat: et speluncā moris ingrediēs aurū pōdus maximi inuenerat. Retulit socus q ipso dormiete coringerat: et effosso loco que serpes intrauerat: repti sunt infiniti thesauri ibide du du absconditi. De quo auro rex fecit cibozū ma ximū sup sepulchru dñi deferendū gemis ornatu. Qd cū illuc deferrū nō possz positū est supra corpuz sancti marcelli martyris in ciuitate cabiloneū. passi et sepulti: cuius festū agit pridie noni. septēbris. Qd vsq? hodie ibi manet. Illi quū nō ipsius thesauri sanctus rex pauperibus dispensauit: et in ciuitate cabiloneū. que tūc regni sedes erat in dño quieuit. v. kalen. aprilis: vbi et tumularus miraculis claret.

¶ De sanctis Pisco Dalco et Alexandro martyribus. Cap. ix.

Discus malcus et alexander

tyres apud cesareā palestine passi sunt sub psecutione valeriani: qui diuino fidei caloze successi vtro iudice adeūtes: cur tū in sanguine christianoz deseruieret obiurgat. Quos ille continuo pro christi noie tetos bestijs tradidit de norados. v. kalen. aprilis.

¶ De sanctis Armogaste Archimino et Saryro martyribus. Cap. x.

Armogastes archimino et saryro

martyres apud apudica tpe vandalice pscntidōis sub gericco rege arriano cū cent xpianissimi et prauitate arrianoz libertate catholica frequēter argueret martyriu passi sūt. Ex quib? archimino ductus est ad decolladu mandate rege: vt si expauesceret gladiū decolaret: sinat dimitteret. Sed q? costās stetit: et in nullo territus fuit: dimissus confessor. rediit solo animo martyriu patiedo. Saryr? autē cū esset pcurator dom? huerici edictū cōtra eum pponit: vt si pscntire noller: reb? oib? spoliaret: filiū in seruitutē traderent: vxoz q? ei? in iuge camerario datur: datis inducis vxoz ad seducendum virum. Que cū diebus plurimis ipsuz blanditijs et lachrymis auertere non valeret: q contra eum decreta fuerant exequitur. Armogastes pō postq diu tortus: et in equileo

De sanctis in mēse martij occurrētibz. Fo. lxxxvii.

vno pede suspensus dudum tollerasset: ad consensionem suam a theodosio principe in bisagonam provinciam prope cartaginē relegatur: ut passus esset vaccari: vbi in confessione xpi perseuerans migravit ad dominum. Quē dum quidā felix xpianus iuxta illicem sepelire vellet: putet sanctus per visionem mādaucrat: effossa humo sepulchrum repperit preciosum: in quo ipsum sepeluit. Horū passio recollit. iij. kal. aprilis.

De sancto eustasio abbate. Cap. xl.

Eustasius abbas monasterij limariensis. discipulus fuit sancti columbani abbatis. Hic sexcentorum pater ferme exiit monachorum et vita et sanctitate conspicuus: etiam miraculis claruit: et in eodem cenobio. iij. kal. aprilis feliciter obdormiuit.

De sancto Secundo martyre Cap. xli.

Secundus miles et martyr in civitate athenis passus est tempore adrianis imperatoris sub prefecto sapritio. Qui a beato calocero qui ab eodem prefecto in ipsa urbe in carcere detinebatur fide christi edocuit. Eum autem sanctus

martianus in terdoneis civitate teneret in custodia Sapritius illuc proficisci voluit: ut eum faceret immolare. Eū quo scōus quasi causa solatij pfectus est: martianū videre desiderās. Et cū extra civitatē athenis equitaret: columba super caput secundū advolans insedit: et cū ad flumen ranarum venissent: vidit secundus angelū super aquā ambulantē: et ipsum in fide confortatē. Sapritius hō voces deorum cū secundo loquētū esse putabat. Et cū pvenissent ad flumē burbiā: angelus similiter sibi apparuit: et ipm ut in xpm crederet sine ulla hesitatione confortavit. Sed dū terdonā appropinquarent: martianus angelo duce de carcere exiit: et secundo obvavit: et ut ad palmā obrinendā pgeret invitavit. Sapritius hō vocē audies: et nullum adesse videns stupefactus se somnare putabat. Post hec secundus mediolanū iuit ad quē angelus faustinū et iouitā de carcere eduxit: a quibus nube quadā aquā pbente baptisma suscepit. Et ecce colūba de celo venit: et corpus dñi deserēs faustino et iouite dedit: qui secundū colcauerūt. et residuū eucharistie eidē ut martiano deferrerē tribuerūt. Redies autē secundus cū iā nox esset: et ad rīpā padī venisset angelus frenū equi ei accipiens super aquā illū trāsuecit: et vsq; ad terdonā pduxit: atq; ad martianū in carcerem introuisit. Qui corpus dñi ei obrulit: et ad domū

suam angelico ductu rediit. Postq; autē martianus a sapritio martyrizatus est: et secundus ipsum sepeliuit: ut supra dictū est in legenda martianū pridie nos. martij. Sapritius hoc audies secundū teneri fecit: et ipm cōfitentē in equuleo suspensum rādū torqueri mandauit: donec eius brachia a suis cōpagibus soluerent. Sed cum fuisset sanitati a dño restitutus in carcerē illuz reclusit: vbi dū esset angelus dñi sibi apparuit: et secundū clauso carcere eduxit: et vsq; ad athenis civitatē deductū ad carcerē vbi erat calocerus introuisit: quibus saluator apparuit: et eos benedicens confortauit. Eum autē mane sapritius ad carcerem pro secundo misisset: et carcere clausa et signato ipsum minime repperisset: indignatus venit ad urbem athenis. ut vel calocerū puniret. Et cū in eodē carcere secundū et calocerū inuenisset: calocerū quidē albiganū misit: et ibidē illū decollari mādauit: ut dictū est supra in passione calocerū. iij. kal. aprilis. Secundū quoque aliquot diebus in carcere detentū educi fecit: et in confessione vere fidei ipso immobiliter persistente picē cum refina liquari mandauit: et super caput eius infundī: ac in os ipsius iactari. Quod cum viriliter tollerasset: et iubilando deo psalleret: ipm extra civitatē ductū decollari mandauit. Eius corpus angeli mox tulerūt: et ipsi cū laudibus sepulture tradiderunt. iij. kal. aprilis.

De sancto Mamertino abbate. Cap. xlii.

Mamertinus abbas prius paganus cum idola quadam vice coleret: vni oculū perdidit: vnius manus ariditate incurrit. Qui dum deos se offendisse putaret: et ad templū ad idola colenda pergeret: obtulit euidem xpiano noie sanū. Qui cū ab eo causam sue infirmitatis didicisset: eidem xpm predicare cepit: et ne demones quos deos putabat amplius coleret admonuit: consulens ut ad sanctū Germanū antiodorensē epm pergeret cuius cōsilio fretus sanitatē reciperet. Mamertinū ergo iter arripies venit ad sepulchrum sancti amatoris episcopi plurimū sanctorū. Et ppter pluuiā nocte super tumulū sancti concordij se collocauit. Luceq; obdormisset apparuit ei visio mirabilis. Videbat enim virum ad cellā eius venientē et sanctū concordij vocantem ut veniret ad festū quod sancti peregrinus amator cū alijs episcopis faciebant. Eū de tumulo sanctus respondebat: quod tunc venire non poterat: quia hospitē suum custodiebat: ne a serpentibus ibidē existentibus occideret. Tūc ille recedens: post intervallū redibat et iterū concordij aduocabat. Sanctus hō de tumulo surgēs mamertinū per manū apprehensum ducebat. Quē sanctus amator: quis esset interrogabat. Et concordij hospitē suū esse respondebat. Luceq; amator ipm tāq; pollutū expelleret: et ille corā

eo pstratus gratia impetraret: iubet vt ad san-
ctum germanum pergat: et quicquid ille sibi ius-
serit adimpleat. Euigilans igit ad sanctum ger-
manum venit: et sibi visa narras venia cum baptisma-
te postulauit: preterunt ergo ad tumultum sancti
concordii: et remoro lapide plures inuenerunt
serpentes qui .x. pedum longitudine excedebant.
Quos germanus ad rale locum abire iussit vbi
nemini nocere possent. Sicq; mamertinus bap-
tizatus est: et confestim sanatus. Factusq; est mo-
nachus: et deinde abbas monasterii sancti ger-
mani: vbi sanctus alodius abbas fuit. Quada-
m vice monachi eius vix laqueum terenderunt: quia
omnibus infideliis: que nocte irruens capta deti-
nebat. Quod abbas presciscens de lecto surrexit: et
vix copatiens spem excoluit: et ne amplius ad-
dues redire pumeret imperauit. Bestiasq; de-
inde patris mandata adimplere curauit. Latro-
nes quidam cum eum spollassent solum ei palliolum
dimiserunt: qui nuntium in palliolo ligatum inuenit
ens latrones reuocat: vt etiam denarium illum sibi
forte necessariu accipiant. Qui reuersi palliolum
cum denario abstulerunt: et nudum penitus de-
miserunt. Festinantesq; ad suas latebras fugere
tota nocte vagantes mane diuisit: ad cellam eius
inuenerunt. Quos ille benigne suscipiens ad pe-
nitentiam adduxit: et sibi ab eis ablata recepit. Et
autem ad monasterium de fontaneto venisset ad in-
stantiam fratrum die officio palmarum missam eis sole-
niter celebravit. Et eodem sero egrorare incipi-
ens die pasceue spiritum christi emisit: videlicet .iij. kal.
aprilis. Cuius corpus dum antiochorum sepeliedum
portaret venientes ad quadam villa nullo modo
lud inde mouere potuerunt: donec quidam carcer-
ratus fractis vinculis liber exiit: et ad corpus
veniens illud cum alijs vestibus ad urbem deporta-
uit: vbi in ecclesia sancti germani sepultus est.

De sancto Quirino martyre. Cap. xliij.

Quirinus tribunus

Martyr passus est rome persecutione
traiani sub aureliano comite vtri-
usq; militie. Qui tribunus cum btm
hermete vrbis pfectu in domo in
custodia detineret: btm quoq; alexandri papa
alibi in arcuissimo carcere vinculis mancipati
haberet: et cum quirino dudum de fide nostra collo-
quium habuisset. Alexander nocturno silentio a
quodam puero qui faculam ferebat arderet e carce-
re p fenestram educit: et ad domum quirini dedy-
ctus in custodia hermetis intromittit. Quod qui-
rinus cernens credere cepit: et alexandro pmisit
vt si filia eius balbina habere in collo struma libe-
rare posset: ipse vna secum fide christi susciperet. Ale-
xander vero filie sue sanitatem spopodit: etq; man-
dauit: vt puella ad se in carcerem suum deferreret.
Abenteq; quirino alexander ad carcerem suum a
puero reductus est clausis ianuis custodie vtri-
usq; tam alexandri videlicet q; hermetis. Et autem qui-

rinus filiam suam alexandro ad carcerem suum ad-
duxit: et obseratis ianuis ipse ibidem reperit
ser magis obstupuit. Cuius boia exolues filie
sue imposuit moxq; puella sanitatem recepit: sicq;
q; quirinus et filia eius balbina cum omnibus qui in ca-
stodia eius tenebantur fide susceperunt ab ale-
xandro papa baptizati: vt in eius narrabilis passio-
ne .v. non. maij. Quod audies aurelianus qui locum
imparis absentis in urbe tenebat quirinum de-
tineri mandauit. Cui christum confitenti linguam fe-
cit abscondi et in equuleo leuari. Qui cum nihilo-
minus loquens iniurias pumperet iudicis pet-
sis sibi manibus ac pedibus decollari eundem man-
dauit: et corpus canibus iacrarit: quod tunc occulte christi
nisi rapietes via apta sepeliterunt. .iij. kal. april.
De sancto Regulo episcopo

Cap. xv.

Regulus episcopus natio

ne grecus iohannis euangeliste
apud ephesum discipulus fuit:
Quo in patmos insulam relega-
to athenas veniens dionysio ad-
hesit cum quo roma perrexit: et
vna secum et cum sanctis rustico et eleuthero a
bto papa clemere ad gallias predicandi gra de-
stinat: qui primus arelatum deuicit: vbi a scito dion-
ysio christi nomine inuocato idolum martis destruxit: et
multis conuersis christum illud in honore aploz pe-
tri et pauli consecrauit: missisq; socijs suis ad di-
uersas urbes ipse dionysium scito regulo arelatum.
ciuitati ordinario episcopo pius accessit: vbi cum ru-
stico et eleuthero martyrum palam suscepit. Eo-
dem autem die quo passi sunt: dum missam regulus in
arelate celebraret et nota istorum martyrum iaduer-
tenter in canone cum alijs scriptis recitasset miratus
quod dicerat vidit in altari .iij. columnas istorum mar-
tyrum nota conscripta in rostris habentes. Quam
hunc cognoscens seros p martyrum migrasse con-
miso populo cuidam felici episcopo pius accessit: et a
christiana marrona olis dionysium discipula catulla
noie hospitio suscepit: martyres christi eadem die
qua visionem viderat passos fuisse coparuit: et su-
per eorum corpora basilicam edificauit. Inde siluanes
cretem ciuitatem ire disponens in villa lauria ido-
lum mercurij baculo dominus: populum conuertit:
et basilicam dei genitricis ibidem construxit. Post
hec in ciuitate siluanes cretem a filio cisticte cosan-
guineo catulle predicare a demone obsesso immodum
spiritum in spe vesperilionis eiecit: quod cum asinum sciri in-
trare veller: asinus miraculose pede crucem in ter-
ra signauit: et demon euanuit. In introitu etiam
ipsius vrbis ostia carceris leui baculi scru fe-
ricis reserauit: et christianos detentos absoluit. que-
dum pfectus quereretur puniedum: a scito dionysio
et socijs noctu in somnis morte sibi comminata
terrific: et ne regulo noceret admonet. Qui cum ma-
ne p eo mitteret: vt doctrinam saluam susciperet: au-
dies q; regulo ingredere templum omnia idola conruis-
sent: et q; ex hoc ipse pontifex occidere vellet episcopum

De sanctis in mēse martij occurrētibus Fo. lxxxviii.

quidē ab eorū furore defendit: et fide pcepta templū illud in honore beate virginis dedicari obrinuit: oīemq; populū baptizare fecit. Post hec euz die quadā sanctus in villa ruliaco pdicaret: multitudis ranax garulitate prepedir: raris illis vni exēpte perpetuū silentiū imposuit: qd vsq; in pnti in ipso loco miraculose permanfit. Quieuit in pace anno. lx. etatis sue. in kalen. aprilis. sepultus in vrbē arelaten. in ecclesia apostolorū quā ibidem consecrauit.

De sancto Amos propheta. Cap. xvi.

Amos propheta nō fuit pater isale: vt plures putāt. Nam isaías nobilitate genere nobilitate parēte exoritus est. hic autē pastor et rusticus fuit aliusq; isrls q̄ ille apd hebreos scribit: vt hieronymus tradit: q̄ litterarū differentia apud latinos nō habet. Fuit autē cognatio huius ex oppido thecua: qd sex milibus a bethleem distat: curāq; gerens pecorum in latitudine capouū q̄ p̄mi sunt oppido thecua: in q̄bus humi arido atq; arenoso nihil oīno frugū gignit: sed vberimis pascuis abundat: et iō cuncta sunt pasturibus plena: et sterilitatis terre cōpensat pecorū multitudie. Et numero isto pastorū fuit amos imperit sermone: sed plenus scia. Prophetauit autē isrlē rēportibus q̄b; toel: naū: ionas: ofee: isaías: s; aliquā tūlū exorsus est. pphetare ante isaías: videlicet rēportibus hieroboā filij. ioas regis isrlis et amasie regis iuda. Dissusq; est vt cōtra gētes illas que ei; lectione cōprehendunt irā dei venturā denūciaret: et martie cōtra. r. trib; isrl: vt euerfionē domus hieroboā et calamitatē populū p̄diceret. Qd cū significasset amasias sacerdos bethel hieroboā regi ex mādato ipius phibuit amos ne vltra in regno. r. tribuū pphetaret. Tū autē amos cessare nollet: dicens se nō esse pphetā sed pastore missum a dño frequēter illuz amasias plagis affixit. Tandē filij eius ostias frequēter eū increpās: vecte per tēpora transficit: et sententiū in terrā suam deducrus post dies aliquor dolore vulneris expirauit p̄dte kalen. aprilis. Sepultus est cū patribus suis. Hec hieronymus et iosephus. hic propheta ex numero. xij. prophetarū est qui in sanctorū partrum catalogo Eccl. xlij. c. conscribuntur.

collo post tergū et latus descendere cōtegi: cuticulis etiā caput operiri maxime cū ad sumēdū cibū ventebat: eisq; facie velare: ne alius alium parit; esca sumentē dephēderet: habētes sumum silentiū: ita vt nec putaret esse in illo loco quisq; hoīm vbi sedebat ad mēsas. Et oīs eorū congregatio sic erat posita in multitudine: ac si eorū quisq; fuisset in solitudine dum ita lateret vniuscuiusq; abstinentia: vt ab aliis cognosci non posset. Sedebāt ad mēses cōtinētes magis q̄ cibos sumētes: vt nec defuisse mēsis nec ventris satisfecisse viderent: q; maior; huius est hīs abstinerē q̄ in oculis habent: et manibus. Post gubernatā hō et regularā cōgregationē ad deferrū nitrie accessit: vbi dū esset: rogauit duos ad se veniētes: vt sibi doliū a ciuitate deferrerēt necessariū ad aquā colligendā: illiq; pmiserūt. Recedentes autem alterum eorum penituit: et deferre recusauit: eo q̄ per deuera et p̄rupta montiū noller camelū lōgo itinere: et p̄culo exponere. Alter vō nō habēs camelū cū deuotidē portauit asino: qd ita leuiter asin; tulit: ac si nullo pōdere onerari incedēs. Qui dū ad cellā deuenit: amos illū gratāter excepit: eisq; camelum comitris sui mortuum esse nunciavit: eo q̄ promissus atēdere noluit. Illeq; reuersus ita euenisse comperuit. Quieuit in domino vir dei p̄dte kalen. aprilis. hec in vitis patrum.

De sancto Amonio abbate. Cap. xviii.

Amonius abbas in deserto interiori nitrie plen; charitate habitauit cū duob;: q̄ sibi carne et spū fratres erāt. Quorū alter eusebius: alter eutimus vocabat: tertiu; germanus dioscorū nomie habuit: qui eps fuit: hic autē fratres suos p̄dictos et alios monachos: ac si nutriti filios cōfouebat: qui et monasteriū muro vallatum cōstruxerat: in quo et puteum foderat oibusq; necessarijs instruxerat. Et dum quidaz frater saluari volēs ad eū venisset q̄rēs cellulā vacatē in qua habitare posset: iposuit ei vt se in suo cenobio expectaret: donec ad requirēdū accederet. Abiēsq; p̄cul ab eo loco sibi cellulaz paruissimā fecit: in q̄ habitare cepit: et fratri q̄ aduenerat monasteriū cū oibus q̄ in eo fuerāt reliqt. Sed si plures fuissent q̄ ad eū venissent saluari cupētes: vir sanctus oibus fratrib; cōgregatis: et cū alacritate eū iunātibus locellum vna die construebat. Et dū aduene qui venerāt ad ecclesiam vel ad refectionem inuitati essent vniuscuiusq; de fratrib; amonij de suis cellulis necessaria pferebāt: et nonas cellulas construebāt: ita vt nihil v̄stiliū que requirūtur deesset: nec tamen cuiusq; collatio nota foret. Regressi ergo hi quibus cellule fuerāt p̄parate: eas introgressi omnia inueniebāt que ad vsum necessaria erant. Et hec ipsa amonius sepius summa charitate iterauit. Hec in vitis patrum.

De sancta Balbina virgine. Cap. xix.

De sancto Amos abbate. Cap. xvii.

Amos abbas in deserto scythi pater fuit quasi. Dcccc. monachorū cenobij qd dicebatur tebariēse: q̄ erāt ingētis abstinentie v̄ri habentes vsui indit collobis quasi saccis lineis et pelle confecta a

Albina virgo fuit

Albinā quātrini tribuni matris de quo supra dictum est. iij. kalen. aprilis. Que vt ibidē dicitur habetur cum esset strumosa a scō alexandro papa liberata est. Nā cū pater eius boiā de collo alexandri tulisset et pergeret vt filie collo imponeret. put sibi scētis papa mandauerat. apparuit puer faculā defrensus et puella assistēs: quā eā in amozē xpi et virginitatis perseverantiā cōfortauit: eiq; spōsuz celestē pmisit. Mor aut vt boiā circa colū hginis cingit: puella a struma liberat: et ab alexandro papa baptisat. Que in virginitatis ppositioe vscq; ad vite finē permansit. Et cum ex deuotione boiā alexandri pape oscularetur admonita ab ipso carenā beati petri apostoli requisit et obtinuit: et mox iēsanctē theodoro soroz hermetis prefecti et matris cōmendauit. Sepultaq; est via apla in cimiterio prerapari iuxta patrem suum pridie kalen. aprilis.

De sancta Theodora hagine et mar. Cap. xx.

Theodora virgo et marty: sub aureliano imperatore rome passa est: hec fuit soroz hermetis matris et prefecti vrbis que a sancto alexandro papa in fide docta et baptizata est. Euz aut beatus hermes ab aureliano passus fuisset: et ipm soroz theodora sepelisset ab eodē imperatore et ipsa dudum in vinculis detenta: tandem captis obruncatione passa martyrium sepulta est iuxta fratrem suum via salaria non longe ab vrbē roma kalen. aprilis.

De sancto Valerico abbate. Cap. xxi.

Valericus abbas al

Valerius natus cum patris oues adhuc puer pasceret scholas puerozū frequentans: occulte litteras didicit. Deinde relicto seculo secutus est auunculum: abbatem monasterij aururtesē. vbi satis rentente parre monachus effectus est. Et post alius cuius temporis lapsus arriori vite et pfectioni se tradēs a scō macario abbate in monasterio antiodozēsē. ciuitatis receptus est: vbi dudum manēs adhuc ad pfectiora intendēs quēdā nobilē noīe bobū cōuertit: et cū ipso monacho facro luxuriū suū. Ibiq; ambo discipuli sancti sunt colūbani abbas. Post hec valericus de sui abbatū licētia cū alio fratre ad predicandū gentibus accessit. Et veniēs neustrā remotus solitudinis locus a rege clotario ipetrant: vbi eū eodē cōfortio in vite scititate pmansit: et multis virtutū signis effulit. Nā in vico abfanēsiū qualunago reū quēdā dudū patibulo appēsus

deposuit et suscitauit. **D**atrona qdā p puez suū panes et duos vini flascōnes viro demisit: sed puer partē panū et vinū ex flascōnibus i via abscondit: et reliquū vtriusq; ad sanctū portauit: quem ille monuit ne de vino aut pane in via dimissis gustaret: eo q; serpens esset in flascōne et venenū in pane. **H**ofusus puer rediit: et spētē in flascōne videns extimuit: et penitentiā egit. **E**ū tēpoze hymis ad domū presbyteri cū scō cōs ad ignē p se calefaciēdo declinasset: et presbyter cum quodā iudice ciuitatis ad focū sedētes inania et lascina verba pferrerēt: ab eo admoniti vt silerent: cum adhuc in deteriora prouiperent: inde discessit. Et statim presbyter excecatus est: et iudicis viriūta marcuerūt. **Q**uēnt in christo kalē. aprilis. Sepultus ambianis in monasterio leucani.

De sancto Hugone episcopo ordinis cartusien. Cap. xxij.

Hugo eps gratiopo

Hugonius fundator: fuit ordinis cartusien. Lutus mater cū ipm gestare in vtero vidit in somnis se parere filius: qui a beato petro apostolo et alijs multis sanctis in celū ferebat. Et precognoscēs eum aliquid magni futurū natū puerū et educatū tradidit litteris imbuedum. Qui satis iuuenis monachus effectus cartusienū ordinem inchoauit. Cum em esset in solitudine caruise vidit per somniū septem stellas sibi ducatū ad habitaculū vscq; ad p̄stātes. **D**ane aut facta ecce septē viri: quoz vnus fuit magister Bruno: quattuor alij litterari: et duo laici ad eum venerūt vitam solitariam equitantes. Quos sanctus septē stellas visas esse intelligēs: eisdē visa narrauit: et cū eis in ipso loco monasterium et ordinē inchoauit. **D**einde disponente deo factus est abbas calesien. Deinde episcopus miserentis siue gratiopolitans. Factus est autē episcopus quietē mentis desiderās absolutio nem ab episcopatu per nūctum: deinde p seipm ab honozio secūdo et innocētio secūdo romanis pontificibus obtinere nequit: eo q; ipsum perutilem ecclesie cognoscebant: multaq; persecuciones a petro leonis ecclesie dei aduersario p libertate ecclesie passus est: eo q; innocētio pape cui ille inimicabatur cōstanter iste faueret. **Q**uēnt in pace āno gfc. **D**. cxxij. etatis sue āno. lxxx. in senectute bona kalen. aprilis. **D**e scō hugone abbate boneuallis. Cap. xxij.

Hugo abbas boneuallis

Hugonius ordinis cisterciē. floruit tpe federici pmi. Qui dū iuuenis ordinē cētēgressus: et redeundo ad seculū grauitertē taretur: oratiōe in ecclesia facta beata hgo sibi per visum apparuit: eiq; natiuitatē: conuersas

De sanctis in mēse aprilis occurrētibus. Fo. lxxxix.

tionē: passionē: resurrectionē: et ascensionē xp̄i ostendit. Et qua visione confortatus in nimia sanctitate perseverauit: quē sanctus bernardus abbatē boneuallis constituit. **¶** Sub hoc nouitius quidā in suo principio tētat⁹ de redeūdo ad seculū confessus abbatī: et ab eo confortatus perstitit. Et per bienniū ante ei⁹ obitū grānē infirmitatē incurrit: sed a beato iob ei apparēte confortat⁹ die sequēti expirauit. Ac postmodum abbatī apparuit gratias ei agens: quod eius portatu in ordie pmanit: seq̄ in gl̄ia esse dixit. **¶** Alij quoq̄ duo nouitij de recessu tētabātur: quoz vnus q̄ miles puerus fuerat: in somnis vidit se cadere in puteū tāte profunditatis: quod tres dies transiebāt donec ad pfundū pueniret. Quōd cū abbatī retulisset: expositus hunc esse abyssi puteū in quē casus⁹ erat: si ab ordine discederet. Ille hō nihilomin⁹ abijt: et post triūduū ab hostib⁹ occisus fuit. Alius hō q̄ cleric⁹ erat: ab eo monit⁹ pmanit: eo quod sibi abbas vitā eternā pmisit. Cui pridie quod moreret: dñā nrā apparuit: et in crastinū ei gloriā a suo abbate pmissas obtinendā incunctatē asseruit: quod die sequēti expirauit. **¶** Cū sepius diabolū in choro inter fratres vidisset: dixit aliquē ex fratribus graui peccato detineri: nec talis visio resistit: donec vnus ex fratrib⁹ peccatū quod commiserat confessus fuit. **¶** Johānis ei⁹ ministri et fratris vnus paralytici egrotantū dies et horā trāsit⁹ predicti: et vt p̄dixerat sic euenit. **¶** Samuē celari infirmatus peccatū graue vni fratru⁹ confessus ab eo monitus est: vt abbatī illud cōfiteretur: quod ille se facturū pmisit: si abbas tūc absens antequā obiret reuertī cōtingeret. Sed antequā abbas venisset expirauit. Postea hō frater ille abbatī in dormitorio apparuit: et quod peccatū vt pmiserat confessus fuit addēs ex hoc magnas luere pēas: quē abbas absoluit. Ac postea confessio: eū interrogās de eodē peccato et pmissioe sibi facta certificat⁹ eritit. Pro cuius anima dñi orasset: vidit eū postmodū cū magna luce de sua liberatione sibi gratias referentes. Post multa hō sanctitatis eius insignia sanctus abbas hugo in monasterio boneuallis humanitatis debitum soluit: ibidem sepultus.

De sancta Maria egyptiaca. Cap. xxliij.

Maria egyptiaca

ca quod peccatrix appellabatur in egypto nata parentes annozum xij. deserens alexandriā fugit: ibiq̄. xvij. annis publice se libidini subiecit: et nulli hominū se petenti denegauit: quinimo multos ad luxuriā obscenitatis acerbis inseruens prouocauit. Cum autē hōmines regionis illius ad adorandam sanctam

cruce[m] hierosolymā ascenderent: quibusdam iuuenibus sociata cum eis nauem ascendit: et hierosolymam nauigauit: et nauigando omnibus indifferenter se exposuit: et plurimos secū concumbere fecit. Cum hō nauē ab ea nauis requirerent: corpus suum eis pro nauis proffertuit. **¶** Et cum hierosolē aduenisset: et pro adoranda cruce vsq̄ ad fores ecclesie cum alijs accessisset: subito et insensibiliter repulsam patiebatur: et intrare nullatenus permittebatur. Ceteris quoq̄ cunctis intrantibus ipsa tertio ad limen perueniens repulsa est. Ad se igitur reuersa et hoc propter eius enormia flagitia enenire coguoscens: pectus tōdere cepit: et lachrymabiliter a cordis intimo peccata sua defleuit. Et coram imagine dei genitricis prostrata orare cepit: vt peccatorū sibi veniam impetraret: et sanctam cruce[m] adorare permitteret: promittens seculo abrenunciaturam: et decetero castemansuram. **¶** Receptaq̄ aliqua fiducia sine repulsa ecclesiam intrauit: et cruce[m] domini cum ceteris adorauit. Cui quidam pro elemosyna tres nūmos tribuit: de quib⁹ tres panes emisit. Audiuitq̄ vocem sibi dicentem: quod si iordanem transiret: salua esset. Iordanem ergo transiit: et in desertum accessit: et. xlvij. annis ibidem manens: nec hominē: nec quodcūq̄ animal vidit. Tres autē panes quos secum tulerat: ad instar lapidis indurauerunt: et. xvij. annis et ad esum suffecerunt: vestimentis autē eius putrefactis nuda remansit: esu pariterq̄ gelu ceteris rethiopsis instar denigrata: capilli hō cani effecti cutis nigredinem operiebant. Annis autē. xvij. diuersis tentationib⁹ molestata: ipsa tandē dei gratia oēs deuicit: et deinceps annis. xxx. celesti lumine super eā diebus singulis radiare sine cibo permansit. **¶** Eodē tpe abbas zōsimas in cenobio scōroz monachoz iuxta iordanem morabat: quod diuina inspiratione cōmor⁹: heremū illā ingressus est: vt aliquē seruū dei ibidem latrantē inueniret. Qui cū iter. xx. dierū perambulasset: vidit quandā nudo nigroq̄ corpore perambulante incendio solis exusta: carnis comisq̄ respersam: que vidēs eū fugā arripuit: et abbas post eā currere cepit. Tūc eū ex noīe vocans: cur se persequeris interrogat: et quod nuda erat palliū suū sibi tradī petijt: vt sic operata eū alloqui possit. Qui se noīari audiens stupens factus: palliū ei proiecit: et in terra prostratus vt se benediceret exorauit: illa hō ad eius benedictionem spectare dicebat: eo quod presbyter erat. Cū autē nomē et officij suū audisset: magis extimuit: et instāter ab ea benedictionē obtinuit. Cūq̄ ipsa extensis manibus oraret: vidit ipsam mensurā vnus cubiti a terra in aere leuatam. Et cogitare cepit: ne forte sp̄ritus esset. qui se orare sic fingeret. Cui mox sancta eius cogitationem aperuit: et quod vere esset mulier et nō sp̄ritus affirmavit. Et ad iurāte sene cū eo sedit:

Ziber

et omne vite sue ordinē ut premissum est enar-
rauit: rogans senē ut ad monasteriū redeat: et
post annū die dñice cene ad iordanē veniat: et
corpus dñi secū ferat: p̄m̄tēs q̄ tunc ad ip̄m
locū veniet: et de manu illius sacramēta dñica
sumet. ¶ Rēdiēs igitur abbas ad monasteriū
reuoluto anno die cene domini tulit corpus do-
minicū et vsq̄ ad iordanē pueniēs et alia patre
fluminis mulierē stantē aspexit: et cogitās quōd
ad eū sine nauicula pertransiret: subito vidit eā
signo crucis edīto sup̄ aquas ad se venientem.
Eūq̄ stupēs ad pedes eise p̄strare velle: illa
p̄hibuit eo q̄ dñi corpus ferret et sacerdotij di-
gnitate p̄cemneret. Sūp̄roq̄ sacramēto ab-
batē rogauit ut sequenti ad se anno ad heremū
redire velle. Et sup̄ aquas iterū iordanis am-
bulās rediit: et solitudinē petijt. 303imas hō ad
suū monasteriū regressus dolere cepit q̄ eā de-
noīe suo interrogare nō meminuit. Sequenti hō
anno ad locū ubi eā prius viderat venit: et ibi
dē eam defunctā repperit. Qui lachrymās eā
q̄ tangere nō audēs: timēs ne forte sibi disp̄l-
ceret: ad caput ei⁹ litteras in terra descriptas
legit ita continētes. Sepeli 303ima marie cor-
pusculū: redde terre pulucrem suum: et ora pro
me ad deū: cui⁹ p̄cepto die secūdo aprilis re-
liqui hoc seculū. Tunc ille pro certo cognouit
mor̄ ut sacramentū dñi accepit et ad desertū re-
diit vitā finiuit: et q̄ spacij itineris d̄serū. xx.
illa vna hora perambulauit. Eūq̄ terram quo
foderet non haberet: leont ad se venientē man-
suetissime iussit effodere terram. Qui iussa hu-
milit̄ adimpleuit: et ad desertum vr̄ agnus
accessit. Senex quoq̄ corpe humato ad mona-
steriū suū gloriificās deū ven̄t. Qui euit in dño
sancta dei maria peccar̄it. iij. noī. aprilis.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

Theodosia virgo tempore dō-
cletiani apud cesa-
reā palestine passa est anno etatis
sue. xvij. Que nobili eiusdē ciuitas
ris exorta p̄ sapia elegāti pulchri-
tudinis cristēs dū ad sanctos martyres in car-
ceribus detentos cōsuḡt̄: ut eorū se oratio-
nib⁹ cōmendarer: facta est ei⁹ vox de celo: q̄ eas
xp̄us oleo at̄plere perungeret ad passionē ro-
lerandas. Hec a p̄fide vrbano cōp̄hēnsa: dū
xp̄m cōfiteret: nudata ad asp̄itē p̄ capillos su-
spendit: sed nube sup̄uente p̄teḡit. Deinde
ferro onusta incarceration: sed diuinit⁹ a xp̄o do-
mino liberatur. Post hec ligato ad collum eius
ingenti saxo in mare precipitur: sed ab ange-
lis soluta ad litus reductur. Subsequenter
leopardis exponitur a quibus oīno intacta cu-
sto d̄itur. Nonissime hō capite cesa est: vsq̄
est ab assantibus colōba auro splēdidior: de ore
eius exire et celū ascendere. Tunc corp⁹ a fide-
lib⁹ in eadē ciuitate cōditū est. iij. noī. aprilis.

¶ De sancto niceclo ep̄o. Cap. xxvi.

Quartus

Icecius ep̄s iugdu-
necū fuit. Lutus vita virtutib⁹ nō
mediocrit̄ effulit: et p̄fiosa mor̄s
nihilominus miraculis cōmenda-
tur. Qui et in xp̄sto quiescit. iij.

noī. aprilis in ip̄a vr̄be tumulatus. Hec in mar-
tylogio adonīs.

¶ De sanctis Agape et Chionia virginib⁹
et marryibus. Cap. xxvii.

Agapes: Chionia: et
hyrenes virgines passe sunt in vr̄-
be tpe diocletiani sub comite sifinio.
De fuerunt sorores: et ancille
sancte anastasiē: vt in eius passio-
ne dictū est sup̄. viij. kalen. ianuarij. Que cū
xp̄iane eēt et p̄fecti monit̄s obedire nollēt: in
cubiculo eas reclusit ubi coq̄ne v̄silia suaban-
tur. Et cū in eaz amorē exardesceret: eo q̄ plus
cherrime essent: ad eas nocte intrauit vt suā li-
bidinē exerceret. Sed in amentia versus pus-
tans se tractare h̄gines: carbonēs patellas cal-
darias et similia amplectās osculabaf. et ex hoc
satiatus et deformis ad modū extens a seruis
putatur in demoniū versus: et verberib⁹ affic̄i-
tur. Eūq̄ imperatorē adisset vt de hoc cōquere
ret suspicantib⁹ cūctis: q̄ in furia versus eēt:
virgis percussit: facie cōspuit: iuro et puluere in
ip̄m piet̄is det̄erit: fedaf. Et quocult̄ eis tene-
bant ne se talem vt erat aspiceret: mirabaf cur
sic oēs eū vituperose tractarēt: videbaturq̄ s̄
bi q̄ ip̄e et oēs alij albis indut̄ essent. Tūc autē
sic se deformē ab alijs didicisset: putās q̄ puel-
le magis sic euz artibus ludificasset. Iussit
eas corā se expoliari vt saltē nudas aspiceret:
vestib⁹ autē earū corporib⁹ adherētib⁹: nullas
tenus spoliari poterūt. Ip̄e hō adeo dormita-
uit q̄ a pulsantibus excitari nequibat. Hec au-
diens diocletianus virgines tradidit sifinio
comiti puniendas. Qui primo hyrenē audita
vr̄i magis iuuenulā carcerauit. Agapē hō et
chioniam ignibus immisit. Statimq̄ virgines
orantes spiritū emiserunt. Corpora hō illarū
et vestimenta ac capilli oīno intacta ab igne mā-
serunt. Quarū corpora anastasia earū secundū
seculū dñā sepeluit. iij. noī. aprilis.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

¶ De serā Theodosia virgine et mar. Cap. xxv.

De discipulis factus est. De hoc heraclides retulit q. xiiij. annis in abstinentia vixit: panis et olei modicū sumēs. Qui dū de carnis concupiscentia tentaret: tota nocte in puro stabat tpe hyemali: vt carnes gelu cōstringerentur. Aliqñ etiā spū blasphemie tactus. xl. dieb? sine tecto permāsit. Ad demonibus etiā pluries verberat? est. **D**ie quadā tres maligni spūs i specie clericorū eidē abstitērūt contra fidē catholicam diſputātes: quoz vnus se arrtanū: scōs eunomia num: tertius apollinariū se dixit: quos oēs ipse ipse dei sapiētia superauit. **E**um ecclesie clares deperissent: ipse ostij partem illā quam clares intrābāt signauit: statimq; fores aperuit. Euidā etiā discipulo oīa q̄ sibi p annos. xvij. euenerūt: ante illud tps sibi futura p̄dixit. Per annos. xvi. neq; carnes: neq; coctū: neq; pomū: neq; q̄c̄q; viride comedit: nec balneo vsus fuit. Et cū āno. xvi. ppter stomachi passionē sibi nec cessitas esset coctū comedēdi: panē non tetigit: sed oleravel lenticulā biēno degustauit. Artes q; e fallacias demonū et spiritūus differentias subtiliter nouit. Appropinquās nec: sed tñ p duos annos antea se a carnali impugnationē liberatū fuisse dixit. Etareq; iōgeuus sub impatore valente e seculo migrant. iij. nos. aprilis. Huius discipul? palladius fuit. **H**ic sanctus diuina et humana satura clarus aduersus octo pncipaliū vitioꝝ suggestiones: quas aut p̄mus aduertit: aut inter p̄mos didicit octo ex sacraz s̄farū testimonijs libros opposuit. Ita vt vnā queq; suggestio p̄ra se habeat testimoniū: quē libū ex greco in latinū v̄sisse se tradit gēnadi? Scripsit et anachoritis simpliciter viuētibus libū centū sententiā p̄ capta digestū. Eruditus hō et studiosus quāq; gina quē etiā de greco ides gēnadius trāstulit in latinū. Supiore hō iādu dū trāstulū corerit. Scripsit et cenobitis sinai montis doctrinā vite cōis. Virgini deo sacrate libellū edidit religioni sue p̄uenientē ac serui. Paucas etiā sententiolas obscuras valde et solis monachoz cordib? cognoscibiles ondit. Quas etiā gēnadius ex greco latinus fecit. Scripsit et alios duos libros valde p̄tiles. Quoz vn? de actuali vita monachis tritula. Alter hō cognō rionalis. Hec gēnadius de viris illustribus.

De sancto Euagrio ep̄o. Cap. xxix.

Euagrius p̄sbyter alexandrinus: et postmodū antiochen? ep̄s vir acris et p̄lātis ingenij et discipul? arhanasij alexandrini ep̄i fuit. A quo et p̄sb? ordinat? est. Hic vitā beati antonij ab eodē arhanasio in greco scriptā in latinū cōuertit sermonē. Dū adhuc p̄sbyter eēt diuersoz tractat? beato misit hieronymo: vt ipse libro de illustribus tradit. Qui etiā sanctitate insignis antiochie quiescit.

De sancto Iñdoro ep̄scopo et confessoro. Cap. xxx.

Iñdorus ep̄scop? hispalensis. que ciuitas est hispanie ex eisdē hispanijs oriūdus tēpe herasclij imperatoris: sanctitate claruit et doctrina: vt ait Sigibert?. Qui multavolumina ecclesie dei vtilia cōdidit: videlz Soliloquioꝝ libros duos. Sententiāꝝ libros quattuor. Sinonymoz libros viginti. Ethymologiaꝝ libros viginti. De officijs libros duos. Contra iudeos ad sororem florentianā libros duos. De significatiōe noui et veteris testamēti ad orosij libros duos. Allegoriarū in quinq; libros moysi libros q̄ncq;. In ioseph vnū. In libū iudiciū vnū In libros regū: librum vnū. De corpore et sanguine dñi librum vnū: et plura alia. De origine officioꝝ libros duos. Itē libū differentiarū. Itē de vita et obitu sanctorū q̄ dñz p̄cesserūt. Itē de natura rerū. Itē libū artū. Itē libū de summo bono. Itē errat et liber decretorū apostolicorū romanorum pontificū canonūq; cōcilioꝝ: q̄ p successiones tempoz diuersis locis p orbē a catholicis ep̄scopis celebrata sunt: que omnia grandē et insigni volumine complūxit. Ex quo cōstat p̄uontis prepositi beluacē. et gratiani decreta: vt plurimum fuisse decerpta: vt dicit Vincētius. Quē uir hispali vita et doctrina p̄fulgidus p̄die nonas aprilis: ibiq; iacet humatus.

De sancto Ambrosio cōfessore. Cap. xxxi.

Ambrosius dia-

conus martionis primū labe infectus: postmodū ab origine corrept? christiane fidei confessor euasit. Et in e uaditione xbi dei studium feruens adhibuit: atq; cōfessionis do-

minice gloria insignis fuit. huius solerti studio et flagranti industria vi precū et obsecrationum coactus origenes infinita ferme dicant volumina. Notarios nempe scriptozes et scriptozes puellas scribendi peritia appime eruditas exhibuit: et sumptū necessaria affatim ministravit. Ipsum etiam elegantis ingenij suae epistole ipsius ad origenem dare indices sunt. Obijt ante mortem origenis: vt dicit Hieronymus libro de illustribus: et de hoc eusebius. vi. ecclesiastice hystorie mentionem facit. Quē uir autem in domino p̄dite nos. aprilis.

De sancta hyrene uirgine et mar. Cap. xxxij.

Hrenes uirgo et mar: foroz sanctaz Agapis et chionie: de quibus superius dictū est tertio nonas aprilis. Postq̄ predicte foroz

res sue a comite sifuntio martyrisate fuerunt: cū eēt ceteris iunior die terrio de carcere educitur: in quo reclusa detinebat. Quā comes nūdarā iussit ad lupanar duci: vt oib' p'stitueret. Cum autē duceret: apparuerūt ministris duo angelū duoz militū quos illi cognoscebant facies p'cedentes: mādantes sarcellitib' ex parte comitis: vt hyzenē ad lupanar nō inferrēt: sed eā ad talis mō: is cacumē deducerēt. Qd dum illi p'fecissent: t' hec comes q' nihil de hoc illis mandauerat didicisset: iratus ista magie deputans ad montē illū ascēdit. Et tōra die gyrans sup' ciliū t' hyzenē quidē aspiciēs: sed ad eā pertinere nō valens: arcum retrēdit: t' sagitta directa ipam in corde percussit. Cuius etiā corpus iuxta forozes suas anastasia sepeliuit nōi. aprilis.

De sancto Sixto primo papa et martyre. Cap. xxxiij.

Sixtus papa huius

nois primus natione romanus est patre pastore de regione via latina: alexandro primo pape in epatu successit: t' sedit annos. x. mēses lxx dies. xxi. hic constituit p'fatone completa chorus hymnū angelicū decāret: scz sanctus scrus scrus dñs deus sabaoth &c. q' mysteria sacra nō tāgerent: nisi a ministris altar'. Cōstituit etiā vt corpale nō fieret ex syrico nec pāno tin' cro: sed de purissimo lino cōtecto: quia corp' do minicū in syndone alba t' mūda inuolutus fuit. Et vt mulier vasa sacrata altar'is: nec pallas au deret cōtingere. In sup' cōstituit vt quisq's ep' scopozum ad sedē apostolicā vocatus esset: rez diens ad ecclesiā suā nisi cum istis papalib' nō susciperetur. Qui etiā sub adriano imperatore martyrio coronatur: foras muros vrbis via que apla nūcupat. viij. idus aprilis. Et cessauit ep' scopatus dies duos. Et sepultus est p'p' altare beati petri in sepulchro in quo requecūt linus: cletus: anaclitus: t' euaristus. Et licz sit tātoz martyriū altare tamē solus fixi nūcupat. Hic eim' seuitē vbiq' persecutiōe xpianis in gallia poscentib' vt aliquē virū dirigeret: qui pene iā fidei lucernā extingrā accēderet: int'it pegrinū ep'm romanū pluribus ei associatis: qui multis ibidē cōuersis martyrio coronat' est: vt dicef in eius passione. xvij. kalen. iunij.

De sancto theodoro epo ancyran. Cap. xxxv.

Theodorus ancyra

nus epus galatie fuit: vir clare sapientie t' sanctitatis insignis. Hic aduersus nestorū redargutionis t' cōsulationis edidit librum veritatis catholice prote ctorem: arte dialectica ordinatū: multis vrens. asserionib' anteq' scripturarū poneret testimo nū. Quienit autē in dño. viij. idus aprilis: vt ait:

gemnadius libro de illustribus.

De sancto theodoro presbytero et confessoze. Cap. xxxv.

Theodorus antioche

ne ecclesie presbyter vir mox bone state aspiciuus: scicria clarus: t' lingua disertus: aduersus apollinaristas t' anomeos. xv. de incarnatione dñi composuit libros. Claruit q' theodosij pmi imperatoris tēporib'. Hec gemnadius vbi supra.

De sancto Egeippo confessoze. Cap. xxxvi.

Egeippus gente iu

deus: sed ad christi fidē cōuersus vir sanctissimus: sub adriano t' antonio principib' floruit: vicinūq' apostolorū tēporib' fuit. Qui traditionem apostolice p'edicationis: et omnium ecclesiasticorum actuum a passione dominivscz ad suam etatem: rexit hystorias: vt quozum vltam sectabatur dicendi quoq' exprimeret characterem: multaq' ad vtilitates credentū hinc inde congregans quinq' libros composuit. In daicam etiam hystoriam a marthaia sumens exordium vsq' ad belli iudatci sub Tiespasio et Tito in tū finem: elegantī sermone digessit. Aduersum idola disputās quo pmo errore cre uissent hystoriam edidit: cōmentariorū librum composuit. Asserit se venisse sub aniceto romā et vsq' ad eleutherium perseuerasse: qui dicit aniceti fuerat diaconus: vbi et diem vite clausit extremum. viij. idus aprilis. Hec Hieronym' libro de illustribus.

De sancto Dionysio episcopo corinthiorum. Cap. xxxvii.

Dionysius episco

pus corinthiorum temporibus marci antonii t' lucij aurelij cōmodi imperatorum floruit. Lutus eruditione et gratia quā habuit in verbo dei: multi frūitur vsq' hodie. Quibus enim rexit epistolas christiane fidei rudimenta continentes. Hui' enim doctrina: non solum proficiebat populis quos regendos susceperat: sed etiam procul positus: quibus per suas epistolas se presentem reddebat. Extant nempe eius ad lacedemones scripta. Item ad atheniesē. Item ad nicomedesē. Item ad corinthen. et ceteras crete ecclesias. Scribit etiam ecclesie asmadrine certisq' ponti ecclesijs. Item ad gnostes et phinū eozus episcopum. Ad sotherum etiā romanū episcopū pū direxit epistolā. Scripsit et ad chrysophoram sanctam feminam vnam. Dormit corinthei quiescens in pace sexto idus aprilis. Hec Hieronymus vbi supra.

De sancto Perpetuo epo. Cap. xxxviii.

deus constitutus inter concupisios legis transgressores iudicauit: et precipue quosdam de tribu dan et gad qui in deum committerent impia: legis persequendo custodes et fecit: ut dicit epiphanius contra eos prodigiū magnū: quia filij eorum et vniuersa pecora a serpentibus perierūt. Et predixit: quod tribus ille non reuerteretur ad propria: sed in medie regionibus remaneret. Ob hoc exacerbari distraherunt eus equis per crepidines saporū: et excerebrauerūt eum. Depeliceruntque eum in sepulchro sem et arphazath in spelunca duplici. iij. idus aprilis. Hec hieronymus et iosephus et ex historia scholastica atque ex chronica gultelini.

De sanctis pluribus martyribus. Cap. xlii.

Martyres plurimi sue

runt illi: qui eus sancto alexandro papa in eodem carcere tenebantur inclusi sub custodia quirini tribuniti: de quo supra actum est. iij. kalen. aprilis. Qui cum vidissent qualiter sanctus alexander papa quirini filiam a gibbo sanasset: et verba eius predicationis audissent: omnes ad xpm conuersi sunt: et a sanctis presbyteris euentio et theodoro baptizati: et ab eodem pontifice confirmati. Et cum quirinus eis carcerē aperuisset: ut abiret soluti: noluerūt abire: martyrij gloriā expectantes. Postquam autē aurelianus princeps quirinum tribunum martyrizari fecit: et hos omnes christianos effectos cognouit: vetuste naui impositos in altum mare deduci iussit: et illic ligatis ad colla lapidibus in profundū demergi. Qui passi sunt. iij. id. aprilis.

De sancto apollonio presbytero et martyre et socijs martyribus. Cap. xliii.

Apollonius presbyter

ter et martyr: ut ait hieronymus in vitis patrum: dum vitā magnificā sanctitatis inter monachos egisset: et sacerdos ordinatus esset: persecutionis tempore christianos circūiens hortabatur. Qui tentus a paganis et in carcerē missus a quodam philemone custode maximis conuictis exprobrabatur. Quem tandem apollonius exemplo sue mirabilis patientie ad xpm conuertit. Dum autē philemon corā populo et iudice se xpianum esse clamaret: multis ab eo tormentis et astatus est. Cum vero deceptorē huius apollonij didicisset: ipm coram se ductū vna cum philemone ignibus tradi iubet. Sed flamma illos in modū clibant circūdante nubes roida de celo veniens ignem extinxit: et vterque omnino illesus exiit. Quo miraculo iudex eus multos de populo crediderunt. Hoc autē dum alexandric prefectus audisset apollonium et philemonē ac oēs christianos effectos in profundo maris demergi fecit: quod sanctis illis baptis-

mum fidei reportauit. Qui passi sunt. iij. idus aprilis. Quorum omnium corpora ab vndis ad littus deiecta a xpianis alexandric digno sunt honore tumulata: vbi multis miraculis clarēt.

De sancto philippo episcopo creten. Cap. xliii.

Philippus episcopus

pus creten. vrbis corint. Cuius meminit dionysius in epistola sua: quā scripsit ad ecclesiam ipsius ciuitatis: insignem aduersus martionem edidit librum magnisq; virtutibus et optimis studijs predictus fuit. Fioruit quoque temporibus antonini veri: et lucii aurelij imperatorū. Qui vita et doctrina clarens in ipsa ciuitate: quicquid in christo. iij. idus aprilis.

De sancto eustorgio episcopo. Cap. xliii.

Eustorgius episcopus

natione grecus ab imperatore constantinopolitano legatus ad mediolanenses missus est. Qui tantum gratius extitit ciuibus: ut ipso inde redeunte: cum sedes vacasset ipsum archiepiscopum eligerent. Sed ille incōsulto principis electioni noluit consentire. Sicque constantinopolim rediit et imperatori quod factum fuerat nunciauit. Imperator vero gratissimum habuit eumque consecrandum mediolanum remisit. Insuper trium magorum corpora in arca maxima sepulta: dudum de perfide constantinopolim adducta: eustorgio pro munere concessit: que sanctus in nauī usque ad portum derulit. Cum autem arcam cum corporibus curru inposuisset: et iunctis pluribus paribus bouū eas trahere nō possent: diuina reuelatione due sole iuence paupercule mulieris deuote plastro apposite leuissime currum traherent: quarum vnam in itinere lupus occidit. Quorum sanctus episcopus lupo mandauit: ut vice iuence mediolanus usque suppleret. Statimque lupus ostendit feritate mensuetus vehiculo se exhibuit et sicus vna cum alta iuēca mediolanū curru pertraxit vbi sanctorū magorū corpora tumulata quiescerunt usque ad tempus federici imperatoris cognōte barbarossa. Quo tpe mediolanū euerso arca dimissa scōz corpora colonā translata sunt. Sanctus autē eustorgius in pontificem cōsecratus post laudabilia scōlaris opera in dno quiescit mediolanū sepultus. iij. idus aprilis.

De sancto iulio papa et pfectore. Cap. xliii.

Iulius papa

et patre rustico marco secundo romāo potiffici in christo successit: et sedit annos. xi. mēses. ij. dies. vij. Hic cōstituit ut nullus clericus ad causam in publico ducaf nisi in ecclesia.

Huius p̄cepto or̄dinalis ep̄i thronos suscipere: & cōstituit vt oīa monumēta chartarū ecclesiasticaz rerū p̄ romane ecclie fierēt p̄missis scribitū. Julius repositus celebrata est p̄ma synodus n̄cesna. cccxviii. ep̄iscopoz in qua damnata est heresis arrii qui assererat filium v̄nosē patre. Hoc eī factū est adhuc viuēte cōstantino augusto. Quo humanis exēpto iulius papa exilius. x. annoz & tribulationes multas perpeffus est a cōstantino augusto heretico. Tādē post mor̄ez eius ad sedē beati petri cū gloria reuersus est. fecitq; duas basilicas: vnā in foro: aliā sanctiua lentini via flaminia. Quēuit in pace p̄die idus aprilis: & sepultus est in cimiterio calopodij miliario tertio ab vr̄be. Et cessauit ep̄iscoparū d̄s es quindecim. **¶** Hic vnam de incarnatione domini ad Dionysium scripsit ep̄istolam.

¶ De sancto zenone abbate. Cap. xlvij.

Seno monach⁹ silua
ni abbat̄is discipulus fuit. De quo refert heracldes inter cetera eius virtutis et constantie insignia: q̄ in ardentissimi solis egyptia regione stetit in caumate quinq; diebus se desiccans in sole: vt ex hoc probaret vtrum tormento tolerare posset. Et post mire penitentie opera migrans in t̄po pridie idus aprilis.

¶ De sancto herminigildo rege et martyre. Cap. xlvij.

Herminigildus rex
martyr anno sexto ryberij secūdi imperatoris videlicet anno gratie cccccecv. martyriū passus est: qui leuigildi regis visigothorū filij sigberti regis filia duxit vxorem. Ad cui⁹ suggestionē audita predicatione sancti leandri h̄i spalei. ep̄i: ab arriana heresi ad catholicā fides cōuersus ac more catholico baptizatus est. Quē pater arrianus vt ad suā heresim rediret: & p̄missis suaderet & minis terrere conatus ē. Quē ille in veritate fidei catholice constanter persequeretur. P̄mo quidē eī pater regno puauit: resibusq; oībus spoliavit. Deinde collo manibusq; ferro vinctus in arca custodia mancipauit. Qui omnia pro xp̄i amore contēnebat. Supuentēre nō festiuitate paschali misit ad eum noctu per fidus pater ep̄m arrianū vt de manu ei⁹ sacrisse gā cōmunionē acciperet. Quod vir dñi nō solū facere renuit: sed etiā arriano ep̄o dur⁹ exprobrauit. Ob hoc pater indignatus missis apparitoribus ip̄m in eodē carcere securi in capite ei⁹ cōtra exerebrari fecit: sic regnū celeste rex et martyr intrauit. Ad cuius corp̄is tūbā nocturno t̄pe psalmodie cantus audiebant: & lampades accense a plurib⁹ videbant. Patrē nō post filij occisionē mortis ei⁹ penituit: & ad fidē catholicā deuenisset: si gētio sue furore nō formi-

dasset: mortēs tñ repharedū filij suū regem futurū sc̄to leandro p̄dicto ep̄o cōmendauit: q̄ fratrem martyre nō p̄ez p̄fidū secur⁹ ab arriana pestē p̄uersus: ab eodē ep̄o baptizatus est: toraq; vi figor̄oz gentē ad verā p̄durit fidē. Passus est autē sc̄tus herminigildus idibus aprilis.

¶ De sanctis Earpo ep̄scopo & socijs martyribus. Cap. xlvij.

Earpus ep̄s: papyri
us diaconus: & agathonica optima femina apud p̄gamū asie v̄bē exēplo martyris pionij martyriū passi sunt t̄pe antonini veri & aurelij cōmodi imperator: vt in. liij. lib. ecclie. bystorie reperit. Eū quibus et iustinus vir mirabilis qui iā sc̄oz lib̄ū p̄ defensione religionis n̄re scriptū indicib⁹ obtulerat remunerationē lingue fidelis & erudite martyre munus accepit: quodā p̄bo crescēte nomine ei insidante: quem sepius disputādo confuderat: qui passi sunt idibus aprilis.

¶ De sancto Iustino martyre Cap. l.

Iustin⁹ mar
tyr de q̄ supra p̄ris mo dictum est bacchiade p̄sici filij et vr̄be neapoli palestine p̄bie n̄re sectator pluria scripsit volumina pro religione xp̄iana. Nā cōtra paganos volumē in signe p̄tulit: in quo de demonū natura testatur. Scripsit & aliud christiane fidei defensionem continens: quem marco antonio vero et fratri direxit. Antonio pio et filijs atq; senatus apologeticū pro religione christiana conscripsit. Item lib̄us de monarchia dei. Dialogum contra iudeos et trisphonem eorum principem doctorem illustrem. Item contra Martionem hereticum insignia duo cudit volumina. Item contra omnes hostes. Erat et aliud eiusdem: quod dicitur confutatio. Item aliud quod int̄tulat̄ur psaltis. Item de anima in quo diuersas questiones inseruit. Hic a crescēte quodā christiani nominis blasphemio delatus: q̄ christi fidei eēt sectator in pergamo asie ciuitate martyriū palmam adeptus est idibus aprilis. Hunc putant aliqui trogi fuisse abrensiatorem. Hec Hieronymus lib̄o de virtis illustribus.

¶ De sanctis Tyburtio & Valeriano & Maximo martyribus. Cap. li.

Tyburtius & Valeria
nus & maximus martyres passi sunt rome sub Alma h̄io vr̄bis p̄fecto. Eū est vr̄ba ceciliavalerianū sp̄suz suū & tyburtiū ei⁹

m liij

fratrem convertisset ad christum: ut in eius passione de-
 cesset infra .x. kalen. decembriis. Tyburtius et valerianus
 elemosynis insistebat et corpora martyrum se-
 pulchre tradebat. Quos almachius tetos sibi
 presentatos interrogabat: cur facultates suas vi-
 libus personis exhibebat: et pro suis scelibus danna-
 tos sepellebat. Cui cum tyburtius responderet: quod op-
 rabat illorum suos fieri: quos ille dannatos appella-
 bat. Et multa alia de gloria future vite dixisset:
 tyburtius amoveri fecit: et valerianum applicans
 ad sacrificia deorum invitavit. Ille vero se vni deo
 sacrificare dicebat: cuius nomen exprimeret nemo
 poterat. Iouem vero adulterum et homicidam asseres-
 bat: quem almachius fustigari iussit. deinde eos
 sententia tulit: ut ad pagum iouis adducti si sacri-
 ficare prenerent capite cederentur: tradentes eos
 maximo coniculario ut suam exequerentur. Qui cum
 eos duceret quasi illis compatiens lametabatur: cur
 ambo germani vitam prenentem ad mortem quasi ad
 epulas festinarerent. Tyburtius et valerianus cepe-
 runt et future vite penas et gloriam referare: pmi-
 tteres maximo quod si se purificari pmitterent: in ho-
 ra decollationis cernerent: cum gratia gloria eorum ante vi-
 tam futuram susciperent. Maximus et carnificibus
 obtinuit: ut sancti martyres ad domum ipsi in custo-
 dia ducerent: et in crastinum decollandi pararent:
 ubi tyburtius et valerianus adducti maximam in fide
 erudierunt: et mitres presbitero papa et pro cecilia
 ipsum baptizari fecerunt: totaque nocte infidei ser-
 monibus deduxerunt: factoque mane sancti martyres
 a cecilia confortati extra urbem ad iouis pagum quere-
 to ab urbe militario deducunt: et sacrificare no-
 lentes gladio feriunt. Tunc maximus adiurat dice-
 bat: quod viderat angelos pro sole fulgentes atasque
 sanctorum de corpore quasi spongas de thalamo
 egressas in gremio suscipientes et ad celos cum
 gloria deferentes: quod cum carnificibus narrasset: plu-
 rimi crediderunt. Quod cum almachio nuntiatum
 fuisset: iussit maximam cum omnibus qui crediderant
 in eodem loco tandem pluribus cedi quousque spiri-
 tum excuterent. Quorum omnium corpora sancta
 cecilia sepeliuit. xvij. kalen. maij.

De sancto Maximo episcopo. Cap. liij.

Maximus episcopus constantino-
 politanus tempore gratiani imperatoris flo-
 ruir: quod vir insignis precum sanctitatis
 et doctrine. Inter cetera ipsius memo-
 randa aduersus arrium nobile volumine pro fide no-
 stra composuit: quod prefato principi apud mediola-
 num obrulit: et clarus virtutibus in domino quiescit.
 Dec. Hieronymus de viris illustribus.

De sanctis Olympiade et Maximo
 martyribus. Cap. liij.

Olympias et maximus
 martyres passi sunt sub decio cesa-
 re in cordula ciuitate pfarum. Qui
 cum tenuisset sanctos regulos abdon-

et sennem traditi sunt eidem. isti nobiles viri pfa-
 rum: eo quod essent christiani. Quos decius primo sine au-
 ditione fustibus cedi iussit. Deinde cum eis diceretur
 facultates suas proderent: illique aurum et argentum
 eorum christi esse dixerunt. Iterum eos fustigari manda-
 uit: donec verberates deficerent. Et post hoc christum
 constantius confitentes pluribus cedi fecit: et subse-
 quenter in equuleo leuari: ac in lectis ferreis
 prunis subrestratis excedi. Et cum hec omnia supe-
 rassent tradidit eos vitellio amico vicario suo.
 Qui non consentientes sacrificare deos paganorum:
 quos demonia assererebat: iussit securibus eorum ca-
 pta tandem contundi: donec spiritum emisissent. Eor-
 pora vero ipsorum canibus et posita quousque diebus ab illis
 permanserunt intacta. Sed postmodum a quibusdam
 christianis de genere abdon et collecta sunt et in do-
 mo dictorum martyrum in ipsa ciuitate sepulta.
 Qui passi sunt. xvij. kalen. maij.

De sanctis Marone Eutyce et Vi-
 ctozino martyribus. Cap. liij.

Marone eutyces et victo-
 rinus martyres sanctam virginem fla-
 uiam domitillam neprem domitiani
 augusti: et sponsam aureliani filij
 constantini cum eius eunuchis cir-
 bicularijs. scilicet nereo et archileo in
 fide christi instruerunt: et ad baptismatis gratiam
 perduxerunt. Postquam ergo nereus et archileo a pre-
 dicto aureliano martyrizati fuerunt: ut in eorum pas-
 sione. liij. idus maij dicebat: maro eutyces et victo-
 rinus apud eundem aurelianum accusati sunt: quod ma-
 iorem cum eis familiaritatem haberet ipsa regina: quod cum
 nereo et archileo habuissent: eo quod ipsorum christum cre-
 dere docuissent. Quapropter ipetrant aurelia-
 nus ab impatore: ut predicti viri ducerent ad exi-
 lum in insula predicta: ubi cum dudum fuissent cum
 beata flauia domitilla. Inde postmodum educti:
 aureliano comiti in futurum traditi sunt. Quos
 ille vti suos pro sua predicta diuisit ut terram colerent.
 Eutyces quidem in milario ab urbe. xvi. via nume-
 rana: victorinus. lx. via salaria: et marone. xxx. eas-
 dem via. Ex quibus eutyces filiam productoris suves-
 tarum ab imundo spiritu liberavit: victorinus locum vice-
 dum paralyticum sanauit: maro curatore ciuitatis
 septepedis ab hydropisi eripuit. Que dum aure-
 lianus audisset missis famulis eutyces in media
 via usque ad mortem cedi fecit: ubi et a christianis se-
 pulchus est. victorinus autem ipse dominus sui mandato
 apud cecillas ubi sulphuree aqua emanat: capite
 deorsus in eisdem aquis triduo suspensus exprauit.
 In amiterina ciuitate sepultus: maro vero cum sa-
 tis grade quod vir. lxx. hoies presare potuerunt: in
 hueris facilius quasi paleas deponasset ad duo mi-
 liaria: ibidem capite cesus est. Et in eodem saxo cor-
 pus ipsius a fidelibus: quod viso miraculo crediderunt
 recoditum est. Horum passio. xvij. kal. maij celebrat.
 De sanctis Calisto et Caristo socijs
 martyribus. Cap. liij.

Alixus et carisius

et alij septē cōsocij eorū apud ciuitatē corinthū martyriū passi sunt. Qui oēs p. confessiōe noīis xp̄iani in pelago demerri ppetuas triumphī palmas a dño percipere meruerūt. xvi. kalendas maij. ve dicit adō.

De sanctis decē et octo martyribus. Cap. lvi.

Scem et octo martyres

res in ciuitate cesarAugustana martyrium passi sunt. Quorū noīa sunt hec: quintilianus: cassianus: saturinus: publicus: vrbanus: martialis: faustus: succellus: felix: ianuaris: primitius: euotus: celsianus: opratus: frōro: lupertus: apodemus: iustus. Hi omnes sub daciano hispaniarū prefici de diuersis affecti penis atq; interfecti sunt. xvi. kalendas maij.

De sancto aniceto papa et martyre. Cap. lvij.

Anicetus papa

et martyr natione syrus ex patre iohāne: pio romano pōrtifici in ep̄atu successit: et sedit annos. ix. menses. iij. dies. iij. Die constituit vt clericus non nutriat barbā: nec comā: et habeat coronam ad modū spirule: cōstituit etiā qd ep̄s non debeat cōsecrari: nisi ad minus a tribus ep̄is. Et aut archiep̄iscopus debeat consecrari omnes prouinciales ep̄i debeant adesse: sicut omnes tenent ei obedire. Item statuit vt si aliquis ep̄iscopus haberet aliquid cōtra suū archiep̄m: nō alto est deferendus: nisi ad primatē: vel ad sedē apostolicam. Et vt nulli archiep̄i primates vocent: nisi illi qui primatū tenet ciuitatū: quarū ep̄os apostoli: vel eorum successores regulariter patriarchas statuerūt: sed metropolitanū vocent. Die fecit ordinationes. v. per mensem decē: scilicet: presbyteros. xvij. diacones. iij. ep̄iscopos per diuersa loca. ix. Qui tempore seneri et marci imperatorum martyrio coronatur. Et sepultus est in cimiterio calistriua ap̄ta. xv. kal. maij. Et cessauit ep̄iscopatus dies. xv.

De sancto apalico et socijs martyribus. Cap. lvij.

De sancto apalico et socijs martyribus. Cap. lvij.

Apalicus martyr

cuus plurib; alijs passus est apud ap̄ricam ciuitatē tagastē. De quo beatus cyprianus in ep̄istola ad martyres et cōfessores multa laudabilia scripsit: et qd martyr: suū prophetica voce p̄dixit. Qui omnes martyrio coronati sunt. xv. kal. maij.

De sancto heleno habate. Cap. lxx.

Helenus abbas cum

in heremo habitaret et cū fratrib; cibaria deferret aggrauatus pondere onagros vidēs eis precepit: vt in xp̄i noīe vnus eorū ei sarcinam portaret. Quod et factū est: vno ex illis sarcinam ad locum constitutū cū māsfuetudine deferente. Alio tpe inuenit fratres diem dñicum minus solenniter celebrantes: quia sacerdotis cōmuntione carebant. Et dum irer p sacerdote crocodilū in flumine reptum ascendit: et sup ipsum flumen trāsiens ad cellā presbyteri venit: quē secum adduxit: et flumen vt prius trāsiiit. Dñs sacerdos timore serpentis fugeret sc̄tus illum signo crucis dissepsit: sicq; de cetero presbyter securus ad fratres accessit. Cuius heleni ad heremū securū grauitē de carnis vitio tentabatur. Ille hō digitum in arena circa cellam iuuenis dixit: et circulum fecit: ac demonibus ne signum illud pretergredērētur expressit mandauit: moxq; frater a tentatione exiit: inde securus permansit. Dum aut fratres videret ad eum venturū: continue iuuenis incognitus eidē apparebat: et cibos paduentis defererebat: ac illico abibat. Cuius semel cum quodā heretico disputaret: et argumēta eius ferre nō posset ignem accendit fecit: vt quis eorum igne non vteret: fidem habere verā probaret. Quē helenus intrans dudum in flammis illesus permansit: et intactus exiit. Hereticus hō intrare nolens confusus abiit. Dormiuit in xp̄o vir sanctus. xv. kalen. maij. hec heraclides.

De sancto paulo abbate. Cap. lxx.

Paulus abbas in libya

quingētos mōachos habuit quos monitis salutarib; et exemplari vitā in viā salutis direxit. Qui diebus singulis: nec cibum sumebat: nec manib; operabatur: donec. ccc. orationes deosolueret genuflexo: quas numero lapidū ponebat: et ad singulas orationes lapides in sinum remittebat: vt dicit heraclides: et tpe i xp̄o paulus die quo supra videt. xv. kalen. maij.

De sanctis Eleutherio ep̄o et Antia martyribus. Cap. lxxi.

Eleutherius ep̄s et antia

matris mater eius passi sunt rome sub adriano imperatore: cuius pater nobilis senator: dū decederet: marri puerū comedauit. Illa hō xp̄ianissima filiū sacris litteris eruditū cuidā ep̄o tradidit. Qui iuuenē eruditū de oibus annoz. xij. in diaconē ordinauit: deinde annoz. xvij. ad sacerdotiū p̄mouit: deinde cū multis clareret signis annoz. xx. ad petitionē multoz ipsū in apulia ep̄m cōse-

erant. Adrianus igitur de partibus orientis ro-
nam veniens audiens eleutherij famam: misso fe-
lice comite eum ad se in urbem adduci mandavit.
Sanctus vero comite ad christum convertit: et veniens
secum ad urbem in via baptizavit. Et presenta-
tus adriano imperatori cum christum dominum confiteret:
super lectum erant: etensus est igne subtermissio:
quem imperator mortuum existimans deponi fe-
cit. Et videns ipsum constantioris effectum: ipsum
in craticula poni iussit carbonibus substratis ac
oleo desuper infuso. Statimque ignis extinguitur
et craticula refrigeratur. Post hec in sartagine
mittit plenam oleo et adipe liquefactis: in qua
sicut in prato rore madefato permansit. Tunc adria-
nus consilio coreborum prefecit: ipsum in furnum
accensum immitti mandavit: in quo die integro
omnino illesus fuit: et omnino inustus inde exiit.
Quo miraculo prefectus convertitus est. Quem im-
perator in eodem clibano misit: sed et ipse illesus
permanens: tunc imperator prefecit decollari fe-
cit: cuius unda sanguinis per baptismate fuit. Eleu-
therius vero post quatuor diebus plurimis in custodia de-
tentus fuisset: inde eductus subente alexandro
quatuor equis indomitis pedibus alligatis: qui
stimulis ferreis sub caudis eorum positos ad cur-
sum incitabant: ut sic ipsum per inculta et arida lo-
ca peragere minuterim eius membra destruerent.
Angelus autem dominus equos mitigavit: et eleutheri-
um solutum ad mortem excelsum duxit: ad quem om-
nes fere silvarum convenientes eidem mirissime fa-
mulatum prebebant. Que cum a quibusdam venatoribus
qui hec in ipso more feras persequentes conspice-
rant: imperatori nuntiata fuissent: misit apparito-
res armatos: ut eum comprehenderent: quem mor-
tuum existimabat. Quorum plurimos convertit ad
christum: cum quibus etiam venit ante adrianum: quem ille
in amphitheatrum mitti fecit: et leenam ei laxari.
Illa vero sancti pedibus pulvata eum omnino non reci-
git: inde dimittit eum leo ferocissimus: qui ipse
mirabilissimus effectus sancti pedibus amplexatus:
propter quod multi gentili in domino crediderunt. Quor-
umque seditione inter paganos et conversos ad christum
plus quam quingenti de populo interfecti sunt. Quod
imperator videns eleutherium decollari precepit.
Mater vero eius antias: que eum secuta fuerat: dum
super corpus filii descendendo corruisset: deprehensa
ab adriano christiana esset: ab eodem ipsa parti-
ter decollata. Quorum corpora civis apulte ad eo-
rum civitatem translata ibidem honorifice condi-
derunt. Qui passi sunt. xliij. kal. maij.

De sancto apollonio senatore et mar. Cap. lxxij.

Apollonius senator romane
urbis comodo i-
peratori a secundo patris christianus
esset. Iussus quoque ut fidei sue ra-
tionem redderet: insigni volumine christianitatis
composuit: quo in senatu recitato sententia eorum
pro christi fide penam capitalem excepit. xliij.
kalen. maij. Hec Hiero. de illustribus.

De sancto apollonio abbate. Cap. lxxij.

Apollonius
abbas ha-
bitavit in
spelunca in finibus hermopo-
lis pater quingentorum mona-
chorum: hic annorum. xv. secessit
ad heremum: et xl. annis ibi con-
versatus est: cui semel dominus ap-
paret dicit: ut mitteret manum in sinum suum et quic-
quid comprehenderet refrigeraret: et sub arena ebor-
ret. Ille vero purissimum ebyropem tenuit: qui se de-
monem superbie spiritum esse dixit: quem ille in arena de-
mergit. Factaque est vox ad eum de celo: quod eride non
est petita obtineret. Tunc autem die pasche paucos
panes et olivam sicca ad refectorem haberet: dixit
fratribus suis: ut quisquid vellet a domino postularer.
Premissaque oratione ab omnibus omnino incognitis et in-
visis poma et fructus eorum generum alias in par-
tibus illis nunquam reperta miri saporis apparuerunt
tur panesque candidissimi cum lacte et aliorum victua-
lium copia ministrant. Quorum non subito nullo
comparatibus cibaria illa fratribus usque ad peribeco-
sten satis fuerunt. Eundem quoque fratrem perenti sibi
a deo dari humilitatis et mansuetudinis gratiam: quod
petierat impetravit. Quorum maxima fame: multos
locorum illorum hircarios cum parvulis et conjugibus
se recurrerent: tribus solis prozula panum quere
ad eum fratrum uno die sufficeret per. iij. menses
indefinenter sustentavit. Tunc quidam eius carna-
lis frater a iuliano imperatore captus esset accessit
ad consolandum eum: et a tribuno repressus cum eodem in-
clusus est: media autem nocte angelus ianuas aper-
ruit: et luce desuper infusa celestis oes detentos libe-
ravit. Qui postmodum predicans multos christianos
convocavit: et tunc nocte philemonem se deriden-
tem ad christum convertit. Et post multas exhorta-
tiones pluribus factas ad heremum rediit: et in
sera puerlatione vitam finivit. Hec heraclides.

De sancto apollonio confessore. Cap. lxxij.

Apollonius confessor
cuius nulla
artem sciret: cibaria et medica-
mina laborantibus et propria
pecunia comparabat singulaque
monasteria usque ad horam nona
quasi quotidie circuibat: et la-
guentibus ministrabat. Hec heraclides.

De sancto Leone papa. r. et confessore. Cap. lxxij.

Leo papa
huius nomi-
nis decimus na-
tione allemannus
de lorchingia
damasco secundo romano ponti-
fici in episcopatu romano suc-
cessit: et sedit annos. v. menses
ij. dies. vi. romanum enim ex prava
consuetudine: postquam ab impera-

pa huius nomi-
nis decimus na-
tione allemannus
de lorchingia
damasco secundo romano ponti-
fici in episcopatu romano suc-
cessit: et sedit annos. v. menses
ij. dies. vi. romanum enim ex prava
consuetudine: postquam ab impera-

toze henrico. ij. petissent sibi pontificē dari: cū nullū teutonicoꝝ: vt ad hoc reciperet: possent inducere ep̄m tulles. brunonē noīe virum sim̄ pl̄icem ad hoc inclināuit. Qui ad vrbē venēs: et ex hoc conscientia habēs oīno resignauit. Et deueno ab oībus electus quīs satis reuētens tandē multa populi instantia acceptauit et vocat? est leo ip̄sus noīs decim? hic sanctissime vire vir extitit: et pauperib? largas elemosynas prebens cunctis munific? admodū fuit. **C**hic etiā ex deuotione beati marci enāgeliste cozp? eius venetas venēs visitauit anno dñi. **D**. l. **C**hic prim? inter romanos pontifices ad suggestionem quorūdam samnitū cōtra romanos qui apuliam et terras ecclesie inuaserant arma cepit: et cum allamantis quos sibi imperator dixerat hostib? occurrit. Quod quīs saucto zelo fecerit eidē: tamen male successit: eo q̄ multos de suis in bello perdidit: et sine effectu ad vrbē redijt. Quod ideo ip̄i contingit: q̄ id nō eius erat officij: neq; hoc illi permissū fuerat a dño: qui ad pacem venerat suosq; magis vt ab alijs paterent q̄ vt alios psequerent premonuerat. **S**anctus hō pontifex graui langore detentus die tertio ante eius obitū ad se oēs ep̄os et clericos cōuocauit: eosq; in sancte fidei religione cōmonuit et qualiter die tertia migraturus erat prout per visionem a dño habuerat eis dēz prenuñciauit. Altero hō die in lecto decubens ad ecclesiam apostolorum principis se deportari iussit: vbi et sepulchri sui marmoreū deferrivo iussit. Et de lectulo surgens duobus ep̄is eū sustentantibus ip̄semer ad sepulchriū accessit: ibi iudicib? bñdixit et ad lectulū redijt. Tota quoq; ip̄a die et nocte populū congregatū salutaribus sermonibus admouere non cessauit. Die hō tertia de mane cōuocatis ep̄iscopis et clero: missam sibi celebrari fecit. Dei de communionem sacram suscepit. Et erectus in lectulo suo prospiciens ad crucē diutius pro ser omni xp̄iano populo orationē fudit: moxq; supinus rediēs quasi suasi somno soporatur? feliciter sp̄m emisit. Tunc omnes campane per vrbem per seipsas sonare ceperunt. Eadē hora albertus et v. alij de ruderto in ip̄a ciuitate viderunt strata palis in numeris ornata et conuiscantē lampadibus: per quā leo papa ducebatur ad celū. Et inuenerūt eum eadem horae corpore migravisse. Et conuicte omni populo ip̄so die sepulture sue: deus per eū multa miracula ostendit. Nā demoniacus quidā qui. ij. annis obsessus fuerat liberatus est. Alius q̄ erat cecus et murus ac surdus videndi et audiēdi ac loquēdi facultatē accepit: mlti quoq; alij a diuersis infirmitatib? curati sunt. Sepultusq; est in ecclesia beati petri manifestis miraculis clarens. Quieuit autē in dño. xliij. kalen. maij. anno dñi. **D**. liij.

De sancto Timone diacono et martyre. Cap. lxxvi.

Timon diaconus et

martyr de. vij. pm? ab apl̄is electus est: vt habet Act. vi. Qui primus apud beroā doctor refedit. Ac deinde verbū dñi disseminās venit corinthū. Ibiq; a iudeis et grecis: vt tradit flāmis iniectus: sed nihil lesus est. Dehinc cruci affixus martyrū suū impleuit. xliij. kalendas maij. Hec Hieronymus in martylogio.

De sancto Timone ep̄o et martyre. Cap. lxxvii.

Timon ep̄s et martyr

apud arabia passus est: q̄ est diaconatus ordine ad pontificatū vrbis vesegorine: q̄ ciuitas est arabie electus est. Qui pro cōfessione nominis dñi flāmis combustus martyro extitit coronatus: et in ip̄a ciuitate reconditus.

De sanctis Sulpitio et Serulliano martyribus. Cap. lxxviii.

Sulpitius et Serullianus

rome passi sunt. Qui predicatione et miraculis flāue domitille ad fidē xp̄i cōuersi sunt: que etiā sponfas eoz theodorā et eusephrosynā ad agnitionē xp̄iane veritatis et p̄seuerantiā virginitatis cōuerterat. Hi ambo sub p̄secutione traiani imperatoris p̄fectoꝝ vrbis antiano detenti: cum sacrificare nollēt capite plexi sunt. Sepultri a xp̄ianis in predio eoz via laticina secūdo militario ab vrbē. xij. kalen. maij.

De sancto Marcellino ep̄o et confessore. Cap. lxxix.

Marcellinus

prim? ep̄us ebedunens. ciuitat? fuit: q̄ diuino iussu cōsocijs suis donino et vincencio ex aphrica venēs maximā p̄dicationē alpū maritimarū verbis et signis admirādis: q̄b? vsq; hodie refulgēt: ad fidē xp̄i conuertit. Hic iter cetera staturū ei? p̄conia a deo obtinuit: vt baptisteriū qd̄ ip̄e i eadē ciuitate p̄diderat: singlis annis in sabbato sc̄d̄ aq̄s diuisit? et subito repleat: et p̄ septē dies pasche aq̄ exuberāte plenū p̄maneat: qd̄ vsq; in diē hodiernū ibidē apparet. In eadēq; ciuitate quieuit in pace: vbi et sepult? est. xij. kalen. maij. Socij hō et cōfessores xp̄i in dño dormierūt apud clunenium vrbem cōditū. hec ado.

De sancto Victorē ep̄o. Cap. lxxx.

Victor carthaginē

siū ep̄iscopus floruit tpe anastasiū impatoris: qui preclarus sturib? et doctrina. Aduersum arrianos cōposuit librum vñi. De penitentiā librum vñi. in q̄ o

viuendi regulam penitentibus intra scriptura-
rum auctoritate instituit. Ad basilicam quendam
super mortem consolatorum librum unum spe re-
surrectionis perfectum et instructione munitum
Domestias etiam: que a fratribus salutis pro-
prie sollicitis in libris digeste seruantur: qui et
xij. kalen. maij carnis debitum soluit.

De sancto Symeone archiepiscopo et
socijs martyribus. Cap. lxxi.

Symeon archiepiscopus se-
leucie et cephesiphontis regalium vr-
bilium cum socijs suis apud perfidum
martyrium passus est sub rege sa-
pore tpe constantini: ut dicitur in historia tripartita:
quo tempore armeni et indi primo ad christum conuer-
si sunt. Hic tanquam regni proditor comprehensus
ferroque vincens in perfidam ductus est. De quo
crimine purgatus: sed de christianitate suspectus
cum de domino iesu christo libera voce et constantissime
testaretur et nollet adorare deum solum carcerali er-
gastulo cum alijs centum: et quibus alij episcopi alij pre-
sbyteri alij diaconorum ordinum clerici erant diebus
pluribus maceratus. Ubi a quodam vltimadite ses-
noro eunuchorum regis nutritione olim amico suo
visitatur: quem symeon desperit: nec videre vo-
luit: eo quod olim christianus fuisset: metuque mor-
tis solum adorasset. Unde ille confusus respicit:
et ad regem accedens se christianum publice pro-
fitens decollatur. Die vero sequenti que erat pa-
rasceue: symeon eductus de carcere: cum nollet
regi consentire: cum omnibus suis iustus est pa-
riter capite cedit. Inter quos martyres erant
abdecalias et ananias episcopi senes gloriosi:
cum quibus passus est et pusitius artifex regis
eo quod unum de senioribus expaudentem gladium co-
fortasser. Qui perforata cervice lingua eius inde
extracta est. Et cum eiusdem etiam passa est quedam
filiola prefati pusitij sacra virgo: qui passi sunt
vndecimo kalen. maij. Hec in tripartita.

De sanctis Oratore presbytero et
socijs martyribus. Cap. lxxii.

Orator presbyter:
fortunatus: felix: et silinus atque
vitalis martyres apud alexan-
driam passi sunt. Qui multo tem-
pore onerosis vinculis afflicti
et durissima inedia macerati
in carcere deuerunt. xi. kalen. maij. ut dicitur ado.

De sancto Sothero papa
et martyre. Cap. lxxiii.

Sother papa et mar-
tyr natione campanus et patre co-
cordio de ciuitate fundana antecero
pape in pontificatu romano succes-
sit: et sedit annos nonem: menses: xij. dies: xxi. Hic
constituit: ut nulla monacha pallas sacratas

tangeret: nec incensum in ecclesia poneret: et veli
portaret. Constituit etiam ut legitima non ha-
beat exortum nisi per sacerdotem fuerit benedicta et a pa-
rentibus solenniter tradita: et a paranymphis cu-
stodita: canes multis viculis que circa inrimonia
contingere solent. Huius temporibus caraphryge he-
retici sunt exorti a phrygia puicia vnde habue-
runt originem denotati: qui spiritum sanctum nec apostolis
nec alijs datum asserunt nisi ipsis. Quorum auctores
fuerunt moranus presbyter: prisca et maximilla:
hic fecit ordinationes tres per mensem decembris:
presbyteros octo: diaconos nonem: episcopos per di-
uersa loca numero vndecim. Qui sub senero prin-
cipe martyriso coronatus est. Sepultusque est in ci-
miterio calixti via apia. x. kalen. maij. Et cessas-
uit episcopatus dies. xxij.

De sancto Lato papa et martyre. Cap. lxxiiii.

Latus papa et marty-
r natione dalmatinus de genere dio-
cletiani imperatoris frater gabri-
el presbyteri: de quo supra actum est
xi. kalen. martij et patre gallo cu-
tychiano pape in episcopatu romano successit.
Seditque annos vndecim: menses quattuor: dies
nonem. Hic constituit ut omnes ad ordines in
ecclesia sic ascenderent: ut si quis dignus fuisset:
primo ostiarius: lector: exorcista: acolitus: deinde
subdiaconus: et diaconus: ac presbyter. Deinde vero
episcopus ordinaret. Hic constituit paganos et heretico-
cos vel iudeos non posse christianos accusare: aut
vocem eis infamatoris inferre. Item statuit
ut nemo episcopus aut clericus apud iudices secularis
res accusare presumere. Hic etiam rome regiones
diuisit diaconibus: ut gesta martyrum perquirerent et
conscriberent: ac etiam alta negocia ecclesiastica
pertractarent. Hicque fecit ordinationes quattuor per
menses decembris: presbyteros. xxv. diaconos. viij.
episcopos per diuersa loca numero quinqs. Qui
fugiens persecutionem dioeclesiani in cryptis ha-
bitando martyrio coronatus. Et sepultus est in ci-
miterio calixti via apia. x. kalen. maij. Et cessas-
uit episcopatus dies. xi. Hic contra hereticos
epistolam edidit de verbi dei incarnatione fide-
dem catholicam continentem.

De sancto Lato presbytero et con-
fessore. Cap. lxxv.

Latus presbyter et con-
fessor rome claruit sub tpe zephe-
rini pape. Qui sapientia predictus
aduersus proculum morantem secta-
torem insignem habuit disputationem quam in vnus
redegit volumine. In qua inter cetera scribit epi-
stolam pauli que inscribitur ad hebreos eiusdem
non fuisse: quam etiam apud romanos quasi pro-
sua non haberi vsque ad sua tempora beatus scri-
bit hieronymus: qui eundem catum inter illu-
stres suo libro commemorat.

De sancto leo papa primo. **Cap. lxxvi.**

Leo papa bu

ius nominis prim^o natione rufus ex patre quintiano sexto. in. pa. pe i epatu romano successit sedit ānos. xxi. mensem. i. dies. xxvij. Die post cladē vādalarum renouavit oia sacra ministeria argentea. Lusus tempore quarta synodus chalcidoni. ccccxxx. epoz celebra ta est instātia leonis pape mādante martiano imperatore: in qua euryceres cōstantinopolitan^o abbas et diofcorus alexandrinus eps qui dicebant vnam verbū dei et hoīs esse naturā damnati sunt. Et rursus nestorius et eius error dānatus est: et diffinitū est predicari in xpo duas naturas dei et hoīs et vnā psonā. Die leo sanctissimus cum cōtra fabianū et eurycerē epistolā ad dīctum chalcidonēse conciliū scripsisset eandē anteq̄ mitteret epistolā sup altare sancti petri apostoli ponēs: et per dies. xl. ieiunij et orationibus insistens rogauit apostolū: vt siquid esset in eadem epistola emendandū ad fidē propter quā scripta erat: informationē ipse corrigere dignaretur. Quod et factū est. Nā in fine. xl. diez inuenit epistolā in oibus ad ppositū emendatam. Hoc ipm beato sibi reuelate apostolo. Ihu ius pape manū cum quedā femina cōmunicando cum alijs die pasche osculara esset: tantā ex hoc reuerentionē in carne cōcepit: vt manum que occasio fuerat scandali amputaret: verū cum tu multus cōtra eum inualesceret: et q̄ nō celebraret: ipse in angustia cōstitut^o beate marie virginitatis se cōmisit. Et vīgilij et orationib^o intendēti beatavirgo manū potās vībiliter apparuit: et sibi suā manū apposuit. De quo nō solum sanctus pontifex gratias egit: sed etiā miraculum frequenter publice predicauit. Cum autē rotilia rex vandalozū italiā vastaret: et per triēniū aquileiā obfidēs cepisset: et ferro ac igne ipam cum multis alijs ciuitatibus consumpsisset: timens leo sanctus: ne romam veniens: idē faceret eidem occurrir: vbi circa padum morabatur: et non solum rome: sed etiam totius italię salutē reposauit. Et mirantibus barbaris cur sic hō nouissime totilla papā contra consuetudinē recepisset: et in oibus exaudisset: respondit quendē vultu terribilem pape astitisse: et mortem sibi cōminantē: nisi ei in oibus obedisset: vnde statim de italia exiens pannoniā rediit. Sanctus autē pontifex cum esset apud senon. galliarū ciuitatem in domino quicuit. s. kalen. maij. Et corp^o eius romā tranharū sepultū est in ecclesia sancti petri apostoli. Die scripsit epistolam martiano augusto eiusq̄ coniugi pulcherrime oēm fidē exponēs. Et misit epistolas ad fabrianum

epm cōstantinopolitanū. viij. Inter quas scripsit vnam preclarā aduersus eurycerē de incarnatione dñi: in qua ei^o blasphemā redarguit. Scripsit et aliam epistolam ad chalcidonēse conciliū de qua superius actum est.

De sancto Agapito papa et confessore. **Cap. lxxvij.**

Agapit^o papa bu

ius nominis prim^o natione romanus ex patre gordiano presbyter cardinalia ecclesie sanctozū iohānis et pauli iohāni pape secūdo in epatu romano successit: et sedit annū. vii. mēses. vi. dies. xvij. Die cōstitut^o processionē fieri diebus dñicis. Anno sō iustiniāni imperatoris. vi. theodorici rex italic et ostrogothoz reginā amalafuntā matrem arhanarici regis in exiliū duci et in balneo strangulari fecit: propter quod timēs iram imperatoris: agapitū papā cōstantinopolim direxit quatenus sibi impunitatē a principe impetraret. Qui adhuc in via existenti in partib^o greciarū oblat^o est mutus et claudus curandus: qui nūq̄ neq̄ loqui neq̄ ambulare potuerat: pro quo sanct^o pontifex orationem fudit: et missarū solēnia celebrauit: qua missa pacta claudomantū porrigens mor illū erexit: et dū in os eius credētis corpus dñicum posuisset: eidem lingue vsū continuo concessit: vt dicit Gregorius. iij. dialo. cap. iij. Veniens igitur ad imperatorē cum gloria susceptus est. Cū quo colocatione habita de fidē integritate: reperit eum euryceris errore maculatū: a quo primit^o graues minas accepit: vnde et eidē sanctus antistes tale verbū protulit: q̄ desiderauerat videre iustiniānū: et inuenerat diocletianū. Disputatione tandem habita imperatorē ad veritatis catholicę cōfessionē renouauit: multos quoq̄ eadem heresi infectos cōuertit. Antonium quoq̄ eiusdē vrbis regie epm ipsius heresis defensorē publice cōuictū a cōmunitate priuauit: quē ad eius instātia impator in exiliū misit: menāq̄ vtrū catholicū eidē ecclesie p̄fecit. Oibus quoq̄ que poposcerat plenius obtētis: beat^o pontifex languore p̄sus ibidē occubuit. s. kal. maij. Cuius corpus loculo plūbeo recōditū romāq̄ transuectum sepultū est in basilica beati petri.

De sanctis. xvi. milibus martiribus. **Cap. lxxvij.**

Exdecimilia mar

tyres: vt dicit hieronymus passi sunt apud psidā sub sapore rege p̄sarū. Qui eiusdē iussu in oibus ciuitatib^o regni sui eadē die qua passio dñi eodem anno occurrebat. s. die pasche a paganis tārī quotquot xpiani inuēti sunt p̄ diuersa supplicia vsq̄ ad p̄fatū numerū trucidati fuerūt.

Thimer⁹ quosq; occisoz in scriptis regi oblatas ad pdicta summa deuenisse coprus est. In q; bus multi ex regalibus interfecti fuerunt: inter quos fuit azarus eunuchus regi gratissimus: et quedam regina soroz symeonis epi note carbua cu quadā pedissequa sua stpitis affixe terra secare sunt. Eodē etiā die passus est nicchor eps cū marea diacono et clericis circa. ccl. et l. monachis ac sacris virginibus plurimis: necnon milesius olim miles persarū inelyrus: qui relicta miltia in ciuitate pfica eps fuerat ordinat⁹. Acephima quoq; eps et iacobus psbyter suus et alij religiosi viri qplures. Qui oēs eodem die per diuersa loca: dictum est ex diuersis supplicis interierūt: videlicet. x. kal. maij.

De sanctis Parmena presbytero et socijs martyribus Cap. lxxix.

De Armenas et elimas et chryri: et lucas ac mutius diaconi sub decio cesare apud cordulā persarū ciuitatem passi sunt. Qui oēs vna cū pollochronto epo teni sunt in ciuitate persarū babilonia ab eodē decio et plurib; dieb; in carcere detenti. Decius quidē pollochrontū decollari iussit: vt in eius passione superius actū est. xij. kalen. martij. Parmene ho linguā precidī fecit: qui nihilominus expeditē vt prius loquebatur. Post hęc peragrās decius ad cordulam ciuitatem parmenam et socios presbyteros: ac diacones vinctos cathenis secū adduxit: quos ibidem sibi presentatos et dijs immolare libamina recusantes in equileo leuari fecit. Et cū diu totū deo gratias agerēt: mirabaf cesar parmenam abscisa lingua loquentē: artiq; magice deputabat: et fecit eos lampadibus ekuri: lamina ardentes eozū lateribus apponi: atq; vngulibus lacerari. Que oia sancti martyres voce celica confortati constantissime superarunt. Tūc eos equileo depositos fecit decius offes pariter decollari. Quorum corpora sancti abdon et sennen subreguli rapuerunt: et in predio suo iuxta ciuitatem cordulam sepelirunt. Qui passi sunt. x. kalen. maij.

De sancto Epipodio martyre. Cap. lxxx.

Epipodius apud lugdunum gallie passus est: qui persecuriōe antonini veri imperatoris post gloriosos quadraginta octo martyragones de quibus infra dicitur. vij. kalen. maij cum alexandro charissimo collega suo detētus et in carcerem cum eodem missus est. Ipso ho alexandro interea in custodia vincularo epipodius eductus cum xp̄i dominū confiteretur: primo pugnorū tēribus ore cesus: deinde in equileo totus nonissime martyriū capitis abscisiōe cōpleuit decimo kalendas maij.

De sancto Georgio martyre. Cap. lxxxj.

Georgi mar

ty: ciuitate cappadocia oriundus ab infanta xpianus tribunus miltitū fuit ep̄is dioclerian⁹ et maximitant⁹ impator⁹. Er at tūc tēporis in puincia libye iuxta ciuitatē lysiā stagnū ad istar maris: in quo diacho ingens latitabat: qui pp l'm armatū contra seueniētē in fugā verrebatur: et ad muros vrbis venies statu multos pinebat. Quapropter cōpulsus pplus duas oues quortidie ei dabant: et sic ei⁹ furozē sedabāt. Tū igit oues deficerēt: ouē cū hose ad iūcto tribuebāt: et sortib; missis cunctoz ciuitū filios et filias ei dabāt: sortiq; neminē excepibat. Tōsūp̄is igit pene oib; ciuitū natū filia regis vntca sorte dephēsa est: et diaconi ad iudicari. Rex aut aurū et argētū copā pplo offerebat: vt filiā ei⁹ dimitterēt: pplus ho furēs regi r̄sidebat: q oēs filij eoz extrici fuerāt et q ip̄e rex hoc edictū posuerat: vñ filiā ei⁹ ab hac lege imūnē nullaren⁹ eē volebāt. Alioqui regē cū palatio et oī familia incēsuros cōminabatur. Tū aut multīs sc̄ib; rex ab eis spaciū. vij. die rū obrinūsser: vt interis filiā suā lugere possēt: cōpulsus tandē filiā regalib; indurā eis tradidit quā ppls extra muros diaconi exposuit: oī pplo sup muros ad spectaculū cōcurrere. Quā cū sc̄us georgi⁹ illac trāsitū habēs si cētē vidisset: et qd hēret iterrogasset. Illa si et⁹ sibi cām explicuit: et vt velociter abiret: ne vna secū periret admonuit: quā sc̄us miles hortari cepit eāq; i xp̄i noīe se inuaturū obrulit. Illa ho eodra: vt abiret suadebat eo q ip̄s secū piclitrari nolebat: Dū h loqrenf ecce diaco caput de lacu leuauit. Georgi⁹ ho p̄fessi equū ascēdit et cruce munit⁹ audact diaconē ip̄erit: et lācā vrbis fecq; deo cōmendās ip̄m grauitē vulnerauit: et ad terrā deiecit. Deinde educto ense caput ei⁹ vno ictu amputauit: quē. lxx. parta boū vit traxerūt ad ignē. ppls ho vno tanto miraculo ad pdicatio nē hri georgij xp̄o credidit: et baptizati sunt de cē mltia viroz exceptis puillis et mulierib;. rex ho ecclesiā in honore dei genitricis m̄re magnitudinis struxit: de cui⁹ altare fons emanat vltius: cui⁹ pot⁹ oēs lāquidos sanar. Insup isintā pecuniā sc̄o obrulit quā ille accipere nolēs pauperib; dari fecit: et rege ac pplo diligenter admonitis ide recessit. Tū aut b̄tus georgi⁹ in ciuitate miltitena tribunat⁹ officio fungere: et dacian⁹ qdā p̄fes xpianos vltia modū p̄sequētur. Georgi⁹ oia sua pauperib; distribuit: miltitārē habitū deposuit: xpianū assumpsit: et ad xp̄i dē accedēs oēs deos gētiū demonia exclamauit. Cum aut p̄fes illū in xp̄i fide constantissimū repperisset: eiq; ad se inclinare nō possēt: iussit eū primo sustib; cedi. Deinde in equileo

tenari: et mēbratim corpus eius vngulis lantia-
 rt: appositis insuper ad latera eius facibus parē-
 ribus viscerū rimis sale plagas eius fricari fe-
 cit: et sic in carcere trudi: ubi xpo dno sibi appa-
 rente confortat eiusq; vulnera solidant. Quod
 cū daciaus die sequenti vidisset: magū aduo-
 cauit qui magiā georgii suis artib; superaret.
 Ille hō bis venenum pessimum vino miscuit:
 qd sanctus signo crucis edro sine vlla lesione
 tam primo q̄ secūdo degustauit. Quod magus
 ille cernens veniam petiit: et in ipm credens a
 preside capitalē sententias accepit. Post hec
 georgius fecit in rota ligari gladijs acutis vn-
 dici; circumsepta: sed statim oratione fusa rota
 frangitur et sanctus illesus penitus inuenitur.
 Quod cum quidā magister inlittū noie magnē
 eius aspexisset: cum omni officio suo credidit:
 quos oēs similiter daciaus decollari manda-
 uit. Georgiū hō iterum in custodia reclusit. Ad
 quem veniens vidua quedā filium suū cecum
 mutum surdū et claudū eidem obrulit: quē san-
 ctus in christi noie ab omni passione curauit et
 ipm cum matre et alijs multis ad christum con-
 uertit. Quod cum daciaus audisset ipm edu-
 ctum corā se presentari fecit et hortabatur vt sa-
 crificaret. Cui georgius rēdit: q̄ si oīs pplus
 conueniret ipse ad templū apollinis accederet:
 vt eius omnipotentia corā multitudīne cōpro-
 baret. Iussu ergo presidis conuenit oīs popu-
 lus ciuitatis. Sanctus hō martyr templū in-
 gressus apollini mandauit: vt qualis deus esset
 manifestus explicaret. Quā se et oēs deos gen-
 tium demones esse asseruit: ad hoc intendētes
 vt aias hoīum decipiāret ad inferna demergāt.
 Statimq; ignis de celo cecidit: et oīa idola cum
 sacerdotib; concremavit. Tunc iratus preses
 iussit sarraginē picē et sulphure liquefactis ple-
 nā adduci: et georgiū intus iactari. Angelus hō
 dñi de celo descendit: et igne extincto sarraginē
 reperfecit: et sanctus illesus permansit. Quod
 videns alexandria vxor presidis xpo credidit et
 virū de impietate redarguere cepit. Quā ille
 per capillos fecit suspēdī et durissime cedī. Et
 dum cederetur emisit spiritus. Sequenti hō die
 preses iussit georgium misso freno in ore eius
 per totā ciuitatē trahi: et post hec extra ciuita-
 tē adduci et ibidē decollari. Qui oratiōe suavo-
 ce sibi de celo lapsa a dño iperrauit: vt quicūq;
 eius imploraret auxiliū peritōis sue cōsequerē-
 tur effectū. Sicq; capitis abscissione martyriū
 consumauit: circa annos dñi. cccc. nono ka-
 len. maij. Daciaus hō de loco in quo sententiā
 prorulerat domū rediens igne celesti cum mini-
 stris consumptus est. Cuius martyris legen-
 da in niceno consilio inter apocripha cōmune-
 ratur: eo q̄ in eius martyrio multa diuersitas
 inuenitur tam ex parte loci q̄ ex parte modī:
 et tam ex parte temporis q̄ ex parte iudicis:
 Nam in calendario bede dicitur q̄ passus est

in p̄sida ciuitate diospoli q̄ p̄us Lyda dicebat.
 Et est iuxta ioppem. Alibi q̄ passus sit sub dio-
 cletiano et maximiano imperatorib;. Alibi q̄ sub
 diocletiano imperatore persarū presentibus sub
 imperij regibus septuaginta. Alibi q̄ sub da-
 ciano p̄sida i ciuitate militena iparozib; diocle-
 tiano et maximiano. Et diuersis igif legēdis ea
 que magis autētica vident: circa eius martyrium
 et miracula ostēsa hīc collecta sunt: multis disso-
 nis et incredibilibus omissis: et diuersitatibus
 proposse ad cōcordantiam reductis.

De scro Malachia propheta. Cap. lxxxiij.

Malachias propheta

post regressum ppli iudeoz de ca-
 ptiuitate babilonica natus est in
 iudea in sophim: quē quia optime
 vite fuit et aspectu decorus: pplis
 appellauit eū malachi. i. angelus. Quē quidē
 ex hebreis autumāt fuisse esdrā scribas: qui ex
 cognomine dicitur fuerit malachias. i. angelus
 dei. Sed hec opinio a Iosepho reprobaf: eo q̄
 vt dicitur est. malachias post populū reuerfionem
 in iudea natus est. Tradunt etiā q̄ quecūq; p̄-
 phetice dicebat: eadē die angelus dei apparet
 populo reuerferebat. Dirigit autē eius propheta
 precipue ad sacerdotes qui increpant a domo
 per os p̄phete: eo q̄ sacerdotalis muneris gra-
 tiam cōtinentes circa sacrificioz; exhibitiones
 in offerēdis hostijs vitiosis et maculis legē dei
 preuaricabāt. Reliqua autē que eius lectiōe cō-
 prehensa sunt p̄uaricationē populū israel in ob-
 seruandis mādatis dei: increpationē quoq; po-
 puli qui deos alienos coluerit: significant: nos
 men quoq; dñi altissimi magnū p̄dicatione apo-
 stolica futurū in gētib; ab ortu solis vsq; ad oc-
 casum manifeste p̄nūciat. P̄phetauit autē tem-
 poribus esdre sacerdot; et neemie sub arraxer-
 re persarū rege: postq̄ templū dñi in hierusalē
 fuerat edificatū: et mortuus est: dum adhuc iu-
 uenis esset esdra iam sacerdote humanis exem-
 pro neemīa adhuc superfite. Sepultusq; est in
 agro p̄prio in sophim: q̄ ciuitas est iudee dicra
 postmodū ramatha siue arimatya. Dormiuitq;
 in dño. ij. kalen. maij. Hec iosephus et hierony-
 mus: et ex hystoria scholastica comestozis. Hic
 enim propheta vltimus in numero. xij. reperit-
 tur: qui Ecclesiastici. clix. in sanctorum patrum
 catalogo describuntur.

De sanctis Felice presbytero et so-
 cius martyribus. Cap. lxxxiij.

Felice presbyter fortis

natus et archileus diaconi et mar-
 tyres a sancto hyzeno episcopo
 lugdunensi. ad urbē valentiā q̄ est
 ciuitas hispanie ad predicandū
 missi: maximā partē eiusdēz; vrbis cōuerterunt
 ad xpm. Inde a duce cornelio in carcere missi:

deinde in confessione nominis xpi nervis durissime ac diutius verberati: ac postmodum vincis post terga manibus re:ibus cruribusq; contractis circa rotarum vertiginem astricti: vt in ipis rotis quasi contexti viderentur. Successive quoq; equulei extensione suspensi: fumoq; subterposito die et nocte integra vexari. Ad extremum gladio consumpti sunt nono kalen. maij.

De sancto Alexandro martyre et locis eius. Cap. lxxliij.

Alexander martyr cum socijs galie passus est sub antonino ro imperatore. Qui cum scro martyre ypodio coprehensus et in carcere copeditus: vt dictum est supra. x. kalen. maij die tertio a passione ipius ypodij educus de carcere: prio crudelitare verberanti adeo lanias est: vt cute soluta costaru parefactisq; viscerib; interiora corporis panderantur: deinde crucis affixus patibulo beati spiritum exanimatus emisit. Passi sunt autem cum eo et alij. xlvij. sepulti ex vtroq; altaris latere in crypta que incole superposito ciuitati pulchro et antiquo opere constituta est. Qui passi sunt octavo kalendas maij.

De sancto Melitro episcopo. Cap. lxxv.

Melitus asianus sardineis. ecclesie eps iohannis euangeliste discipulus: q; eius gesta descripsit: tpe marci antonii imperatoris floruit: qui multa vtilia opuscula ecclesie dedit. Has prefato principi p xpiana religione libri apologeticum scripsit. Extrare dicunt et alia: vtz de pascha libri duo. De optima conuersatione liber vnus. De prophetis liber vnus. De ecclesia liber vnus. De sensibus liber vnus. De anima et corpore liber vnus. De lanacro siue baptismo liber vnus. De veritate liber vnus. De generatione xpi liber vnus. De prophetia eiusdem liber vnus. De hospitalitate liber vnus. Item liber q; clauis intulaf. De diabolo liber vnus. De apocalypsi liber vnus. Eglogarum libri sex. Huius elegas et declamarorum ingenium ter tullianus cauillaf in libris septem: q; p montano aduersus ecclesiam edidit: dicens illum a plerisque prophetarum reputari. Quicquid in xpo scitis melitri viij. kal. maij. hec hieronymus i. lib. de illustribus.

De sancto Marco euangelista. Cap. lxxvi.

Marcus euangelista discipulus et interpretes petri apostoli et eiusdem in baptisma te filius leuiticus genere et sacerdos legalis. discipulus apostolorum post passionem domini effectus: cum

beato petro roma profectus est: eides fideliter adherens. Ubi cum petrus xpi euangelium predicaret: rogatus a fratribus qui erat roma: beatus marcus breue euangelium ad perpetuam memoriam: prout ex ore petri audierat: fidei stilo latinisq; p mone descripsit. Quod videns petrus approbavit: et ecclesie legendum sua auctoritate tradidit. Videns autem petrus marcum in fide constantem ipm protopm aquileia destinavit. Quo cum venisset marcus in suburbio ciuitatis reperit iuuenem leprosum filium vlypi. Quem in christi nomine a lepra mudavit: et ipm cum patre et omni eius familia ad fidem xpi conuersos sacri baptismatis vnda perfudit. Ibi quoq; sua predicatioe infinitum populum xpo dno acquisiuit. Ibi etiam euangelium suum quod a s. rome latinis litteris conscripserat: iterum greco eloquio exarauit. Quod vsq; hodie in aquileia ecclesia cum sede eburnea in qua sedens illud scripserat demonstrat. Cum ergo beatus marcus ad magistrum reuoluentem post aliquot annos velle accedere. Dermagora ciuem aquileia. eius disillum a populo in porticem electum: roma secum adduxit: ipm loco marci in epm consecratus: beatus petrus ad gubernanda aquileia ecclesiam destinavit: marcum vero diuina admonitione ad predicandum alexandria misit. Tante autem humilitatis euangelista dñi fuisse dicitur: vt sibi pollicem amputaret ne ad sacerdotium qñ mancus pmoueri posset: verum dispositio dei et auctoritas petri preualuit: vt nec sic amitteret in opere quod meruisset in genere: mox autem sanctus alexandria veniens de nauis egressus est: calciam tum eius diruptum est. Quod cuidam calcifici nomine aniano supra portam ciuitatis habitari tradidit reparandum. Et ille calcem emendas in laborando subulo sinistram manum grauitervulnerauit: et pre dolore: vnus deus voce magna exclamauit. Tunc autem beatus euangelista vnus dei nomen audisset gaudius est: eo q; prosperum fecisset dñs iter suum: expuensq; in terra fecit lutum ex spuro: et in xpi nomine vixit manum vixit: et statim sanata est. Quem anianus in domum suam introduxit. Interrogas quis: vel vnus esset illud nomen q; tanta efficaciam haberet. Cui beatus marcus xpm dñm predicauit: et ipsum cum omni domo sua baptizauit. Deinde ingressus ciuitatem euangelium predicabat: et oes infirmos curabat ac demones effugabat: et iam multos suscitabat. Sicq; doctrinis et virtutibus infinitum xpo populum acquirerebat. Et vt scribit de eo philo iudeorum doctor: et papias eps hieropolitanus ad tantam perfectionem vite xpianos quos conuerterat adduxit: vt vitam apostolicam permittere ecclesie sectantes oes communiter viderent: et nemo quicquam proprium possideret: monasticum quoque ordinem primus egyptus tradidit: et sacre professionis regulam multis instituit: vnde et postmodum in egypto monachorum cenobia et cellule infinite

De sanctis in mēse aprilis occurrētibus. Fo. xcvij.

extiterit. Sicq̄ sanctus euangelista omnes pene egypti vrbes lustrauit: et in pplis gentilibus verbū dñi seminauit. ¶ Clerū euz multi de ciuitate alexandrie gētilicē deoꝝ suozum emularione ei infidias posuissent: beat⁹ marcus lo co sul anianū olis calcificē ep̄m ordinauit: tres quoq̄ presbyteros scilicet mellitū sauinū et cer doniū et vij. diacones et alios. xij. clericos eisdē ad ecclesie ministerium adiunxit: et inde occulte discedēs pentapolim perrexit: vbi biennio ep̄m euangelizans permansit. Et multitudinē ibidem gentiliū cōuertit: ecclesias plurimas fabricauit: et ordinatis ep̄s et presbyteris per ciuitates illas post duos annos alexandriā rediit. Et cum multiplicatos fideles reperisset deo gratias egit. ¶ Pontifices autē idoloꝝ eum cōprehendere conabant. ¶ Cum autē in solēnitare paschali q̄ anno illo. xxiij. die april. occur rit missas fidelibus celebraret: et eadē die festū serapis dei egyptioꝝ paganū colerent: conueniens multitudo gentiliū ad ecclesias que erat iuxta portum vbi euangelista dñi sacra myste ria pagebat: miserunt funē in collo eius et ip̄m per rupes et saxa trahēbant ad locū qui dicitur buculi dicentes: q̄ trahēbāt bubalū ad loca buculi. Carnes autē eius in terram stuebāt et saxa inficebantur sanguine: vespere autē facto miserunt euz in carcerē: vbi custodibus appositis et nocte dormientibus primo angelica visione confortatus est. Deinde circa noctē mediā ip̄o dño xpo sibi cū ingenti lumine apparen te: et pacem sibi annūciāre: ad celestia regna inuitatur: mane autē facto funē iterum in collo eius misertunt: et iteruz hu c illucq̄ certatim pertrahunt. Qui gratias agens deo et sp̄itum suum dño cōmendans beatam xpo animā reddidit. Cum autē gentiles corpus eius vellent comburere subito aer turbatur: grando exoritur: tonitrua intonant: fulgurq̄ coruscant. Ita vt cuncti timentes corpus dimitterent. Quod ep̄iani rapuerunt et in loco vbi ecclesiam construxerat in loco buculi tumularūt: vbi quiescit vsq̄ ad ip̄s quo inde ipsum veneti venetias transferunt: vt supra dictum est: in eius translatione pridie kalen. februarij. Passus est autē beatus euangelista. vij. kalen. maij. Circa annos dñi. lxiij. videlicet octauo neronis anno. In loco autē per quē tract⁹ fuit: si q̄s in die passiois eius herbā sibi nascētē lacerauerit sanguinē viuū emittit. ¶ Defecō Adelberto ep̄o et mar. Cap. lxxvij.

Adelbertus ep̄us et martyr de partibus sclauonie nobilibus parentibus natus ab archiep̄o parthenopolis nocte adelberto ab infantia educatus et doctus eiusq̄ nomine vocatus est. Qui a iuuenilibus annis elemosinis et orationibus ac se iunq̄s intent⁹ liberalibus et catholice fidei di

sciplinis imbutus magister fuit scholarū imp̄ratoris orthonis. Defuncto autē sancto ep̄o po adelberto: iuuenis sub ep̄o pragen. miles efficitur tepozalis qui militiā et imperatoris curiam strenue gubernabat. Cum autē ep̄us prage ciuitatis obisset: et populus cū clero de eligēdo pastore tractaret die quodā dñico demon per os cuiusdam obsessi ad ecclesiam delati clamare cepit: se nullū timere nisi adelbertū militem: qui cathedrā ep̄iscopale erat ascensurus: et ip̄e ab eodem cōfestim ciscendus. Sarinū vocato adelberto oppressus liberatur: et ip̄e in ep̄iscopū ab omnibus eligitur: quod dñi orthon imperator tunc existens hō ne audisset: gratis simū habuit: et ip̄m cōtinuo cōsecrari mādauit. Qui factus ep̄us diuinis operibus vacabat: et predicatōi ingiter insistebat. ¶ Sed cū populū vltis obstinatū corrigere non posset: relicto ep̄iscopatu romam accessit et dispensatione romanū pontificis obtenta peregrinari ad tepus decreuit: omnibusq̄ pauperib⁹ erogatis peruenit ad montē cassinū: vbi consilio fretus abbatē tullī qui s̄m regulam basilij cum monachis ibidē deo seruiebat: acceptis ab eo ep̄iscopalis romā rediit: et dispensatione papali ad abbatē leonē accessit: a quo et monachus factus fuit: vbi dudum existens quandā illustrā dñam romanorū que nimio langore detēta per annum panē nō gustauerat: oratioe sola sanauit. Verū euz ab archiep̄o maguntino eius metropolitano iteruz ad suum ep̄m peteretur: iussu summi pontificis licet satis renitens ad ep̄iscopatum reuersus est: ea tamē cōditione: vt si ppl̄m omnino incorrigibile inueniret ad monasteriū sibi redire liceret. ¶ Cū autē existens pragede quādā nobilē dōmīnā in adulterio deprehensam ad se vt patrē mie cōfugientē in monasterio virginum inclusisset: eamq̄ inde violenter raptam parentes vltiores sceleris decollassent: turbatus adelbertus ep̄iscopatu resignauit: et romā regressus monasteriū suum reperit: vbi postq̄ modico tepore cōmoratus fuisset salutē animarū intendens assumptis secū gaudentio eius germano et monacho ac quodā benedicto presbytero ad predicanduz polloniā adijt: sed a duce balistano repulsus cunctas regiones illius peragrauit. Et cum iuxta vllam per plantem quandā pergeret: socijs alibi dimissis ab infidelib⁹ tentus lancea transfixus dirisq̄ vulneribus confossus atq̄ demū capite cesus martyrium consumauit feria sexta. vij. kalen. maij. Cuius corpus pragem translatum ibidemq̄ conditum quiescit.

¶ De sancto Eieto papa et mar. Cap. lxxvij.

Etus papa et martyr natione romanus de regione vico patricio patre Emiliano li no pontifici in ep̄atu romano suc

cessit: et sedit annos septem: mensem unum: dies
xi. Hic ex precepto beati petri apostoli. presby-
teros ordinavit in urbe roma mensis decembris.
Hic pontifex primus in litteris suis posuit sa-
lutem et apostolicam benedictionem. Qui etiam omnibus
populis scribens approbat et commendat pere-
grinationes ad sanctos: et maxime ad limina san-
cti petri: asserens quod validior est ad salutem sancti
petri visitatio quam ieiunium duorum annorum. Et illos
etiam anathemate subdit: quos visitationem apostolorum
impediunt vel dissuadent. Dicitur quidam: quod
linus et ceterus petri successores non federunt
ut pontifices: sed ut petri coadiutores. quibus bea-
tus petrus in vita sua credidit dispensationes
ecclesiasticarum rerum. Ipse homo tantum predicacioni
et orationi vacabat: propter quod tanta auctoritate
decorari meruerunt ut in catalogo pontificum po-
nerentur. Clementem homo ipse beatus petrus suc-
cessorem sibi constituit: licet autem hec veritatem nitamur:
tamen ait hieronymus beatus clemens spiri-
tus sancto plenus timens ne apostolica ordina-
tio posteris temporibus transiret in vitium: ut quodam
hereditarium manus putantes minus de dei cogi-
tarent electione: linum et ceterum ante se coegit pon-
tificare. Et sic clemens primus fuit pro petri ele-
ctione: tertius homo pro gradu. Beatus autem ceterus
tyrtius et vespasianus imperatorum martyrio coronatus
est. Sepultusque est iuxta corpus beati petri in vati-
cano. vi. kalendas maii. Et cessavit episcopus dies. xxxv.
De sancto marcellino papa et mar. Cap. lxxviii.

Marcellinus papa

par martyr natione ro-
manus et patre piocto
de regione capitaui
caso pontifici in episco-
patu romano successit:
seditque annos octo: me-
ses. ii. dies. xxv. Quo
tempore fuit gravissima per-
secutio christianorum sub diocletio et maximiano
imperatoribus: ita ut infra unum mensem. xvii.
milia hominum perierunt per diversas puni-
ctas martyrio coronarent christiani. Qua de re et
ipse marcellinus ad sacrificium ductus est: ut rhu-
rificaret. Et morte expavens compulsum a dio-
cletiano duo grana incensum posuit idolis. Post-
ea homo penitentia ductus in carcerem coram. lxxviii.
episcopo ore proprio penituit et cinere capite asper-
sus ac cilicio indutus se peccasse confitens episcopo
indicandum supposuit dicens se paratum ad omnia
que sibi imponerent. Illi homo eisdem ruderunt: quod
summus pontifex a nullo iudicandus esset. Nam
si ipse negavit et petrus etiam magister suus nega-
verat: quem tamen nullus apostolorum iudicare
presumpserat: sed egressus foras amare desine-
rat. Ipse ergo suam causam colligeret: et ore proprio
seipsum iudicaret. Tunc marcellinus ob scelus ido-
latrie iudicavit se deponendus: anathematiza-

uit etiam quicumque corpus suum sepulture trade-
ret. Sicque pergens ad diocletianum se christianum
confitens cum claudio et cyrino et antonio diaconi-
bus capitale excepit sententiam: sicque martyrio co-
ronatus est. vi. kalendas maii. Hic etiam fecit ordina-
tiones duas pro mensis decembris. presbyteros. liii.
diaconos. ii. episcopos pro diversis loca numero. v.
Postquam autem decollatus fuisset: et corpus eius. xxx.
diebus ad exemplum christianorum in platea iacuisse:
nocte apparuit per visum beatus petrus apostolus
marcello presbytero: eisdem marcellino in episcopo
successuro: interrogans quare corpus suum in hu-
matum non sepeliret. Et se petrum apostolum esse dis-
xit. Qui cum ruderet: quod corpus suum tandem se-
pultum fuerat. Apostolus ei dedit intelligere quod
dicebat de corpore marcellini. Eum autem marcellus
dixisset quod ipsum propter sententiam excommunicationis
sepelire non auderet: audiit ab apostolo quod omnia que
hominis fuerant exaltabitur: et quod multum se humiliaverat
humiliaverat: qui se indignum sepulture
iudicaverat. Admonens ut ipsum iuxta se tanquam
martyrem et verum pontificem tumularet: ut quos in-
stificabat gratia non divideret sepultura. Mar-
cellus ergo cum lucina et presbyteris ac diaconi-
bus noctu corpus accepit et iuxta corpus beati
petri in vaticano sepelivit ab eodem die cessavit
episcopatus annos. vii. menses sex: dies. xxv.
propter nimiam persecutionis immanitatem.

De sancto Ricario confesso. Cap. xc.

Ricarius confessor natus in
la cetula pvince
pontine monitus a quodam caldone
co sacerdote quem de hibernia ve-
niente hospitio susceperat: de ru-
stico religiosus effectus crebatur
pane hordeaceo cinere comitro. Aquam homo cum la-
chrymis temperabat: et ex illa balnea faciens les-
proso fouebat: et postmodum ipse eadem balnea
intra os habebat. Qui etiam in britania predicavit. Rex
homo franco: dagobertus eius famam audiens
ipsum ex devotione visitans eiusdem se orationibus
commendavit: ab eo quocumque inuitatus ad mensam
magis ipse salutaribus monitis mente quam tem-
poralibus cibis corpore refectus est. Deinde
vir sanctus famam mundi fugiens a gisilmaro
quodam viro nobile in silva criffassense cum figo-
bardo discipulo suo locum solitarii deo servituti
obtinuit. Ibi cum breui structo tugurio vitam ana-
choriticam multo tempore exegit: multosque ad se
venientes languidos diversis ab infirmitatibus
sanos effectus. Et redimitus virtutibus in pace
quiescit. vi. kalendas maii. Sepultusque est a discipulo
in loco ubi ipse sibi preceperat. A quo in extrin-
se raptus visus est in aula splendidissima mitra fragran-
tia referta consistere splendore admirabili coru-
scare. Tulus corpus officialis olim eius abbas cum
suis monachis ad suum monasterium cetula trans-
tulit: ubi multorum signorum gloria claret.

De sancto Anastasio papa. l. et confes. Cap. xci.

Astasius papa
 nois prim^o natione romanus ex
 patre maximo syricio pape i p^o
 tificatu romano successit: et se
 dit annos. xliij. menses. x. dies

h^{ic} constituit vt debiles aut mēbris caren
 tes nō possent clerici consignari. Constituit etiā
 vt qñ euangeliū legeret ps byteri et clerici non
 sederent: sed starent. Et statuit vt nullus trans
 marin^o ad clericatus honozē susciperetur: nisi
 prop^{ri} epⁱ chirographū cum sigillo exhiberet.
 Et hoc precipue constituit ppter hereticos ma
 nicheos qui in vltra marinis partibus abunda
 bāt. Hic in magna senectute annoz videlz vltra
 lxx. summ^o pōtifer electus est ppter suā nimīā
 sanctitatē. Quē beatus cognoscēs hieronym^o
 ei contemporaneus scripsit de illo: q^o eius vita
 diuturna mūdus immeritus esset fruct. Floruit
 autē tempore archadij imperatoris. Et quiescit
 in domino. v. kalen. maij. Sepultusq^{ue} est in ci
 uitate beati petri apostoli.

De sancto Antimo episcopo et socijs
 martyribus. Cap. xcij.

Arimus ep^s cum
 alijs multis apud nicomediam
 sub psecutiōe diocletiani mar
 tyrum passus est. Qui vt tradi
 tur ecclⁱastice hystorie lib. viij.

cū esset pōtifer ipsius ciuitatis ob cōfessionem
 christi martyrij gloriā capitis obrūcatione sus
 cepit. Quem tanq^{ue} bonuz pastorem: secuta est
 vniuersa pene gregis sui multitudo per eādem
 martyrij viam. Quoz alios prefatus tyrannus
 apud eades tunc residens ciuitatē gladio obrū
 carat: alios ignibus cōflagrat: alios nauicu
 lis impositos in pelago mergi fecit: ipsi fidei
 lū turbis vtro se tāta feruore nec offerētib^{us}:
 vt etiā se interrogari nō pmittēt: s; xpianos
 se confitētes spōte supplicij ingerēt. Quo
 rum passio recollitur. v. kalen. maij.

De sancto Liberali confessoze. Cap. xcij.

Liberalis de ciuita
 te alrini natus: a sancto episcop
 o heliodoro eiusdem vrbis in
 eadē ciuitate nutritus et doctus
 fuit. Qui lectioni sacre et orōni
 atq^{ue} carnis macerationi vacans

domino seruebat: pauperū quoq^{ue} vrbis inten
 tus erat: egrotantibusq^{ue} curā sollicitus impen
 debat. Corpus quoq^{ue} ieiunijs atterens ad tan
 tam perfectionem deuenit: vt singulis dieb^{us} do
 minicis sacram cōmunionem percipiens: dein
 cept sine vllō cibo vel potu tota hebdomada p
 manebat. Cum autē paganozum persecutione
 feruēte heliodorus episcopus de alrino recess
 sisset: et ad insulas se maritimas contulisset: l^{ib}

beralis in ecclesia principali que erat dei genti
 tricis orationē fudit ad dñm: vt eius in pace su
 sciperet spiritū. Eademq^{ue} nocte angel^o domini
 sibi dormienti apparuit: et orationē eius exaud
 tam a domino nūclauit. Qui surgens a somno
 visitauit singulas ecclesias ciuitat^{um}: peruenitq^{ue}
 ad insulam que dicitur factio castrorum vt ad
 sanctum heliodoruz accederet. Sed cū ad ipm
 ppter aquas interpositas transire nō posset: in
 ecclesia proxima sancti laurentij modico tēpo
 re commoratus est: vbi post paucos dies inter
 sacerdotum manus migravit ad xpm. v. kalen.
 maij. Corpus quoq^{ue} eius ibidem sepultum pro
 cessu temporis destructa altines. ciuitate ad op
 pidum tarullinum translaturum est.

De sancto Pullone martyze. Cap. xcij.

Alio martyze in ciui
 tate ciuilitana prior: lector fuit:
 de qua quidē vrbis valerianus im
 perator oriundus extrit: in qua
 et ipse martyze sub psecutione dio

clitiani et maximi imperatorum martyrum
 pertulit agente pefide probo. Hic enim pefes
 postq^{ue} i ciuitate firmen. sanctū hyzencū eiusdē
 vrbis ep^m cū sancto mōrano pef bytero sneru
 leū in flumine demergi fecerat. Sanctū quoq^{ue}
 demetriū ipsius ecclesie diaconē decollauerat:
 puenit ad vrbē ciuilitanā: in qua pridē sanctus
 enseb^{us} ipsius ciuitatis pōtifer passus fuerat:
 fecitq^{ue} teneri pullonē lectozē: quem christū cō
 stantissime confitentē ac sacrificare nolentem:
 dicentēq^{ue} se velle patrū suoz qui pro xpo passi
 fuerant imitari vestigia: flammis iussit exuri:
 qui passus est. v. kalen. maij.

De sancto Vitale martyze. Cap. xcij.

Vitalis mar
 ty: miles christi natiōe
 Mediolanens. apud ras
 uennā tēpoze neronis
 passus est. Hic vxozem
 valertaz habuit: ex qua
 gemellos gernasium et
 pphasū pcreauit. Qui
 cum paulino iudice ras

uennā ingressus: cum quendam christianū arte
 medicū nomine Arficinū ligurē decollari vide
 ret: illeq^{ue} martyrij expausset: sanctus Vitalis
 eum exhortari cepit: ne ipse qui alios curare cō
 sueuerat: seipsum eterne mortis iaculo vulne
 raret. Quod vifcinus audies cōfortatus mar
 tyrium libenter excepit: quē vitalis hono:ifice
 sepeluit: et ad paulinū pularē suū vltra venire
 contēpsit. Ille nō nimīū indignatus: tum quia
 ad se venire contēpsit: tum qz vifcinū sacrifica
 re volentem retraxit: et sic se christianū ostendit:
 iussit eum teneri: et confitentē christum in equi
 leo leuari: deinde ipsum ad palmam duct: et

si sacrificare noller: foueam tibi profundissimam donec puenires ad aquam fieri: et ibidem ipsum depositum terra ac lapidibus obrui. Locus autem ubi decollabant christiani palma dicebatur: eo quod arbor antiquae palme illuc esset. Beatus ergo martyr eodem adductus cum sacrificare noller facta fouea: ut dictum est: terra ac lapidibus est obruit. Sacerdos autem idolorum qui hoc consilium dederat: arreptus a demonio per septem dies clamabat: quod vitalis martyr cum incederet. Die autem septimo in flumine se precipitans miserabiliter exspirauit. Passus est autem sanctus martyr. iiii. kalen. maij: circa annum domini. lviij.

De sancta Valeria martyre. Cap. xcvi.

Valeria martyr sancta

ercti vitalis vxor: et mater sancto rui geruasij et pthasij cum exiens mediolani virum suum rauenne passum audisset: illuc cum famulis accessit: et corpus sancti vitalis auferre voluit. Verum in somnis admonita a beato martyre ne corpus a malo homine bene positum violaret: ipsum dimisit: et mediolanum in curru rediens: rusticos deo suo filiano sacrificantes incurrit. Qui eam de vehiculo deponentes horrabatur secum epulari: sed illa se christianam esse: nec sibi licere de immolatis idolis manducare respondit. Quod illi audientes tanta eam cede mactauerunt: ut vir eam seminec sui famuli ad mediolanum. vrbem perducerent. Que infra triduum migravit ad domum. Recte autem eius passio viri sui legende continetur: quia dies certus eius martyrii non exprimitur.

De sancta Theodora virgine et martyre et vno milite mar. Cap. xcviij.

Theodora virgo et

martyr: cuius passionem ambrosius secundo libro de virginibus facundo sermone et luculento stilo diffusius pertractat: cum vno milite cuius nomen subter: apud antiochia passa est. Que cum elegantis esset decoris et virginis professione aspectus publicos fingebat. Tandem puella a gentilibus detenta producit: duplex professam certamque virginis et religionis: dataque ei optione a iudice: aut sacrificare virginem: aut lupanari prostitui iubet: ut alterum sponte desereret: cum ei alterum abstinisset. Ipsa autem tolerabiliter extimans mentem virginem que carnem habere: et que virginis mentis nemo ab iniuria potest eripere: stetit: et tacuit: ne eam vel loquentem aduiter audiret. Dicit ergo virgo christi ad lupanar: sed prostitui potest: aduiter rari non potest. Certaribusque singulis que preda primus inuadat: illa introclusa domum exorabat: ut qui susanna de supplicio eruerat: eam de-

piculo liberaret. Ut compleuerat orationes: et ecce vir militis specie terribilis apparuit. Qui cum cruce sibi et timore cedentibus ingressus cellulam hinc perstravit: dicens que eam venerat saluare non perdere: suas ei vestes offerens: et habitum virginis poscens: ut sic mutatis vestibus illa incorrupta militis specie egressa seruet: ipse vero remansens virginis habitu si necesse est martyrii quod operatur patiat. Quem virgo persecutorem extimans crucem eius gladio preparabat. Tandem christianissimum cognoscens: et vestes suas etuens cum milite habitum commutauit: et habitu virili extimans cunctis ignota militem virginis tunicam amictum dimisit. Post hec alius cubiculum ingressus quasi cum puellam tractare inciperet: virum reperiens stupore miratus: ferens femineus in virilem mutatum arbitrat. Sed dubitans ne magicis artibus et ipse seculo forsitan mutaretur: concitus extimans visa narrauit: populus obstupuit: et militem pro puella deprehensum pro eadem ad mortem damnauit. Dumque ille gladium libens exciperet: fertur puella ad locum certaminis virili habitu cucurrisse: factusque palasse: ambo de nece certasse ille dicebat se iustum occidit non illam. Nam eadem sententia que cum damnauerat: illam absoluerat. Illa e contra clamabat: que non illum vadem mortis elegerat: sed fidem pudoris optauerat. Nec interuenere: ut sibi necem eriperet: sed ut virginis defensionem: prolixam orationem lepore martyrii exerebat. Dudum igitur ambo contenderunt et ambo tandem victrix extiterunt. Nec diuisa est corona: sed addita. Viles enim virginis defensione palma obtinuit: virgo pro virginis confessione corona percepta. Sicque ambo capitales sententia triumpharunt. iiii. kalen. maij.

De sancto Petro martyre ordinis predicatorum. Cap. xcviij.

Petrus homo

us martyr de ordine predicatorum de civitate Veronesi. oriundus: velut rosa de spinis exortus de parentibus hereticis fidei pugil egregius extitit. A quorum tamen errore se mundum seruauit. Et adhuc septem esset annorum et a scho-

lis rediret: a patre heretico interrogatus quid didicerit. Respondit se didicisse: credo in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre. Ille homo ne diceret creatorem celi et terre prohibebat: eo quod deus visibilium creator non fuisset: sed diabolus omnia que videntur procreasset. Puer homo sicut didicerat sic velle dicere ac credere affirmabat. Ille homo ei per auctoritates suas dere conabatur. Quas omnes puer spiritus sancto plenus contra eum conuertit: cumque gladio

De sanctis in mēse aprilis occurrētibus. Fo. xcix.

quasi proprio interemit. Patruus hō indigne
ferens a puero se confusum: patri gesta retu-
lit: et ut petrinū a scholis remoueret oīno per-
suasit. Timebat eū ut dīcebat ne cum petrinus
fuerit bene erudit? ad meretricē illā romanā
ecclesiā se cōferret: et sic eoz fidē cōfunderet.
Qui nesciēs verū dicit: dū petrū hereticoz pfi-
diā destructurū tā q̄ alter caiphās p̄phetauit.
Sed qz res a deo fiebat pater monitis fratris
ascēsum nō p̄buit sperās q̄ puerū ad suā sectā
pertraheret cum in grāmatica eruditus foret.
¶ Cū dēs aut petr? nō esse turū cū scorpionib?
habitare: relicto seculo: fratruū predicatorū ordi-
nē annoz. x. introiuit. In quo. xxx. annis fere p̄-
seuerauit: et ad cumulū toti? p̄fectiōis ascēdit.
Virginitatē quoq; mētis et corpis illibata ser-
uauit: nec alicuius mortalīs criminis cōragiū
sensit: sicut suoz cōfessorū testimoniū probatū
est. Carnē quoq; ieiunijs assiduis macerabat.
Noctes post breue somnū studio sacre scie occu-
pabat: dies hō animarum commodis impende-
bat predicationibus vel cōfessionibus aut he-
reticorum disputacionibus insistendo: pro fi-
dei quoq; defensione se totum exponebat: ora-
tionib? crebris petēs a dño: q̄ nō finiret eū ex
hac vita migrare nisi sumpto calice passionis:
mltis etiā miraculis conuincat. ¶ Quadā die
dū mediolanū quendā ep̄m hereticoz a fidelib?
bus captū p̄ntē ppli multitudinē examinaret:
et disputatio protracta fuisset: et maximus solis
estus cūctos affligeret heresiarcha petro dice-
re cepit: q̄ si erat ita sanct? ut eum stult? pplis
affirmabat: populū ip̄m estu mori pmittere nō
debebat: et q̄ rogaret de iurē nubē aliquā solū op-
poneret: et sic pplm refrigeraret. Asserēs q̄ si h̄
fieret: fidē catholicā reciperet: maxie cū nulla
vel minūta nubecula in aere appareret. Quod
beat? petrus corā oībus se facturū pmisit. Des-
inde ad dñm orationem fudit. Statimq; signo
crucis edito: nubes in aerē ascendit: et se inter
solem et populū interposuit: atq; in modū papi-
llionis cūctos ab estu per magnā horā refrige-
rauit: hereticus hō in sua duritiā permanēs: ad
veritatē fidei venire contēpsit. Contractū quē-
dam noīe aserbū: qui per quinquēniū in sexta-
rio trahēbatur se deductū mediolanū sanauit.
¶ Nobilitis quidā filiū habebat qui timore gu-
le horribil: nec loqui nec vix suspirare valebat:
capā petri ex deuotione sustulit: de qua filio
gulam teti ḡt: illeq; cōtinuo sanitatem recepit.
¶ Idē nobilitis postmodū graui corrosione cor-
poris torquebat: qui capā eandē ex deuotione
resernatam super se poni fecit: moxq; vermen-
tilosum duo habente capita euomuit et oīs do-
lor cessauit. ¶ Euidam etiam iuueni muto im-
misso digito in os eius tactaq; līngā beneficiū
loquellē cōcessit. ¶ Verū cū pestis heretica in
lombardie prouincia pullularet: summus pon-
tifer: ad pestē diabolicā abolandā: diuersos in-

quisitores de predicatorum ordine in diuersis
lōbardie partibus delegauit. Inter quos bea-
tum petrū in mediolano et in eius comitatu in-
quisitorē prauitatis heretice auctoritate apo-
stolica ordinauit. Qui sibi iniunctū officiū dili-
gēter exercēs hereticos vbiq; perquirēs nullā
eis requiem tribuebat: sed ipsos tam potentia
q̄ sapientia conuincēbat. Quod illi videntes
de ipsius morte tractare ceperunt: et fauorem
quendam ipsorum sicarium: ut eum occideret
precibus et precio induxerunt. ¶ Cum igitur
sanctus petrus de ciuitate cumana vbi fra-
trum sui ordinis prior: erat mediolanūz perge-
ret pro officio inquisitionis exequēdo pdict?
sacrileg? ip̄m in itinere aggressus educto ense
sacri eius caput crudeliter imperit: et duobus
diris vulneribus sauciuit. Qui non querula
voce murmurās sed sufferens omnia patienter
suum dño sp̄ritū cōmendabat. Symbolū sacre
fidei pro qua dimicabat deuotissime p̄ferens:
cuius nec in mortis articulo desit esse prece.
Sed cur adhuc marty? dñi palpitaret cultellū
litto: arripuit: et p̄ latera eius trāssixit. Eius
corpus fratres predicatorum tulerunt: et me-
diolanū deferentes honorifice sepelierūt. Ad
cuius sepulturā lampades dependentes plus
ries diuinit? et absq; hūano studio sunt accense
multis quoq; conuincat et manifestis miraculis
ibidē requiescens: qui passus est. iij. kalē. maij.
¶ De sancto Titico diacono. Cap. xcix.

Titicus diaconus di-
scipulus sancti pauli apostoli et vn?
ex. vij. discipulis fuit: ut scribit ab-
bas dorothē?. Huius meminit idē
apostol? in epistolis suis: videlicet ad col. iij.
et secūda timo. iij. pronūciāns eum fratrē cha-
rissimū ac conseruū suū in dño. Qui etiam
ab eodē apostolo ep̄scopus colophonie ordi-
natus: post predicationis officium diligētius
peractum apud paphum oppidū insule cypri
quieuit in dño: ibidē sepultus. iij. kalē. maij.
¶ De sanctis Agabo et Secundino
ep̄is et socijs martyribus. Cap. c.

Agabus et secundinus
ep̄scopi et socij eorum passi sunt
apud circeā. coloniā: que ē in nu-
mida. Qui persecutione valeria-
ni post longum exilium in presas
ta vrbe in qua tunc maxime gentiliū rabies
ad tentandam iustozum fidem inhiabaret il-
lustrī sacerdotio gladio consumari effecti sunt
martyres gloriosi. Passi sunt etiam in eos-
rum collegio emilianus miles torula et anto-
nina sacre virginis et quedam mulier cum suis
gemellis: qui passi sunt. iij. kalendas. maij.
Idec adō.

¶ De sancto Leone ep̄scopo. Cap. cl.
n iij

De eps in greciarū

Ho eps in greciarū partibus natus oīa in seculo abdicauit pro xpo crucēq; eius tolens: et si non corpore martyrium passus est aīo. Qui etiam in vita sua miraculis claruit. Nam mulierē a graui corpore lāguore sanauit. Et in samo isula in pace quieuit. Eius corpus dū inde greci nauiglo transferre nixi sunt: inde se nunq; mouere potuerūt: donec corpore quod amouerāt suo loco reposito ab eūdi facultatē obtinuerunt. Post multum hō temporis veneroz naues in ipsius insule portu degentes: corpus sancti in eius solemnitate que tunc ueneris ibi existentibus cōtingit: vltz tertio kalen. maij deuotius uisitarunt: missaq; solēnter celebrata inde discedere curauerūt. Exeūtes quoq; portū exorta subito tēpestate redire coacti sunt: post mozulā hō mare seclato iterū exierunt: iterūq; aduersantibus uentis retrocedere cōpellunt. Tunc cōi cōsilio habito sanctū corpus inde leuantes ad nauem deduxerūt: et cōtinuo oī tēpestate ppulsa flante uento p̄pero deuenērūt motuonū. Ubi uox de celis insonuit inquitens: hoc est corpus epi leonis. Inde uenientes sacynthum uisa est aq̄la alis extensis sup corpus excubare: q̄ illos ad uitra cedendū signo monstrauit alarū. Dūq; alie naues tēpestate et naufragiū ac pene p̄ceptū patere n̄: sola illa in qua sc̄m corp⁹ quiescebat illibata permansit. Et quoties luminaria circa corpus accensa flante uento extinguebant: toties per seipsa diuinitus accendebant. Venientes autē ad portū uestis ab epi loci ipsius uisitans. Qui cū aliquid ex sacris reliquijs obtinere p̄ceibus: aut p̄ceio minime potuisset: aquā tamē lotionis sacrozū membroz impetrauit. Celebrataq; missa cum corpus aqua diluisset: et ex ipsa cū dā languētī presbytero in portū dedisset: mox ille sanatus qui ab alijs delatus fuerat incolumis ad ecclesiam suā perrexit. Tandem uentis nante illi applicantes leoni methamaucensī epi corpus concesserūt: qui ip̄m cum summo gaudio percipiens honorifice cōdidit: ubi cec̄ illuminatus fuit: et eger manū habens aridam sanitatē recepit. Processu hō tēporis methamauco a mare submerso: corpus illud ad monasteriū sancti seruuli martyris translatū est. Cuius festū aḡt. iij. ka. en. maij.

De sancto Roberto abbate. Cap. ciiij.

Obertus

abbas et fundator ordinis cisterciens. fuit: qui dū in molisimo monasterio episcopatū lingonē. abbas eēt: quod tūc cenobiū erat fama celeberrimū et diuitijs opulentum: q; hec plerūq; solēt aīos ad lasciuā p̄uocare: cupiens uir sanctus arduore uitaē eligere cum. xxi. ex monachis eiusdem loci uiris perfe-

ctis: post multos labores et itinerū difficultates cistercium deuenērunt: qui tunc horozis et vaste solitudinis locus erat: ubi anno dñi mille simo nonagesimo octauo. sanctus robertus auctoritate fult? hugonis lugduñ. archiepi tunc apostolice sedis legatī et galteriū cabilonē. epi necnon odonis burgundie ducis in cyri abbati construxit: et ordinē qui cisterciē. dicit inchoauit. Post aliquod hō tempus a molisimē sibus monachis requisitus ipsum monasteriū sue regule ac ordinē adiecit: et ex utroq; unum corpus effectit. Sicq; sanctus abbas ordine in tatio satisq; dilatato sanctis operibus deo seruans laudabiliter uixit: et claris uirtutibus ad xpm migravit. iij. kalē. maij. Sepultusq; est in abbatiā cisterciē. ubi et miraculis pollet. Anno autē. xliij. post ordinē fundatorē sanct? bernard? ordinē ip̄m ingressus tam merito q̄ numero lozorum et fratrum ip̄m mirabiliter adauit: ut in eius legenda dicitur. xiiij. kalen. septembz.

De sancto Mariano confessoze. Cap. ciiij.

Marianus monachus

de territorio bituricensi. natus tempore sancti alodij successoris sancti germani circa annos dñi. cccclxxx. claruit. Qui a sancto mamertino abbate in prefato monasterio monachus factus est. Eiq; idem pater officium alendozū animalū commisit: quod ille grateranter suscepit et humiliter adimplere curauit. Die quadam apum a canibus et uenatoribus fugatum ad se fugientem benignus excepit: canibusq; ut animal dimitterent imperauit. Qui et eo die domesticus effectus sanctum uti catulus sequebatur. Die domini eo ad ecclesiam pergens ut sibi mos erat: fratrem secum ducit inuitus eo q̄ ille debebat ipsa die fratribus ministrare. Et dū audientes missam nimis tardarent: illeq; ad horā se nō posse redire puraret: finito euangelio equum ut abiret ascendit: sed nequaq; ip̄m inde mouere potuit: donec seip̄m deliquisse cognoscens ad ecclesiam rediit: et usq; ad finem misse cū maria no permansit. Et ad horaz reuersus suum ministerium adimpleuit: uir autem domini in monasterio fontaneti in pace quieuit. iij. kalen. maij. corpusq; ei? inde delatū antistodozi in suo monasterio sepultus est.

De sancto Mariano et iacobo mar. Cap. ciiij.

Marianus et iacobus

et iacobus martyres apud urbē lābasitanā sub decio passi sunt. Quorum p̄lector: alter hō diaconus extitit. Qui pro confessione nominis christiani in ciuitate circensis colonia tenti grauissimis supplicijs excruciatī sunt. Post que marianus per apices pollicū suspensus graui pōdere pedib? in nero crudeliter tortus est. Deinde eiz collega dudū in carcere ma-

De sanctis in mēse aprilis occurrētibus Fo. c.

ceratus: vbi diuinis reuelationibus sepius cō-
fuzatur. Tandem ad prefaram urbem lambasi-
tanam directi: et iterū diutius in ergastulo vin-
cti: sed diuina rursum visitatione alleuiati. No-
uissime cum multis alijs gladio cōsumati sunt
p̄dicte kalen. maij.

¶ De sancto eutropio ep̄o et martyre. Cap. cv.

Eutropius ep̄us et

martyr sancti Dionysij conso-
cius fuit. Cuius passionē idē
dionysius grece scriptā p̄ ma-
nū pape clemētis dirigit athe-
nas. Hic fuit filius terris ad-
mirandi babilonie persarū regis et guine regis
ne. Qui a pueritia lris grecis et chaldeis edo-
ctus liberalibusq; sciētis ibat: curiositate oz
bem lustrare desiderans: a patre licentiā circū
eundi obtinuit: a quo et nicanorē pedagogū ac-
cepit: herodemq; regē in galilea adiit: vt in ei-
curia aliquid conspiceret nouitatis. Auditoq;
de iesu miraculis qui eo tēpore in illis partib;
predicabat: ad eū accessit: quem vidēs et audi-
ens h̄ gentillis reuereri cepit. Fuitq; presens
miraculo quādo x̄ps ex quib; panibus quinq;
millium hominū satiāuit. Quo viso in ipm cre-
dens eidem vt discipulus adhefferet: nisi peda-
gogus r̄muisset. Sed adorato in hierosolymis
templo domini moze gentiliū ad patres redijt:
et visa sibi nūciāuit. Rursum quoq; amore fla-
grans iesu licentiā a patre petita post annus in
iudeam reuersus est. Et cū iesus die palmarū
venisset hierosolymā sedēs sup asinū eutropi-
interfuit: et vna cum ceteris flores et ramos in
viam strāuit. Fuitq; de numero illorum gentis-
liū qui accesserūt ad philippū vt iesum vide-
rēt: vt dicit̄ Job. xij. Audito autē q; etiā iudei
cum occidere querēbāt: repatriāuit: ne r̄tū viri
mortes cerneret: vel si mors ipsius tardaret: vt
ei cum suis gentibus adiutorium cōtra iudeos
conferret: cū tacta vna patri rettulit. Audies q;
iesum occisum vehemēter doluit: sed post ipz
resurrexisse intelligens per ea que de eo vide-
rar: credidit: et de eius resurrectione cōsolatio-
nē nō modicā recepit: vnde et in vltionē mortis
christi: oēs iudeos quos in regno paterno rep̄-
perit: occidi mandauit. ¶ Post aliquod h̄o tē-
pus p̄dicatibus apostolis simone et iuda apud
perisidē. Eutropius cum patre et regno creden-
tes ab eisdem de christi fide plenius edocti et
baptizati sunt: vbi et apostoli ab dīam ep̄iscopū
et eutropiū diaconē ordinarūt: vt in eoz passio-
ne dicit̄. v. kalen. nouemb̄ris. Et dū p̄dicti apo-
stoli pro x̄po passi fuissent: eutropius eoz gesta
et passiones conscripsit. Deinde patre iam sene
seculo abrenūcians romā venit: et a beato petro
apostolo ad gallias p̄dicandas missus accessit.
Ingressusq; ciuitatē santonas cum x̄pm predi-
cāret ab infidelibus celus: et de vrbē electi sibi

tugurium extra muros cōstruxit: vbi noctibus
orationi diebus h̄o p̄dicatōni insistebat. Cuz
aut multo ibidē tēpore cōmoratus fructū mo-
dicum predicationis fecisset: eo q; decem viros
solūmodo cōuertisset. Romā repedans beatū
petrum apostolū passum repperit. Et a serō cle-
mente eius successore ordinatus santoneū. ep̄-
scopus beatorū dionysio sociatus euz codē ite-
rum ad gallias adiit. Deueniensq; santonū filiā
p̄ncipis virgines Eustellā nomine conuertit:
et sacro velamine virginitatis cōsecrauit: mul-
tumq; populū signis clarens dño acquisiuit.
Cum autē eustella cum eutropio extra vrbis
mentia in h̄ginitatis proposito deo seruiēs mo-
raretur: pater missis satellitibus sanctū occidi
mandauit. Quem illi primo lapidibus: deinde
plumbatis cedentes nouissime securi illis ca-
pite peremerūt. Cuius corpus eustella in eius
tugurio sepeliuit: ibidem quoq; omni tēpore
in orationibus p̄māsit. Que cū migrasset ad x̄pm
apud magistrū suū sepulta est: vbi et ecclesia a
xp̄ianis p̄cessu tēp̄is fabricata vtriusq; corpus
quiescit miraculis redolens. Passus est autē
sanctus eutropius p̄dicte kalen. maij.

¶ De sancto zosima abbate. Cap. cvj.

Zosimas abbas in pa-

lestine partibus circa egyptuz fuit.
Qui adeo reputabatur sanctitate pol-
lens: vt de longinquis regionib; ad
eius cellā fratres accederent: et ab eo edifica-
ti vite pabula reportarent. Hic annis quinq;
gintatribus in heremo permanēs infestatus a
quibusdam cogitationibus quasi perfect; eēt:
et nullius doctrina indigeret: a quodam sibi se-
niore apparente moneretur: vt se sequat; et perfe-
ctiores se inuentret. Quē securus ad quoddam
monasteriū iuxta iordanē peruenit: quē abbas
cenobij benigne suscepit: et cum intra monaste-
rium introduxit. Ibiq; zosimas ante pluribus
commoratus perfectiorem didicit vitam. Nam
monachi illi die dominico ad ecclesiam conue-
niebant: vbi missa celebrata cōmunionē sumes-
bāt: completisq; orationibus et officio duobus
ex fratribus pro diuinis celebrandis perices
i monasterio dimissis: ceteri modicos cibos de
cenobio sumentes asportabant: et exeuntes ses-
gregatim ac solitarie totam hebdomadā in he-
remo peragebant. Rursumq; die sabbati in se-
ro ad monasterium cōueniebant. Ubi zosimas
multis diebus deo seruiēs: eādem egressus di-
uina dispositione et itinere viginti dierū solitu-
dinem peragrās: mariā egyptiacā inuenit: cui
et anno sequenti dominicū corpus attulit: et mor-
tuam sepeliuit: vt supra in eius vita actum est
iij. non. aprilis. Reuersusq; ad monasterium
prefatum omnia visa abbati et fratribus retu-
lit. Et post tempus aliquod in ipso loco vitam
in pace finiuit p̄dicte kalen. maij.

De sancto Philippo apostolo. Cap. cxiij.

Philippus apostolus a bethsaida galilee ciuitate: andree et petri quibus discipulis apostolis etate iunior fuerit: uocatione tamen inter primos exiit: ut de eo dicitur Iohannis primo cap. hic post do-

mini ascensionem et apostolorum diuisionem uiginti annis per scythiam instanter christi euangelium predicauit. Sed tandem a gentilibus tentus: et ad statuam martis adductus immolare compellitur. Tunc oraco de sub base altaris exiit: qui filium pontificis ignem sacrificij ministrantem interfecit. Duos quoque tribunos quorum ministri philippum apostolum in uinculis detinebant extrinxit. Statu etiam suo ceteros omnes morbos reddidit. Quibus apostolus dixit: ut si statuam martis desicere uellent: et crucem domini ibidem erectam adorarent: mortui eorum resurgerent: et infirmi sanitatem perciperent. Illi uero qui cruciabantur: se sanari petebant: et statuam confringere promittebant. Tunc philippus precepit draconem: ut sine alicuius lesione in desertum locum abiret: ubi neminem ledere posset. Qui statim recedens nusquam comparuit. Apostolus uero languentes omnes sanauit: et illos tres mortuos suscitauit. Sicque factum est: ut qui eum persequerentur: quasi deum adorarent. Ipse autem per unum annum uulgiter: predicauit: et multa milia hominum ad christi fidem conuertit et baptizauit. Edificatisque multis ecclesijs: episcopos: presbyteros et diacones: atque alios clericos ordinauit. Deinde per reuelationem ad asiam in ciuitate hieropolim deuenit: ibique heresim ebionitarum qui christum carnem fantastice assumpsisse: donec extrinxit. Erant autem ibi due sacratissime uirgines eius in baptisate filie: per quas deus multitudinem uirginum lucratus est. Apostolus autem ante septem dies obitus sui omnes presbyteros et clericos suos ac uicinarum urbium episcopos conuocauit: et eos de singulis docens in christi fide confortauit: seque ad deum per martyrium migraturum post septem dies eisdem prescedit. Et cum esset annorum octuaginta septem ab infidelibus tentus: crucifixus: lapidatusque perrexit ad domum: et martyrium feliciter consummauit kalen. maij. Et in eadem ciuitate corpus eius positum est. Postmodum etiam die filie eius prefate a dextris et a sinistris eius tumulare sunt. Processu uero temporis corpus apostoli romanam translatum fuisse dicitur.

De sancto Iacobo minore apostolo. Cap. cxv.

Iacobus apostolus qui dicitur minor: seu iacobus frater domini cognomen-

ro iustus: fuit filius alphet et marie sororis matris domini: sicque consobrinus christi fuit: propter quod morte iudeorum et frater domini appellabatur. Minor autem dicitur ad distinctionem alterius Iacobi apostoli filij zebedei: qui maior uocatur: non quod hic minor illo fuisset etate: sed posterior uocatione. De hoc autem dicit plenius in historia natiuitatis uirginis marie. vi. id. septembris. Iustus autem cognoscitur est propter meritum excellentissime sanctitatis. Nam ut de eo dicit Hieronymus: tante ueritate fuit in populo: ut simbra uestimenter eius ceratim cotingerentur: et ut dicit egeppus: hic ex uero matris sue sanctus fuit: uinum et ficeram non bibit: carnes nunquam manducant: ferrum in capite eius non ascendit: oleo nunquam unctus: nec balneo usus fuit: findone. i. veste linea semper indutus. Toties in oratione genua flexerat: ut callos in genibus more camelorum uideret habere. Hic solus ex apostolis propter sanctitatem suam admittitur intrare in sancta sanctorum: non quidem causa immolationis: sed orationis. Instantium autem et facile et linamentis corporis similitudinem propter uisum perhibet: quod plerique in amboz specie fallentes unde ut dicit Hieronymus cum iudei ad capiendum christum pergerent: ne forte iacobum personam christi caperent: a iuda qui eos optime discernerebat: signum oculi acceperunt. Et nihilominus fugentibus apostolis: quendam ex ministris qui propter turbam christo appropinquare non poterat: iacobum iustum uice iesu tenuerunt. Qui relicta findone quarebat: ut dicitur est nudus: fugit ab eis. Hic etiam ut idem Hieronymus testatur contra iouinianum propter uirginitatis exiit. Et ut idem tradit in parascene mortuo domino iacobus uotum uouit se non comesturum donec uideret dominum a mortuis surrexisse. In ipsa autem die resurrectionis cum uisus tunc non gustasset dominus eum apparuit: et astantibus mensuram apponere iussit. Deinde panem accipiens benedixit et fregit et iacobo dedit horans cum uer comederet: eo quod filius hominis a mortuis surrexisset. Huic etiam propter suam sanctitatem excellentiam apostoli instantium detulerunt: ut primus inter eos missam hierosolymis post ascensionem domini celebrasset: quam petrus postmodum primus celebravit antiochie et marcus alexandrie. Post ascensionem ergo domini discipulis ad predicandum ad diuersas partes aduersibus: iacobus frater domini hierosolymorum episcopus ordinatus est: qui ecclesiam ipsam annis. xxx. gubernauit. Et cum primam consilium ab apostolis in hierosolima celebratum esset: propter obseruationem legalium. Iacobus uero ecclesie ipsius episcopi concilij diffinitor: et

Iudej fuit vt habet actū. xv. Anno igit. vii. epatus sui cū apostoli ad diem pasche hierosolymis conuenissent: et interrogante eos iacobo quāta per eos dñs corā pplo fecisset: ipis oīa seriosius explicassent: et iacob? cū apostolis in templo corā caspha et aliquibus iudeis predicasset: tamq. ppe esset vt baptizari vellent: quidam iudeus replū ingressus sacerdotes redarguit q se ab illis magis decipi pmitterent. In tantūq. pplm concitauit vt apostolus lapidare vellent. Ascēditq. hō ille sup gradū vbi iacob? pdicabat et ipm pcpitauit deorsus. Qui fracto crure ex die illo plurimū claudicauit. Hoc aut passus est anno. vii. post dñi ascēsiōe. Sed nec sic vsq. ad annum. lxx. epatus sui a pdicatione cessauit. Quo tpe vidētes iudei q paulū occidere nō potuissent: eo q cesarē appellasset: vt d. actū. lxx. psecutionē in iacobū cōuerterūt. Cōuenerūtq. ad eū obsecrātes: vt populū reuocaret qui errabat in iesu putantes q esset xps: de quo ipse testimoniū quid sibi videret corā populo die pasche pferreret: cui tāq. iustissimo omnes acquiescerēt. Statuētes igitur eū die pasche supra pinā templi: illū rogabāt potiffices tanq. viro iustissimo: vt enūciaret oībus qd si bī de iesu videret. At ille cū ingenti voce pñū clauit: q in celis sedit ad dexterā summe virtutis: venturus iudicare viuos et mortuos. Quod spiani audientes gaudebant. Pontiffices hō iudeorū confusi stabant. Et clamare ceperunt q etiā iustus errasset. Cōsilio quoq. inter se inuito de eius necē super pinā ascenderunt: et ipm pcpitauerūt. Qui defectus nō solū mori non potuit: sed sup genua pñibēs psecutorib? suis orauit. Eūq. eū orantē desup lapidib? purgerēt: vnus ex sacerdotibus de filiis rechab ceteros increpabat: q iustū p eis orātē lapidarent. At vnus ex illis pncam fullonis arripuit: et valido scru caput eius impurens ipm excerebrauit: talisq. martyrio mīgrauit ad dñm. Sepultus ibidē iuxta replū. kalen. maij. In cuius sanguinis vltionē: vt dicit iosephus subsecutus est excidiū hierusalē et dispersio iudeorū. Qd lz re vera fuerit pncipaliter ppter mortem dñi. Ad hoc tñ addere potuit interfectio Jacobi iustī. Hic vt ait hieronymus libro de viris illustribus vñā tm scripsit epistolā: que de. vii. canonicis est: que tamē ab alio quodā eius noie edita a nonnullis traditur: licet paulatim procedēte tempore obrinuerit auctoritatem.

De sancto hieremia ppheta. Cap. cix.

Jeremias ppheta

et sacerdos ex tribu sacerdotali ortus vico anathoth qui trib? mīlibus a hierusalē distat patre elchan sermone quidē apud hebresos rusticioze prophetauit: que simplicitas eloquij de loco ei in quo nat? est accidit. Cuius p-

phetia per tempora quattuor regum extenditur: scz ioseph et ioachim primi: et ioachim secundus: et sedechie regū iuda: prophetauit aut in regno iuda iam. x. tribubus in assyrios trāstatis. Hic ex vtero matris sanctificatus extitit: et erate puerili prophetauit cepit. Anno videlz. xiiij. ioseph regis iude: et prophetauit vsq. ad euersionem vrbis hierusalem. xli. annis pter illud tempus quo in egypto pphetauit in tannis. Et cū puer esset tetigit dñs os eius cepitq. propheta re et predicare: mane surgens et frequenter stans in porta domus domini in atrijs templi. Et ostēdit ei dñs signa euersionis hierusalem quam predicabat. C. Primo signo significauit auctorem euersionis deum sub figura furis cū virga vigilātisq. tam vigilabat ad percutiendū populū. C. Secūdo ostēdit ei quo ministro ad hoc vteretur per ollam succensam a facie aq. lonis. i. a chaldeis qui iuxta situm hierusalē uenerunt ab aquilone. In tertia hō delumbare putrefacto ostēdit ei causam euersionis: nec fuit hec visio imaginaria: sed corporalis. Quia enim filij hierusalem recesserūt a dño fornicādo post deos alienos comparantur lumbari putrefacto: vt sicut lumbare adheret lumbis viri sic primo adherēbāt domino. Anno aut. iij. ioachim primi regis iuda cum hieremias propheta destructionē vrbis hierusalem et templi in proximo fiendam publice denūciaret a principibus populi cesus missus est in carcerē: ne publice predicaret. Qui vocato baruch filio ne rie scriptore suo scribi fecit in volumine: q pphetauit: et misit populo et regi per manus baruch. Que cum baruch in templo legisset populus penitēs ieiuniū predicauit. Rex aut cū hec audisset volumē cōbussit. Hieremias quoq. iam de carcere a populo dimissus: et baruch apprehēdere voluit: sed de eos ad tps abscondit. C. Post hec nabuchodonosor rex babilonis ascendens hierosolymam: cepit ioachim: et partem vasorū templi asportauit: ipm q. in babilonem ducebat. In itinere hō remisit eū acceptis obsidibus: daniēle cū tribus pueris et alijs nobilibus iudeorū: et imposto ei tributo: qui soluit ei tributū annis tribus. C. Postmodum hō audiens: q rex egypti contra nabuchodonosor bellū assumere tributū denegauit: vnde et rex babilonis ventens hierusalē: intrauit eā sub iure federis: s; fide mox rupta iuuenes fortissimos cū ioachim rege occidit et ioachim techoniam ioachim filii patris equiuocū regē constituit. Post aut timens ne ioachim memo: patre ne iniurie adherēdo egyptijs contra se pugnet: rediēs iterū hierusalē obsedit. Sed de cōsilio hieremie ioachim se cū matre et oī familia nabuchodonosor: tradidit: q capta ciuitate ioachim et pncipes et multos de pplo transmigravit in babilonē cū ezechielem mardocheo. Nec aut traducto filiorū iuda in babilonē dicitur

transini gratio: sed alia que facta est post euer-
sionē hierusalē dī captiuitas. **L**edituit autē na-
buchodonosor regē patrū iochim sedechias
sub iuramento: q̄ ei seruiret sub tributo. Qui
duobus annis p̄missa cōpleuit. **L**ū autē pseudo
pphete deciperent sedechiā dicētes in p̄mo
babylonios ab egyptiis esse vincēdos. **S**edechias
rex iuda p̄ iuramentū suū regi chaldeoz
denegauit tributū. **Q**ua de re nabuchodonosor
ueniēs in iudeā obsedit hierusalē. **I**nterim hō
falsi pphete nūciabāt regi p̄spera: s̄ falsa: hie-
remias hō hīs cōtraria: s̄ vera. **Q**ui egredies
hierusalē vt veniret ad vicū suū anathoth tanq̄
fugeret ad hostes capt⁹ est ⁊ incarcerat⁹: nabu-
chodonosor hō ⁊ nabuzardā hierusalem. xviii.
mēib⁹ obsederūt. **T**ūc sedechias territ⁹ hie-
miā de carcere tulit: ⁊ ppheticē veritatē secreto
inquirēs audiuit. **H**ieremias autē p̄noscens tē-
piū dñi euerdū diuino oraculo admonitus tu-
lit arcā testamētī cū hīs que in ip̄a erāt: ⁊ in mō-
tem abarīā quē moyses ascēderat: vt terrā pro-
missionis videret deportauit: ⁊ p̄cis⁹ suis eā ab-
sorbēri fecit in petra: digito hō nomen dei desi-
gnās imp̄ssit: ac si ferro sculptū esset. **E**t extūc
nec locū quis cognoscere p̄t: nec nomē legere
vsq̄ in p̄sens. **S**epeq̄ nubes vt ignis sit sup lo-
cum illū nocturno tpe: eo q̄ gloria dñi ab ei⁹ le-
ge nō desinat. **D**ixitq̄ hieremias p̄sentib⁹. **D**ñs
de syon recessit ad celos rursus in virtute vētu-
rus. **E**ritq̄ signū p̄sentie ei⁹ q̄n vniuersē gētes
adorauerint lignū. **D**einde cū hieremias ca-
ptiuitatē publice p̄dicaret. **S**edechias rex p̄ci-
cipib⁹ eū perentib⁹ tradidit. **Q**ui cū eū in lacū
deposuissent: vbi erat in luto vsq̄ ad guttur: ex-
traxit eū ab demalech ethiops vir eunuch⁹ pie-
tate cōmor⁹. **T**ū in carcere detentus est vsq̄ ad
diem quo capta est hierusalē. **Q**uā nabuchodo-
nosor. xviii. mēib⁹ obsessam tandē cepit: fugit⁹
temq̄ regē sedechiā cōprehēdit ⁊ filios ei⁹ oc-
cidit: ⁊ oculos ei eruit: ac si vincitū cū p̄cipib⁹
in babylonē adduxit. **N**abuzarachim hō prin-
ceps militie regis qui remanserat tēplū ⁊ urbē
succēdit: murū euerit: ⁊ captiuos multos ⁊ va-
sa tēplī in babylonē transtulit. **B**odoliā hō pau-
perib⁹ in terra relictis p̄fecit: ⁊ hieremiā nolen-
tem secum abire: sicut a rege in mandatis acce-
perat dimisit. **S**ed postq̄ godolias a quodā is-
maele de semine regio interfecit⁹ est timētes. si
ibi reliquie iudeoz cōtra cōsiliū hieremie in
egyptū descenderūt: ⁊ hieremiā ⁊ baruch secū
⁊ inuitos duxerūt ⁊ habitauerūt in magdalo tā-
nis ⁊ menphiatq̄ fatures. **L**ūq̄ essent ibi hie-
remias regibus egypti signū dedit: ⁊ eoz ido-
la subuertī oporteret: cū virgo pareret: vnde sa-
cerdotes eoz in secreto templi loco imaginem
virginis q̄ pueri statuētes adorabant. **D**um hō
post tēpora proleme⁹ eos interrogasset cur hoc
agerent: dixerūt paterne traditiōis esse myste-
riū: quod a sancto ppheta maiores eoz accepe-

rant: ⁊ ita futurum esse credebāt. **E**t cum hie-
remias ibidem populū de idolatria redargue-
ret: insurrexit populus iudeoz cōtra eum: ⁊
lapidauerūt eum. **P**orro egypti eum honora-
uerunt: sepellentes iuxta tumulum regum suo-
rum: in memores beneficiorū que prestiterat egypti-
is. **O**ratione enim sua fugauerat aspides ⁊
bestias aquarum quas greci crocodilos vocāt:
quibus prius egyptus infestabatur. **L**ū⁹ cor-
pus alexander macedo transtulit alexandriam
⁊ sepeliuit gloriose. **E**t tunc quoq̄ a terra illa
prohibiti sunt crocodilli et aspides memorati.
Non solum autē hieremias eius prophetiam
suo libro conscripsit: sed etiam propter mortē
iosie regis iude elego metro trenomū lamēratio-
nes composuit: quibus in exequiis funeralib⁹
vrebantur cantatores ⁊ cantatrices. **O**ccubuit
autem sanctus propheta kalen. maij. **E**t hīc nō
solum ecclesiastici. xlii. in sacrozum patrū ca-
talogo scribitur: sed etia in plerisq̄ diuine scri-
pture locis ⁊ a multis doctoribus: vt sanctis-
simus memoratur. **H**ec Iosephus: hieronym⁹:
Lomestor: ⁊ guilelmus.

De sancto baruch propheta.

Cap. cr.

Baruch ppba
et scri-
pto: hieremie fuit
ac ei in carcere mi-
nister ⁊ in exilio so-
cius vsq̄ ad diē mortis ipsius
eū non deseruit. **M**ultaq̄ ex
ore ipsius cōscripsit: ip̄e quo-
q̄ sp̄m ppheticū habuit ⁊ nul-
ta ac magna mysteria de icar-
natione dñi pphetauit. **Q**uī
cum magistro suo ⁊ populo in egyptū deduct⁹
post eius interfectionē in pace dormiuit. **S**ed
q̄ dies certus eius obitus non haberet suo re-
cre p̄ceptori ⁊ magistro subicitur. **S**anctita-
tem hō huius pphete non solum doctoris ei⁹ hie-
remie vita sanctissima quā bonū discipulū imi-
tatum fuisse credēdū est: sed etia eidem a sp̄-
ritu sancto tradita indicat ppheta: pphetauit
autē baruch in babylonia tpe captiuitatis iude
⁊ h̄ba ppheticē legit in aurib⁹ iechonie siue ioa-
chim regis iuda ⁊ ceteri populi trāsmigrati: vt
ex textu ipsius libri liquide p̄t: p̄pter qd̄ argu-
endū est baruch cum ceteris captiuis in baby-
lonē adductum. **E**t inde forisā obtenta a rege
gratia redeundū: eo q̄ hieremie fuisset consoci⁹
⁊ discipulus taliter ad iudeā reuersum: vt cum
hieremia postmodum vt dictum est descēderit
in egyptum. **H**ec notantur supra.

De sancto Andeolo martyre.

Cap. cxi.

Andeolus subdiaconus
⁊ marty: a sc̄to polycarpo ep̄o
ex oriēte cum benigno ⁊ andochio
p̄bis: ⁊ ryzō diacono ad gallias predicandas

De sanctis in mēse maij occurrētibus Folio. cxi.

missus est. Quē seuerus cesar eius predicatio ne cōperta in territorio niuariēsi. cōprehensum et spinoſis fustibus flagellatū: christum confitētem in carcerem trudi fecit. Dieq; sequenti factō de ligno durissimo ense ad formam gladij caput eius in modū crucis scindi precepit. Et sic eliso cerebro martyrium consumauit kalendas maij: vt dicit ado.

De sancto Sigismundo rege et martyre. Cap. cxij.

Sigismundus rex et

martyr filius genabaudi regis burgundie eius post mortem in regno successor fuit tempore anastasi imperatoris: vt ait sigibertus. Quia pueritia xpianissimus ecclesias et monasteria et sanctorum limina uisitabat. Ieiunijs quoq; et orationibus intentus assidue pauperibus yberes elemosinas impendebat. Assumpto ho regno cultum christi ampliare curabat: eo q; adhuc burgundien. gentilitati seruebant. Dumq; loca martyrum perlustraret venit ad ciuitatem sedunēsi. ad locum agaunēsi. ubi beatus mauritius cum sancta legione thebeor passus fuit. Ibiq; diuinitus inspiratus orabat ad dñm: vt de consortio martyrum effici mereeretur. Angelus ho eidem tunc apparuit eumq; docuit: vt sicut audiret militie celestis alternatim psalentiū choros: sic in ecclesia psalmos decantari institueret. Sanctus ergo extrensis auribus choros angelicos canentes audiuit: et angelica mandata sicut audierat adimpleuit. Nā usq; ad illud tempus in ecclesijs gallie non alternatim: sed insimul ab omnibus psallebatur.

Cum igitur franci adhuc gentiles regnum burgundionū depopulassent: et multos ex suis adhuc paganos rex sibi aduersantes et gallias adherentes haberet: tonsa capitis coma et habitu religionis indutus ad locū predictorū agaunēsiū martyriū laenter aufugit. Quo franci cum burgundionibus proditoribus peruenerunt. Tunc burgundien. regem cognitum et vincrum francis tradiderūt: vna cū coniuge et duob; filijs sigiberto et gunterano. Quos illi ad locum qui dicitur belfa deducentes in puteo antiquo capitibus deorsum piccerunt: rursq; martyrio ad dñm migrauerūt. kalen. maij. Quorum corpora a limo contacta ibidem triennio iacuerūt. Sed cum septies noctu a multis uiris sanctis supra locū ipm accense lampades viderent: expletis tribus annis abbas ipius loci ab angelo monitus corpora sanctorū de puteo leuata in ecclesia sancti iohannis euangeliste tumulauit ubi eorū meritis multa miracula fiunt. Hoc autē specialē priuilegio sanctus iste martyr effulget q; a febricitantibus inuocatus cuiuscumq; generis febrem expellit. Hec sigibertus.

De sancto Amatoꝝ episcopo. Cap. cxliij.

Amatoꝝ episcopus

antiodorensis. in annis iuuenilibus litteris eruditus deo tā deuotissimus a parentib; insignib; coactus uirginem desponsauit. Quam tamen vt uirginitatē profiteretur induxit: et ipse similit se voto cōstrinxit. Cum autem uterq; votum emisisset: angelus domini eiusdē astitit: duas coronas sibi afferēs: et singulas singulis imponens: eos in sancto proposito cōsorcium ruit. Puella igitur monasterium uirginum ingressa est. Amatoꝝ ho clericus factus post mortem eladij antiodorensis. episcopi eodem in pontificatu surrogat. Qui pluribus miraculis effulsit. Inter que dum paruam haberet ecclesiam que populum omnino capere non valebat: rogauit obitus ciuem quendam reptilum nomine: vt domum suam templo dei contiguam concederet ad ecclesiam ampliandam. Quod ille facere denegans grauiter infirmat. Sed sancto postulara concedens continuo liberat. Sanctus ergo episcopus domū ecclesie adiciens eandē in honorem prothomartyris stephani fabricauit. In qua uerbus domini predicabat. Sed cū obitum suū imminere conspiceret ad ecclesiam perrexit: celebrataq; missa populo sermonē fecit: et in throno suo residens exspirauit. Lulus anima in columbe specie celus petere uisa fuit. Corpus quoq; eius in ipsa ecclesia tumulatum quiescit. Aqua ho qua corpus lotum fuerat: profusus paralyticus curatus est. Quieuit in pace kalendas maij.

De Letanijs.

Cap. cxliij.

Letanie bis in

anno fiunt: scz in festo sancti marci: que dicitur letania maior: et tri-duo ante ascensionem que dicitur minor. Et int̄pretatur letania supplicatio vel rogatio. Letania autē maior tripliciter nominat: scz letania maior: processio septiformis: et cruce nigre. Dicitur autē letania maior: ratione instituentis: quia a magno Gregorio papa uerbis instituta est. Ratione loci: quia Rome instituta est: que caput orbis est. Ratione cause: quia pro magno morbo et grauissimo qui rome uiguit: scilz pro epidemia in-guinaria: que infinitum populum romanū extintit: de quo dictum est supra in legenda gregori pape quarto idus martij. Dicitur etiaz processio septiformis: ex eo q; beatus Gregorius processiones suas per septem ordines disposuerat. In primo enim ordine erat clerus. In secundo monachi religiosi. In tertio sanctimoniales. In quarto iuvenes. In quinto laici. In sexto

Liber

to videtur continentes. In septimo confugate. Sed quod modo non potest in numero personarum: suppletur in numero letaniarum: quod septies dici debet. ¶ Dicuntur et cruce nigra: quasi in signum meroris et tanta strage hominum et in signum penitentie nigris vestibus induebatur: propter eandem etiam causam cruce et altaria cilicis velabant. ¶ Alia vero est letania minor: que fit tribus diebus ante ascensionem quam sanctus mamertus viennensis episcopus ante institutionem prece instituit. Et dicitur minor ad differentiam primae: quia instituta est a minore episcopo: in minori loco: et pro minori morbo. ¶ Causa autem huius institutionis fuit: quod tunc apud viennam crebris et validis terremotibus domus et ecclesie subuertebatur: nocturni sonitus et clamores audiebatur: et lupis etiam nimia feritate ipsas civitates intrantibus pueri et homines perfecti lacebantur. Predictus ergo episcopus triduanum ieiunium indixit: letanias instituit: et sic tribulatio coquevit. Deinde ab ecclesia statutum est: ut hec letania universaliter conseruetur. ¶ Dicuntur etiam rogationes: quod tunc sanctorum suffragia imploremus. Et merito talis observantia his diebus observanda est multiplici ratione. Primo ut deus bella pacificet: que in vere frequentius concitatur. Secundo ut teneros adhuc fructus conseruando multiplicet. Tertio ut morus carnales qui hoc tempore magis viget in se unusquisque mortificet. Quarto ut ad receptionem spiritus sancti se quislibet magis habiliter. Quinto ut christo ascendere et dicente: petite et accipietis: quisque confidentius postulet. Sexto ut ecclesia se carne macerens per ieiunium et plura amplificationes per orationem cum spiritu ascendente liberius et facilius euolet. De due vitine rationes sunt gullelmi antistitodoceni. ¶ In his ergo letaniis cruce deferunt: capane pulsan: vexilla portant: et omnes sanctorum patrocinia generaliter implorentur. Ideo autem cruce deferunt: et capanas pulsan: ut demones territi fugiant: vexilla regis eterni conspicientes: eiusque tubas excitatorias audientes. Vexilla deferimus ad representandam victoriam ascensionis christi: qui cum preda celos ascendit: unde vexillum per aerea incedens est christus ad celos ascendens: populi qui sequuntur: sunt sancti qui ab eo ad celestia subleuantur. ¶ Sanctorum autem omnium singulariter et generaliter suffragia imploremus. Primo propter nostram inopiam: quam habemus in mercedo: ut ubi nostra non suppetunt merita: patrocinentur aliena. Vel propter inopiam quam habemus in contemplando: ut qui non possumus summam in se lucem aspicere salutem in sanctis aspiciamus. Vel propter inopiam quam habemus in amando: quod plerumque imperfecit homo magis afficit circa aliquem sanctum quam circa ipsum deum. ¶ Secundo propter sanctorum gloriam: ut dum per eorum suffragia quod petimus imploremus: ipsos magnificentius

Quartus

collaudemus. ¶ Tertio propter dei reuerentiam: ut peccator qui deum offendit quasi non audeat ipsum in personam propitiam adire: sed sanctorum possit patrocinia imploare. ¶ In his autem letaniis consuevit illud canticum angelicum frequentari. Sancte deus: sancte fortis: sancte et immortalis miserere nobis. De quo refert Damascenus libro tertio: quod cum apud constantinopolim propter epidemiam letanie cum processione fierent. Puer de medio populi in celum raptus et istud beate trinitatis canticum ibidem edoctus rediens ad populum: illud frequentari docuit: et mox tribulatio cessauit. In calcidoneis quoque concilio fuit istud canticum approbatum.

¶ De sancto Athanasio episcopo et confessore. Cap. cxxv.

Athanasius

episcopus alexandrinus et doctor grecorum: de quo in libro

decimo ecclesiastice hystorie. et ab alijs pluribus multis scribitur tempore constantini et constantini eius filij arrianum claruit. Qui a puerilibus annis liberalibus disciplinis imbutus: et sacra philosophia eruditus: a sancto Alexandro episcopo glorioso sene clerici factus et presbyter ordinatus: in predicando verbum domini eidem coadiutor effectus est. Et inde vna secum niceno concilio interfuit: et arrium hereticum mirabiliter confutauit. Propter quod ab arrianis odio conceptus innumeras ab eisdem persecutiones perpassus est. Quibus suggerentibus concilio iterum apud laodiceam conuocato dum omnes sederet: et disputatio incepta esset: oratione tamen alexandri episcopi et athanasij presbyteri premissa arrius secreta nature compulsus expetit: ubi intestinis omnibus in secessum fluctibus expirauit. Quo miraculo multi arrianorum ad fidem catholicam redeunt: ceteri vero in arbanasium amplius obstinati desunt. Cum autem post mortem alexandri eidem in pontificatu successisset fidem catholicam scriptis et sermonibus defensabat: et arrianam perfidiam impugnabat. ¶ Verus et arrianorum emulatione ac susurratione constantio imperator arriano exosus factus velut hostis imperij censebatur. Delatus aures augusto de adulterio violenter illato: et de dextera arsenio eius diacono precisa apud ryzum ciuitatem imperatoris iussu ad concilium euocatur. Ingressusque synodum mulier ipsum de adulterio falso accusabat: que et ipsum quem accusabat non cognoscebat. Et vero timotheus sub nomine athanasij se excusauit: mulier vero ipseus atha-

nasium credens obiurgat: sicq; de falso crimine conuicta est et confusa. Deinde manus arida in loculo producit: que arsenio ab epō abscissa fuisse asserit. Epō sō arsenio latētem qui longus esse putabatur adesse fecit: quo ambas manus exhibente se innocētē probauit. Eū autē hec arriant magis artibus deputarent: imocens athanasius uti culpabilis iudicatur ex vbe et se depropellit ab imperatore: proscibitur et per totā vrbē occidēdus inquirat. Qui vbiq; p̄ fugis a maximino treueren. epō benigne suscipitur: sed post modicū metū principis inde progreditur. Deinde. vi. annis latuit in sicca cisteria sola et quadā ancilla virgine ministrante castolice: vbi symbolū. Quicumq; vult saluus esse: dicat et scripsit. Eū autem p̄secutores sui illic aduenissent: et nunciā eī ancilla athanasius au fugisset: illi hoc cognoscentes virginem ad mortem ceciderūt. Post hec cum ad partes imperatoris constantis fratris constantij occidēdus venisset: causamq; ipsius constans examinasset super episcopi iniusto exilio litteras fratri direxit: constantinusq; ipm ut fratri complaceret ad sedem suam reuocauit. Sed modico post tempore ad instantiā arrianorū: iterum eum constantius efficiens persequit. Iterū que constantis cōminationibus reuocat. De functo sō constante soloq; regnante constantio cū athanasium suspectū haberet qd sibi germanum inimicū fecisset suauis arrianorū tertio ipm de sede propulit: et geozgium arrianū sibi in episcopum surrogauit: missis per vniuersum orbē romanū litteris ut vbiq; reperitus fuerit athanasius occidat remuneracione taxata cuiusq; qui caput athanasij imperatori obrulisset. Quo tempore sanctus vir toto orbē hinc inde profugus euagatur. Aduersus quem reges ac principes et populi commouētur. Sed multis euasis periculis et persecutionibus dei gratia reseruat. Hortuo sō constantio et iuliano apostata ei succedente: et humanitatem fictam pretendēte: ut ex hoc in initio suum imperium roboraret iussu iuliani omnes episcopi exulantes ad suas ecclesias redire permittuntur. Sicq; athanasius alexandriam remeavit. Post modicū sō tempus diabolo suadente ad suggestionē magnorum iuliano fauentū misit milites multos alexandriam ad athanasium pertinendū. Qui per flumen nili cum paucis catholicis nauicula fugit: persecutores obutos habuit. Illi sō cum presentē cernētes non agnoscut: et de athanasio uti de alio interrogantes pertranseunt. Ipse sō alexandriam alta via repetēs vsq; ad tempus pacis ibidem latēter permansit. Post mortem sō iuliani succedente in imperium iouiano catholico reducitur athanasius in ppriā sedem: et restituitur honorifice post mēses. viij. in pace quiescit anno epatus sui. lvi. vi. non. maij. Vbiq; clarēs miraculis tumulatur. **¶** Vbi gloz

rius doctor inter multa insignia eius sapientia opuscula. Duos aduersus gētes excudit volumina. Extra vsq; et valentē vnum. De virginitate vnum. De persecutione arrianorum plurima. De psalmo: titulis vni. Hystoriā antonij monachi vitam continentem insigni volumine retuit. Epistolas. insuper et alia multa que enarrare longū esset edidit. Hec Hieronymus libro de illustribus.

¶ De sancto florentio epō.

Cap. cxiij.

Lorentius et vindemialis

malis episcopi taurinij translati quiescunt. Quorū vindemialis ap̄ber natione a sancto alpiano confessore doctus ad psbyteratus ordinē inde ad episcopatum puenit: vbi vna cum eugenio miraculis multis ostensis populum copiosum conuertit. Deinde peregrinationis gratia ad insulā corficam veniens in castris fauencis. et vadefi. populum a cultura diabolis eruerunt: ligato oratio ad collum serpentis: et ipso in mare demerso. Sicq; conuertum populum baptizarunt. Post que sanctus eugenius ibidē in castro vendefi. commoratus quiescit in pace: vbi etiā extat puteus ab eodē in mare defossus preter naturā dulcē aquā emanās. Vindemialis sō regressus corficā: ibidē in pace vitam finit: et sepultus est ibi: vbi et olim sanctus florentius episcopus quiescebat. Castata sō corfica a saracenis: titianus taruisinus episcopus illuc nauigio accedēs: corpora sanctorū florentij et vindemialis obtinuit: et taruisinum translata in basilica sancti iohannis baptiste deposuit. Que successor eius rotharius postmodū in maiori ecclesia sancti petri honorabiliter tumulauit. Hozū festū colitur. v. non. maij.

¶ De inuentione sancte crucis.

Cap. cxvij.

Inuentio sancte crucis

cre crucis dicitur: quod eo die a sancta helena matre constantini imperatoris crux inuenta fuisse perhibetur. Illud enim p̄ciosum lignum dominicum in quo xp̄s cōfixus fuit ducentis fere annis sub terra iacuit. Anno autem domini. cccc. lxxij. congregata est iuxta flumiū danubiū multitudo innumērabilis barbarorum: volētes flumiū transire: et omnes regiones vsq; ad orientem subiugare. Extra quos constantinus imperator castramouit: et p̄tra danubiū se cū suo exercitu collocauit. Usq; barbarorū multitudinē infinitam transeunte flumē extimuit: cum qua die sequenti erat p̄summissurus: nocte autem ab angelo excitatur: et ut sursum respiciat admonetur. Qui signū crucis vidit in celo ex clā

rissimo lumine factum: litteris habens aureis
 circumscriptum. In hoc signo vinces. Qui con-
 foratus licet adhuc gentilis crucis similitudi-
 nem fecit: et ipm ante exercitum portare iussit.
 Uesilla quoque militaria et arma cruce signari fe-
 cit: et irruens in hostes: ipsos in fugam vertit: eo-
 rumque maximam multitudinem interfecit. Reuer-
 sus ergo ad urbem omnes idolorum pontifices
 conuocauit: et cuius deorum hoc esset signum dili-
 gentius inquisiuit. Quibus se nescire dicentibus:
 quidam xpianis eidem crucis mysterium ex-
 plicarunt. Qui licet xpm tanquam unum deorum mo-
 re gentilitatis in reuerentiam haberet: tamen nec
 tunc perfecte credidit: nec baptisma suscepit:
 donec plaga lepre eidem superueniente a sancto
 siluestro mundatus pariter et baptizatus est: ut
 supra actum est in legenda sancti siluestri pridie
 kalen. Ianuarij. Cum autem post disputacionem
 quam silvester cum iudeis habuerat: ut ibidem
 dictum est. Helena imperatrix constantini ma-
 ter ad xpm conuersa fuisset: infudit ei spiritus: ut
 lignum dñice crucis requireret. Veniens igitur
 hierosolymam cum exercitu maximo decimo octa-
 ua die secundis mensis: qui est aprilis omnes sa-
 pientes iudeorum qui per totam regionem repe-
 riri potuerunt: ad se congregari mandauit: et
 ad numerum quingentos: qui nimium formidan-
 tes inter sese perquirebant: cur eos regina sic
 coadunari mandauerat. Unus ergo ex ipsis iu-
 das nomine dicitur cepit: qui dubitabat ne ab eis
 discere velleret: ubi lignum in quo iesus crucifi-
 xus est existeret. Admonens ut nemo hoc confi-
 teri presumeret: quia statim ut crux illa reper-
 retur: lex iudeorum euacuabitur. Dicebat quoque
 quod nonerat locum: ubi illud absconditum erat
 lignum. Nam zacheus auus eius illud secreto reuelau-
 rat patri suo symoni: et pater ipse iude symo-
 ppalauerat sibi. Addens ipse zacheus: quod cum il-
 lud lignum corripserit reuelari: gens iudeorum
 decerent nunc regnare: sed illi qui crucifixum
 adorant: eo quod vere filius dei fuerat: prout ipse
 zacheus clare didicerat. Nam in conspiratione
 mortis xpi nunquam assenserat. paterque prothoma-
 ritis stephani fuerat. Cum autem iudei om-
 nes predicta se nunquam audiuisset assereret: iude
 sub obedientia mandauerunt: ut crucis lignum
 nullatenus reuelaret. Et cum antequam regnam
 iesus interrogasset: ipseque se illud scire negaret:
 iussit eos omnes igne cremari. At illi timentes
 tradiderunt iudam: ut iusti et prophete filii: et op-
 time legem scientem. Regina omnes dimittes
 iudam solum tenuit: eiusque mortem aut vitam pro-
 posuit: nisi sibi crucem dñicam demonstrabit. Qui
 nec crucem: nec locum se scire dicebat: eo quod an-
 ni ducere a passione xpi iam lapsus fuerat: quo tpe
 ipse minime natus erat: ipsum ergo in puteum
 ficcum iussit mitti et ibidem fame cruciari. Cum
 autem septem diebus sine cibo mansisset: die se-

ptimo se extraxit petiit: et crucem dñicam in di-
 caturum promittit. Extractus igitur concitatus
 venit ad locum golgortha: et cum ibidem orasset
 locus subito commouetur et fumus aromatatum
 miri odoris sentitur: ita ut iudas miratus xpm
 confiteretur. Erat autem in loco prout in hysto-
 ria ecclesiastica traditur templum veneris: quod
 adrianus imperator ibi construxerat: ut si quis
 in ipso loco xpm adorare velle venerem adora-
 re videretur: ob hoc locus pene obliuioni datus:
 regina igitur templum funditus fecit destrui et
 locum arari. Post hec iudas cum socijs virtus
 liter fodere cepit: et .xx. passus fodens tres cru-
 ces inuenit: quas regine detulit. Sed cum xpi
 crucem a duobus latronum nescirent discer-
 nere: et circa horam nonam quidam mortuus in
 ppheretro portaretur iudas ppheretrum tenuit:
 et prima ac secunda cruce appositus mortuus mi-
 nime se mouit. Apposuit tertiam et protinus de-
 functus rediit ad vitam. Quaedam etiam mu-
 lier ciuitatis primaria semiuua facebat: ut dici-
 tur in ecclesiastica hystoria. Ad quam hierosoly-
 mitanus episcopus primam et secundam crucem
 adhibuit et nihil profecit: tertia vero apposita con-
 festim mulier sana surrexit. Hanc ergo crucem
 domini fore intellexerunt: quum postmodum les-
 cto eius titulo quem pilatus supposuerat: qui
 ex antiquitate fere delirus erat plenius cogno-
 uerunt. Diabolus autem terribiles emittens vo-
 ces cunctis audientibus de iuda conquerebas-
 tur: eidem quoque tormentis et persecuciones plu-
 rimas mirabatur. Post hec iudas baptizatus
 quiritacus vocatur: et hierosolymorum episcopo
 defuncto iussu helene in episcopum ordinatur:
 Nam multo tempore regina ibidem fuit et cum
 era sacra loca perlustrauit. Cum autem clauos
 dñi habere desideraret: rogauit episcopum quiritacum
 ut ad locum pgeret et clauos perquireret. Qui cum
 venisset et oratione fudisset continuo clauus velut
 aurum in terra fulgentes apparuerunt. Quos
 eps regine detulit: illaque eos reuerteret adora-
 uit. Crucem quoque dñicam per medium secari fecit: et par-
 tem filio deportari: parte vero thecis argenteis in-
 clusam hierosolyme reliquit. Clauos vero dñicos
 secum adduxit. Quorum unus in galilea: alter in freno
 imperatoris compositus: ut sic armatus armis securus
 ad bellum pcederet. Tertius vero reseruauit: vel ut
 quidam asserunt in mare adriaticum: quod tunc erat
 rago nauigantium sacrauit. Precipiens festum inue-
 stionis scilicet crucis singulis annis soleniter cele-
 brari per vniuersum orbem videlicet. v. non. martij.

De sanctis Alexandro papa et mar-
 tyre theodoro martyre. Cap. cxviii.

Alexander papa et mar-

tyr huius nominis primus cum
 cum duobus presbyteris Euentio
 et Theodoro passus est rome sub persecutio-
 ne Traiani agente Aurliano comite vtriusque

De sanctis in mēse maij occurrētibus Folio. ciiij.

in illis. Hic natione romanus ex patre Alexan-
dro de regione capitauri: eurusio pape in epi-
scopatu romano successit: iuuenis quidem era-
re: videlicet annorū forte. xiiij. sed senior mori-
bus: sediteq; annos. x. menses. viij. dies duos
decim. Hic sanctitate et scientia incompara-
bilis fideq; preclarissim⁹ maximā partē senato-
rum vrbis conuertit ad dñm: prefectum quoq;
hermetē cum vxore et sorore theodoza et filijs
baptizauit cum. **D.** ecl. seruis suis cum vxori-
bus quoq; eorū et filijs: quos omnes die sabba-
ti pasche factos ingenuos sacri fontis vnda
perfudit. **E.**ū autē traianus imperator tunc ab-
sens hec audens aurelianū comitē misisset ad
vrbē de seleucia hisaurie ad persequēdos chri-
stianos. Aurelianus hermetem prefectū apud
quirinū tribunū carcerauit. Alexandrus hō in
alīa custodia in vinculis posuit. Qui tamen vt
supra dictū est in passione quirini martyris ter-
tio kalen. aprilis. per puerū qui faculā ferebat
ardentem e carcere noctu per fenestram edu-
ctus ad domū quirini tribunū vbi hermes in cu-
stodia tenebatur ipm quirinū conuertit: et iterū
eadē nocte per eundem puerū ad carcerē suum
reductus filiā ipsius quirini balbinā sibi dela-
tam a strumate sanauit: et quirinum cum filiā et
omnibus in custodia ipsa decētis baptizauit.
P.ostq; autē hermes et quirinus ac theodoza
soror hermetis necnō ceteri xpiani in custodia
reperi ab aureliano comite passi sunt: vt in eo-
rum singulis passionibus agit traiano iam de-
functo adriano hō in imperiū sublimato: exhi-
bitus est alexander cum sanctis theodolo et euē-
tio presbyteris iam biennio in carcere detētis.
Erat autē theodolus iam senex annorum vide-
licet. lxxvi. qui annorū vigesimo presbyter fue-
rat ordinatus. Cūq; alexander confiteretur
christum iussit eum iudex in equuleo leuari et
vngulis ac lapidibus atrectari. Et cum hec pa-
tientissime tollerasset: fecit eum deponi et pres-
byteros applicari. Cum autē et ipsi xpm cōfite-
rentur: iussit furnum incendi: et alexandrū atq;
euentium simul vincitos intrus iactari theodolo
quasi seniore spectante. Cum eis autē et ipse spō-
te in flammās profluit. Et cū illesi educti fu-
issent: fecit aurelianus sanctum alexandrū pun-
ctis creberrimis per tota pungi mēbra donec
deficeret. Duos hō sanctos presbyteros gladio
consumari. Quorum corpora seuera quedam
religiosa via numentana in suo predio sepelisse
quinto noñ. maij. **H.**ic in canone memoriam
passionis dñi miscuit: a loco Qui pridie quam
pareretur. vsq; In mei memoriā facietis. Hic
precepit vt aqua vino misceretur in sacrificio
ad designandā christi et ecclesie vnionem: et vt
oblatio fieret ex azimo non ex fermento ppter
xpi corporis puritatem: et fieret in modica quā-
titate dicens q; hec oblatio quāto rarior tanto
prior. **L.**ōstituit etiam aquam exorcizatā cum

sale diebus dñicis bñdici: et ex ea pplm asper-
gi ad effugādas cōtrarias valitudines et aeres
as potestates. Qui postea martyrio coronatus
est: et cessauit episcopatus dies. xxx.

De sancto Iuuenale epo.

Cap. cxix.

Iuuenalis episcopus

narniēn. dum esset presbyter et
medicus ex apbrica romam ve-
niēs a matrona christiana susce-
ptus est. Audiens autē ab ea
narniēnsis populus christianitatez nunq; reci-
pere voluisset: romanum pontificem adiit: et ab
ipso predicandū ad ipsam vrbem licentiā postu-
lauit. Quem papa eidem ciuitati episcopū de-
legauit: vbi predicans verbum et miraculis co-
ruscans multum populum cōuertebat. **C.**um
quidam de templo idolorū egressus: de immo-
latis idolobolum in os episcopi mitteret: illeg-
recipere recusans: os dentibus obferaret: pro-
duxit ille cultellum: vt manubrio os eius violē-
ter aperiret. Sed manu eius elapsa gladius in
guttur propriū intromittēs continuo iugula-
tus expirauit. Quo miraculo viso septēs milia
gentilium conuertūtur: inter quos baptizatur
venantia quedam nobilis matrona cum duobus
filijs: que deinceps sancto de suis facultatib;
ministravit. **C.**ū ligures et carpi multas ciui-
tates Italie depopulassent: narnium obsede-
rent. Sed oratione sancti episcopi nimia tem-
pestate et tonitruis subito ingruentibus: plusq;
tria milia ex eis extincti sunt. Reliqui hō ter-
riti ab obsidione discesserunt. **C.**um die qua-
dam de calice paruo cristallino quem habebat
populum cōmunicaret: nihil superinfuso de vi-
no: sed libamine diuinitus excrecere omnibus
satisfecit. Quieuit in domino vtr sanctus anno
septimo episcopatus sui completo quinto noñ.
maij: sepultus ad portā superiorem via flaminia
militario ab vrbē roma quinquagesimo quinto.
Lusus meritis naute fere trecenti in naufragio
positi sanctum iuuenalem vocantes: ipsoq; sup-
vndas eis apparente tempestate sedata ad por-
tum incolumes peruenerunt.

**De sanctis Quiriacō episcopo Anna
et Amonto martyribus.**

Cap. cxx.

Quiriacus episcopus

pus ille iudas fuit: qui cum he-
lena crucem dominicā inuenit:
vt supra actum est de inuentio-
ne sancte crucis. v. nonas maij.
Qui baptizatus: et quiriacus vo-
catus eps hierosolymorū ordinatus est. **C.**ū
autē iulian⁹ imperator apostata nois xpiani ad p-
fas pergeret: veniēs hierlm Quiriacū episco-
pum teneri fecit: et ad deorum sacrificia inuita-
uit. Quod cum renueret: dextera eius abscidi

fecit: eo q̄ manu illa multis epl̄as scripserat quos a deorū sacrificiis reuocabat. Ille h̄o sc̄a dālū sui corporis precisus gaudebat: eo q̄ exi- stens iudeus multos ne xpm colerent scribens ep̄stolas confortabat. Tunc iulianus plumbū liquefactum in os eius infundi iussit. Deinde super lectum ferreum ventre deorsum extendit: ⁊ carbones subterponit: ac salem ⁊ adipē aspergit: deorsum quoq; eius desuper virgīs cedit. Et euz in omnibus immobilis permansisset: iussit eum in carcerem trudi. Ad quem ventens anna mater eius filium in dño horrabatur. Quod iulianus audies: fecit eam teneri: ⁊ per capillos appensam vngulari: ac lā pades ardentis eius lateribus apponi: que cum vteretur emisit spiri- tum. Post hec imperator: quiriacuz eductū hilarē vultum habentē: iussit in foueam profun- dam serpentibus plenā factari eodem a vene- fico immissis. Sed tamē serpentes omnes su- bito extincti sunt. Quo viso miraculo amonius incantator: cōuersus est: ⁊ in xpi cōfessione iussu imperatoris decollatus. Deinde mandauit iulianus quiriacū in caldaria oleo feruentissimo plenam immergi. Quam ille se signans spon- te ingreditur: orans deum: vt iterum martyrio baptizaretur. Iratusq; iulianus in ipso cacabo eum gladio pectore transfodi mandauit. Sicq; martyrium suū consumauit quarto nonas maij die sabbati. Sepultusq; est hierosolymis cum anna matre eius ⁊ amonio martyre.

De sancto Florianō martyre. Cap. cxxi.

Florianus martyr

passus est apud lauracum op- pidum temporib; diocletiani ⁊ maximiani imperatorum sub preside aquilino. Qui euz esset princeps officij militarij in ces- tia vrbe audiens qualiter quadraginta marty- res xp̄iani post diuersa supplicia ab aquilino preside in carcere detenti essent desiderio mar- tyrij vale faciens militibus suis versus laria- censem ciuitatem ire cepit. Obususq; militib; qui a preside missi fuerant ad perquirendos xp̄ianos: seipm sponte illis obrulit vt christia- num. Quem illi tenentes duxerunt ad preside: qui florianum christi nomen confitentem pri- mo atq; iterum a militibus proprijs cedit iussit: deinde scapulas eius acutis configi. Et euz eū ad omnia supplicia paratum vidisset: iussit illū ad fluum anisi adduci: ⁊ ligato ad collū eius saxo ipsum de ponte precipitari. Cum autem eodem adductus orandi spaciū a militibus impetrasset: quidam miles ceteris crudelior su- perueniens ceterosq; de morza necis eius redar- guens: illum in flumen precipitauit. Statimq; oculi illi crepuerūt. Postq; h̄o sanctus mar- tyr animā christo redditur corpus eius super yndas enatans in emineti saxo ab aquls electū

est. Et supuenies aquila alis expanis in moduz crucis: coepit a feris pregebar. Tūc reuelare se sancto martyre cuidam deuote matrone xp̄iane ostensisq; ei indicijs loci vbi eum inueniret: et vbi eū sepeliret: mulier iunctis bobus cū plau- stro ad locū deuenit: ⁊ coepit inuentuz vehiculo imposuit: sentibus quoq; spinosis timore paga- noz operuit. Et interrogantib; q̄busidā spinas collectas: ad claudedū horū ducere simulauit. Deduxitq; corpus ad locū sibi a beato martyre demonstratū vbi ipm secreto tumulauit. Sed dū boues plaustrū trahentes in via siti deficerent: nec aquā reperire possent: orate muliere ⁊ mar- tyris auxilium postulante subito fons de terra erupit: et satatis animalibus vsq; in p̄sens in ipso loco fluere non desistit. Passus est autē san- ctus martyr. iij. non. maij.

De sc̄a Verina virgine ⁊ martyre. Cap. cxxii.

Verina virgo ⁊ mar-

tyr: filia fuit licinij imperatoris i- ciuitate magedō: ⁊ licinie regi- ne: q̄ virgo pus penelope voca- bat. Pater h̄o ei turrin nobis- sissima cōstruxit: ⁊ muro circum- cinxit ac viridariū platanū: ipm̄q; locū cūctis delictis repleuit: statuasq; ⁊ colū. deozū appo- suit: vbi filia suā annoz sex p̄pter eius elegantiā vsq; ad t̄ps nuptiarū inclūsit: datis ei ancillis xij. ad ministeriū: ⁊ apellano mago lras edo- cendū. Cū autē esset annoz xij. die quadā colū- ba p fenestrā turris orientale sup mēsam para- tā tulit oliuā: ⁊ p altā fenestrā occidentale cor- uis in eadē mensa deposuit viperā. Qd cū ma- gistro retulisset: statuasq; ⁊ colū. regē ipoz: vis- perā tribulationē sibi inferendā: colūbā reges- celoz: oliuā h̄o pacē celicā sibi dādā. Pater h̄o eius volēs illā nuptiū tradere ipi? animū ecq̄si- uit. Puella h̄o dierū vii. acceptis iducijs deos patris supinde cōsuluit. Sed ab eis nullo r̄sso habito deum xp̄ianoꝝ de q̄ audierat inuocauit: cui statim angel' dñi apparēs eā in fide docuit: mutatoq; noie herinā vocauit. Sequenti h̄o die rheotimus quidā p̄byter ab angelo in turrem intromissus eā baptizauit: moxq; illa p̄tis idos- la de turri p̄iecit. pater h̄o post dies septem re- uersus cū idola cōfracta vidisset: ipsamq; xp̄ia- nā didicisset: eaz ad ciuitatē duci fecit: q̄ iuxta vrbis portā diaboli sibi apparentē ⁊ eidē cōmi- nantē crucis signo fugauit. Cū autē xpm̄ con- fiteret iussu patris vincra vngulis indomitorū equoz terēda subijcēt: sed ipa angelo assistente nūl lesa: pater morū vni? ex eqs occidit. Quem virgo a mortuis suscitauit: ⁊ conuersum vna cū mfe sua i turri reclusit donec penitentiā agerēt. Ipsa h̄o in ciuitate remāsit: vbi christum annū- ciās multos cōuertit. Qd audies sedechias de- cius frater licinij rex porētissim' venit ad ipaz ciuitatē: ⁊ herinā comprehensam in foueā serpē

stibus plenam immiseri fecit: vt ibi fame et repreti-
 lium moribus deficeret. Que ab angelo cōfor-
 tata et serpentibus interfectis ibidem diebus.
 xiiij. sine cibo permanit. Deinde decius pedes
 eius secari fecit. Sed continuo ab angelo ei
 restituti sunt. Post hec de consilio hipparchi
 comitis sub rota molēdini ligat et aqua lafat:
 sed mox aque diuidunt: vincula eius rūpunt:
 rotasq; pmanit immobilis: et virgo surrexit in
 columbis: vñ et. viij. milia pagano:ū cōuersi sunt:
 et lapidātes deciu efrvbe delecterit: q; post dies
 modicos ppter icrus lapidū expiravit. Filius
 autē noie sapor mortē patris vindicare cupiēs
 cū exercitu ciuitatē obfedit: sed diu virgo stetit
 ser in porta hostes oēs excecātur: et iterū eius
 orationibus illuminant. Sapor: no vrbē ingres-
 sus pfitis clavis in calcaneis virgis eidē ipoz
 fuit massas quā portare fecit ad sepe mliarta.
 Eūq; illesa redisset triginta milia hominū con-
 uerū sunt. Sapor: no a diabolo oppressus expi-
 ravit. Post hec veniēs theotim? psbyter pas-
 rentes virgis et pplm baptizauit: et eos in fide
 diligeret instruxit. Post annos no tres veniens
 virgo ad ciuitatē calanici tēra est a numeriano
 rege pro xpi nominis cōfessione. A quo in tres
 boues encos ignitos successiue inclusa cum
 permāssisset illesa: et terti? bos ac si viu? calores
 sentiens: mugiens discurreret decē milia genti-
 liū cōuertit. Huic mortuo rege p dīcto a pres-
 tore quodā in igne missa cū exisset tā membris
 q; vestibus inusta pterozē conuertit. Huic ad
 vrbē cōstāntianā deueniens ramūq; oliue defes-
 rens dieb? octo pmasit ibidē: et multos ad fidē
 adduxit. Inde ad niceā accedēs saporē quē
 dam regē cum multis de pplō xpo acq;siuit: vbi
 dieb? lxxviii. permāsit. Post hec ad vrbē ppriā
 rediens patrē defunctū repperit: et diebus ali-
 quib? ibi degēs marē in dño confortauit. Nos-
 tissime no diuina stute assumpta ephesum de-
 ducit: vbi multis ostensis miraculis et plurimis
 dño lucrāt: post dies. xv. assumpto apellano di-
 da scalo suo cum alijs. vi. vtrīs vrbē exiit: vbi
 nouū sepulchrū repperit. In quo se includi fe-
 cit: et vt post dies. liij. ad se redirent mādauit.
 Qui ad terminū reuersi: amotoq; lapide sepul-
 chrum vacuū innenerunt. Lulus festum agitur
 liij. noij. maij. quo vicis die sepulchrū intravit.

De sancta Antonia virgine
 et martyre. Cap. cxxix.

Antonia

virgo apud niceo-
 medias passa est
 que nimis torza
 et varijs affli-
 cta cruciatibus: post ab vno
 brachio tribus diebus suspen-
 sa: deinde in carcere biennio
 detrusa a pelsilliano preside nouissime flama

detrusa a pelsilliano preside nouissime flama

mis exusta est. liij. noij. maij. Hec hieronymus
 in martylogio.

De scris filuāo epo et socijs mar. Cap. cxxv.

Iuanus eps cum

socijs suis in palestina cluita re-
 gaza martyriū passus ē. Die em
 cū esset epus rxi pphenicis et ano-
 nis fere quadraginta sacerdotio funct? fuisset
 sub persecutione maximiani imperatoris vir mā-
 suerudine animi et ipa tā senectute venerabilis
 cum plurimis clericis suis et tribus iuuenibus
 xpianis bestijs subiecti hostia xpi effecti sunt:
 sicq; martyrio coronati. liij. noij. maij.

De scris quadraginta martyrb? Cap. cxxv.

Quadraginta marty

res sub persecutione diocletiani
 apd castrū lauriciū passi sunt agē-
 te preside aquilino: de quibus su-
 pra in passioe sancti floriani mar-
 tyris actū est. Quis ab eodē preside post varia et
 exquilita eis illata supplicia: vinculis duris ar-
 tati in carcerē missi sunt. Quoz passionib? flo-
 rianus marty: p dīctus ad mart: pntollerantiā
 animatus est. Quis omnes dudum reclusi et in-
 edia afficti: tandem in carcere spiritum tradi-
 derunt. liij. noij. maij.

De scris alijs quadraginta mar. Cap. cxxvi.

Quadraginta alij san

cti martyres in metallo pphanēsi
 passi sunt: de q;bus scribit euse-
 bius. viij. lib. ecclesiastice hysto-
 ric ca. xliij. q; tēpore persecutio-
 nis diocletiane omnes in simul pro xpi nomi-
 nis cōfessione capite celi sunt. liij. noij. maij.

De scris q;draginta rusticis mar. Cap. cxxvii.

Quadraginta rustici

martyres tēporib? gregozij pape
 primi martyrium passi sunt: qui a
 logobardis capti carnes immola-
 ticias comedere compellebātur.
 Eūq; dudū resisterēt post multas cominatōes
 eisdē a longobardis illatas: fideliter perstite-
 runt: ac in sua constantia simul oēs gladijs celi
 sunt. Hec gregorius. ij. dialogo. cap. xxvij.

De Ascensione dñi nri iesu xpi. Cap. cxxviii.

Ascensio dñi

die quadagesimo a re-
 surrectioe ipsius facta
 est. Nam in ipa die dñi
 discipulis bis appa-
 ruit: semel. xi. discipu-
 lis comedētib? in cena-
 culo. Omnes quidem
 tā apli q; alij discipuli

necnon mulieres habitant in illa parte hierusalem: que dicebatur mello in arce dauid: scilicet in monte syon. Et erat ibi cenaculum illud gratie stratum: in quo dominus precepit sibi pascha parari: et in illo cenaculo tunc undecim apostoli habitabant. Eteri autem discipuli et mulieres in eadem arce per diuersa hospitia: ubi dum discipuli recumberent dominus eisdem apparuit: et illorum incredulitatem exprobrauit: et cum comedisset cum eis et precepisset ut in montem oliueti versus bethaniam irent: ibidem eis iterum apparuit: ac spiritum sanctum eis se missurum promisit. Indiscrete quoque de tempore futuro querentibus respondit: quod eis datum non erat nosse tempora vel momenta. Tunc eleuatis manibus eis benedixit: et inde coram eis in celum ascendit. In quo loco cum postmodum edificata fuisset ecclesia: locus ille in quo steterunt christi vestigia nunquam sterni potuit pavimento: sed resilliebant mariora: et oia calcantur. Calcato quoque pulueri a domino adhuc vestigia impressa cernuntur: et eandem adhuc speciem terra custodit. Cum autem christus propria virtute eleuatus aliquantulum ascendisset: videlicet versus ad nubes: tunc nubes clara inuoluit eum: et obrexit ab oculis discipulorum cum qua simul celos ascendit. Et intuentibus illis in aera: postquam ipsum amplius videre non poterant: duo eisdem angeli in albis astiterunt dicentes: quod iesu qui ab eis assumptus in celum fuerat: in eadem carne et eodem modo et in ipso loco iudicaturus orbem venturus erat. Tunc illi hierosolimam ad locum habitationis sue reuerii sunt: promissum spiritum paraclitum expectantes. Tunc ascensionis festum ad litteras coetigit. iij. non. maij. Et ex quo de more est: ut cum aliquis magnus dominus ad aliquas partes vadit: quattuor inquiri solent: scilicet de locovnde abiit: de tempore quando recessit: de modo quem tenuit: et de fine ad quem peragravit. Idcirco circa hanc ascensionem predicta quattuor inquirenda sunt: videlicet loci celsitudo: temporis plenitudo: modi rectitudo: et finis magnitudo. Circa primum videlicet circa loci celsitudinem sciendum est quod christus ascendit super omnes celos: ut dicitur epistolae iij. Quis descendit ipse est: et qui ascendit super omnes celos. Est autem celum materiale: rationale: intellectuale: et supersubstantiale. Celum materiale triplex est: scilicet aereum vnde et aues celi dicuntur per aera voluteres. Quod vi. Respiciet volati. ce. Ethereum quod diuissimum est in vii. orbis planetarum et firmamentum stellarum fixarum. Ecclesie. xliij. Species celi gloria stellarum. Et empyreum quod est de pura luce in quo est paradysus et sedes dei. Psalmist. Dominus in celo parauit sedem suam. Celum rationale est homo iustus ratione in habitationis diuine: quia sicut celum est sedes dei: sic anima iusti sedes est sapientie. Celum intellectuale est angelus: angeli enim

dicuntur celi per similitudinem: quia sunt altissimi ratione dignitatis et excellentie: pulcherrimi ratione nature et glorie: et fortissimi ratione virtutis et potentie. Job. i. angeli non sunt mundi in conspectu eius. Celum supersubstantiale est ipsa diuina excellentia de quo celo christus uenit: et postea usque ad illud ascendit. psalmist. A summo celo egressio eius etc. Ascendit ergo christus super omnes celos materiales. psalmist. Eleuata est magnificentia tua super celos. Super omnes celos rationales. psalmist. Pons nubis ascen. t. qui ambulat super pennas ventorum. i. sanctorum. Super celos intellectuales. psalmist. Ascendit super cherubin. Et ascendit usque ad celum supersubstantiale: videlicet usque ad dei equalitatem. Mar. viij. Assumptus est in celum et se. ad dex. dei. Circa secundum videlicet circa temporis plenitudinem videndum est quare non statim ut surrexit ascendit: sed tot diebus expectauit. Hoc autem fecit triplici ratione. Primo propter resurrectionis certificationem: que difficilius probatur quam mors. Nam prima die usque ad tertiam vere poterat probari mors et passio: sed adueram resurrectionem probanda plures dies requirebantur. Leo papa. Quadragenarius ideo completus est numerus sacratissima ordinatione dispositus: ut dum in hoc spacio mora penitentie corporalis extendit: fides resurrectionis documentis necessarijs muniretur. Secundo propter apostolorum consolationem. Quia enim consolationes diuine tribulationibus superhabundant: et tempus passionis fuit tribulationis apostolorum: tempus autem resurrectionis fuit consolationis eorum: ideo plures debuerunt esse illi quam illi. Et hec est ratio damasceeni. Tertio propter mystica significatione: ut per hoc def intelligi quod consolationes diuine tribulationibus comparantur sicut dies ad horas: quod patet per hoc quod dominus xl. horas mortuus fuit: quod erat tempus tribulationis: per. xl. dies resurgens apparuit: quod erat tempus consolationis. vii. glori. xl. inquit horas mortuus fuerat: propter hoc. xl. diebus viuere confirmabatur. Circa tertium: videlicet circa modi rectitudinem qualiter. scilicet ascendit sciendum est quod ascendit. Primo potenter: quod viribus proprijs. Esa. lxij. Quis est iste qui uenit de edon. et infra. gradies in multitudinem virtutis sue. Jo. iij. Nemo ascendit in celum. scilicet. virtute propria nisi qui descendit de celo etc. licet enim in quodam quasi globo nubis ascendit: rit. Hoc tamen non fecit: quod nubis officio indigeret: sed ut per hoc ostenderet quod ois creatura parata est obsequi creatori suo. Ipse enim potentia sue diuinitatis ascendit. Et in hoc notat differentiam secundum quod dicit in hystoria scholastica inter christum enoch et heliam. Nam enoch transfatus est. Helias igneo curru subuectus: sed iesu propria virtute ascendit. Patet secundum gregorium per coitum generatus et generans. Secundus generatus sed non generans.

De sanctis in mēse maij occurrētibus Fo. cvi.

Tertius nec generatus nec generās. ¶ Secūdo ascendit parēter: quia vidētibus discipulis. Act. i. Vidētibus illis eleuatus est. Ideo em̄ illis vidētibus ascendere voluit: vt dicit glo. vt ip̄s ascēnsionis testes existerēt: et naturam humanā in celum ferrī gauderēt: et ip̄m semp̄ desiderarēt. ¶ Tertio letāter: quia sublatib' angelis. psalmista. Ascēdit deus in iubilatione. Dicitur q̄ hymnū illā ascēnsionis. Jesu nra redemptio. ascendere xpo angeli in personā humane nature composuerūt: et eadē forma et eodē tono quo ip̄m canit ecclesia ip̄m decantauerunt: quē apostoli audītes per sp̄m sanctū mor didicerunt: et ecclesie canentibus tradiderūt. ¶ Quarto feliciter: quia comitātibus sanctis. Nā predā quā inferno subtraxit: ad celos secus deducit. psalmista. Dñs in sinai sancto ascēdens in altū cap. dicit captiuitatē. ¶ Quinto velociter: quia velocius q̄ volantibus alis. psalmista. Volant sup̄ pennas ventoz. nō em̄ venti tanta velocitate impellunt. psalmista. Exultauit vt gogas ad currēdā viam etc. Valde em̄ velociter ascēdit quādo tantū spaciū in momēto percurrit. Ambrosius. Vultu quodā xps venit in hunc mūdū et saltu velocissimo ascendit in celum. ¶ Circa quartū autē videt' circa finis magnitudinē scilicet endus est q̄ ascēnsionis xpi decē fuerūt fructus siue vtilitates. Prima est insinuatio amoris diuini. Job. xvi. Nisi ego abiero para. non ve. ad vos etc. vbi dicit Augustinus. Si carnaliter beneficiaueritis capaces sp̄s sancti nō eritis. ¶ Secūda est maior cognitio dei. Job. xliij. Si diligeretis me gaude. vtiq; qz vado ad patrē. vbi Augustinus. Ideo subtrahō formā istā serui in qua pater maior me est: vt deū specialiter videre possitis. Tertia est meritū fidei. Leo papa in sermone. Magnarū em̄ hic vigor: est mentū incūctanter credere que corporeo non vidētur intuitu: et ibi figere desiderū quo neq; inferre conspectū. ¶ Quarta est nra securitas. Ideo em̄ ascendit: vt noster ad patres advocatus sit. p̄ma Job. ij. Advocatū habemus apud patrē iesum xpm iustū etc. Ver. Securū accessum habes ad deū o hō: vbi mater est ante filiū et fili' ante patrē: mater ostēdit filio peccus et vbera: filius ostēdit patri lacus et vulnera: nulla ergo poterit esse repulsa: vbi tot cōcurrunt charitatis insignia. ¶ Quinta est maxima dignitas: magna em̄ dignitas est quādo nostra natura vsq; ad dextrā dei patris exaltata est. Hanc dignitatem in hōibus angeli considerātes: qui in lege veteri se adorari permittūt: deinceps adorare se prohibent. Apoca. xix. Ecce di ante pedes angeli: vt adorare eum: et dixit mihi: vide ne feceris etc. Leo papa. Natura hodie nostre humilitatis vltra cunctarū altitudinem potestatum ad dei patris est prouecta concessum. ¶ Sexta est spei nostre soliditas. Hebre. ii. Habentes pontificem magnū qui penetravit celos: iesum

filium dei teneamus spei nostre cōfessionem. Hieronym'. Christi ascēnsio nostra est puericio: et quo pcessit gloria capitis eo spes redit et cor poris. ¶ Septima est vie officio. Mich. ij. Accēdit iter pandens ante eos. Augustin'. Vna tibi factus est ipse saluator: surge et ambua: habes q̄: noli pigrescere. ¶ Octaua est sanie celestis apertio. Sicut em̄ primus adā aperuit ianuas inferni: sic et scōs paradisi. vnde cātat ecclesia. Tu deuictio mortis acu. ape. cred. regna celoz. ¶ Nona est loci pparatio. Job. xv. Vado para re vobis locū. Augustinus. Dñe para: quod paras: et te nobis paras: quando ante locū paras: et tibi in nobis et i te nobis. ¶ Decima vltima est sp̄s sancti missio. Job. xvi. Expedit vobis vt ego vadā. Si em̄ nō abiero: paraclytus non veniet ad vos. Si autē abiero: mittā eū ad vos. Hoc autē: Ideo xps disposuit: vt sp̄m sanctū a p̄re et filio mitti ostēderet: ne si anteq̄ xps ascēderet mitteret: a solo fortasse p̄re mitti putaret: et p̄ consequēs a solo patre pcedere videretur: hui' q̄ grecus error suader: contra quez est expressa auctoritas veritatis. Job. xv. Cū venerit paraclytus: quē ego mittā vobis a patre etc. vbi dicit Beda: q̄ ipsa missio ipsa est et processio.

De sancto Borardo episcopo et confessore. Cap. cxxix.

Stardus eps tem

pore sancti herici imperatoris claruit: qui in alcesi monasterio nutritus: sub henrico duce bauarie sibi abbas effect' monasterio laudabil' p̄fuit. Deinde mandato regis p̄ viligisum archiep̄m herci. ad monasterij veldē. regimē pmor' est. gareh. et cremē. monasterijs eidem in cura cōmissis: inde alohen rediēs a scō impare: herico ad hūmē. ep̄atū vocatus dudū renuit. Cū autē dñs nra ei apparuisset: et eū in ecclia ductū vt a crucifixo veniā peteret iduissit: ille pstratus humi ante crucifixū misericordiā postulauit. Statimq; beata vgo verficulū illū cōcines re cepit. Infunde vncionē tuā etc. Qd ille itel ligēs: et diuine volūtatī resistere metuēs ep̄ari cōsensit. Et in episcopatu suo gregē dñicū sollicitē pcurauit. ¶ Cū qdā nobili dñs nocte somp̄tia de possessione ecclesie infestaret: die qdā ad eam accessit: et ipsam coram summo iudice in per causa ecclesie in p̄ximo venturo festo purificationis citauit. Sed cum quodā eius clerico puero eadem hora migraturū post dies modicos esse p̄dixit. Qd et vna cum p̄dicto puero languore detineri cepit. Et dum in festo ascēnsionis qd anno illo die transi' ei' occurrit hora matutinali in ecclesia cantaret antiphona illa. Ascendo ad patrē meū etc. Ille vna cum dicto puero vna et eadē hora sp̄m emisit. Post cuius obitum instante purificationis festo: tunc

Liber

subsequente predicta sophia defuncta ē. Quē
uit in christo sanctus Borardus. iij. non. maij.
Dec frater Bartholomeus.

De serō Andoeuo epō. Cap. cxxv.

Andoeuus episcopus

pus oppido sueui onis nomine
sauciatō claris parentib⁹ or⁹
frater sanctorū adonīs r̄phado
nis sub rege francoꝝ lothario
inde sub dagoberto i regali pa
latio regni negocia strenue ministrabat. S; cū
ado monachus factus fuisset: r̄phado r̄phesauoꝝ
rum regaliū curā habebat. Quo tēpore sanct⁹
ellgius nouionē. etiaz in regis palatio clarus
erat. Andoeuus hō xpo militare cupiēs: a rege
p̄hibebat: sanctitate t̄m p̄pollēs sub veste p̄e
ctiosa cilicio utebaf. In p̄p̄ij possessione patri
monij monasteriū cōstruxit r̄ dotauit: etq; san
ctum agiliū columbani discipulū p̄fecit. De
inde consentiente rege clericus fact⁹ defuncto
romano rothomageni. epō: andoeuus eligitur:
sed anteq̄ cōsecrari uellet: ad hispanias predi
candas accessit: ubi et miracula ostendit. Nam
quēdam die ostico in mola laborantē: cui man⁹
arida facta mole adheferat: subito penitentem
sanauit. Cōsecratusq; ē eodē die cū sancto eli
gio nouionē. epō. In huius sancti cubiculo lux
immēsa sepius celitus infusa conspicitur: r̄ vo
ces angelice secū colloquētes audiunt. Cui⁹
semel pareciā suā circūies supra locū qui dicit̄
ad crucē sancti andoeui in curru sedens trans
frer: r̄ nulli curru trahentes nullo stimulo vel
verbere se inde moueri possent: ep̄s in aere si
gnum crucis fulgentē prospexit: ubi r̄ crucē li
gneā in testimoniū affixit: r̄ sanctorū reliquias
apposuit. Ibiq; nocte sequētī columna ignea l
aere apparuit. Ubi r̄ postmodū monasterio fa
bricato: sanctus leufridus cū monachis pluri
mis dño seruiuerūt. Cū uingū quēdam diuis
tem in extremis laborantē: p̄missione ab eo sus
ceptra: q̄ in beneficiū vicem cenobiū construe
ret: pristinae sanitati restituit: illeq; p̄missā com
plere curauit. Cū uisā quoq; muto p. xi. ānos
loquelā amissam restituit. Et in uerdunē. vrbe
oppressum a diabolo liberauit. Rēxit ecclesiā
suā annis. xliiij. r̄ nonagenari⁹ ad dñm emigra
uit. iij. non. maij: ibiq; sepultus est.

De sancto Hilario epō. Cap. cxxvi.

Hilarius Arelatenus

ep̄s vir i sc̄tis scripturis doct⁹
r̄ doctoz in clyt⁹ fuit. Qui paup
tatis amator erga inopim. pui
sionē pietate mēris r̄ corporis
labore sollicitus grandi r̄ soler
ti cura paupes aluit: r̄ in docēdo gratissim⁹ ex
ticit: multos sermones splēdidos ad populum
fudit: r̄ plurima eruditionū opuscula compila

Quartus

uit: volumen grāde fide. xij. libris explicitū ser
mone splēdido exarauit. Beati quoq; honorati
predecessoris uirū cū multoz uilitate cōpo
suit. Finem uite dedit ualentiani r̄ martiani tē
porib⁹ tertio non. maij. Dec Bemnadius libro
de uiris illustribus.

De serō Eutimo martyre. Cap. cxxvii.

Eutimus diaconus

martyr: apud alexandrie ciuitates
pro christi fide ab infidelib⁹ chri
stianitates emulantibus detentus:
r̄ dudū in carcerali ergastulo uin
culis artatus: r̄ in edia maceratus in p̄fessione
emisit sp̄m. iij. non. maij: ut dicit̄ ado.

De sanctis Hyrenco et socijs mar
tyribus. Cap. cxxviii.

Hyrenus et pegrinus

martyres r̄ hyrenis uirgo apud
thessalonicā ciuitatē dū uerita
tem sacre fidei prestari ausi fu
issent: paganoꝝ uī rabie derenti:
atq; infimul ignibus cōbusti palmas martyriū
p̄ceperunt. iij. non. maij. Dec Ado.

De sancto Johanne ante portam
latinam. Cap. cxxix.

Iohannes euāgelista

gelista ideo āre portaz
latina dicit̄: qz in vrbe
roma in ipso loco i ser
uētis olei dolo missus
diuina gratia inde ex
iit illesus. Nā ut in ei⁹
legenda assqualiter ta
ctum est. vi. kal. ianua
rii. Cū domitian⁹ imperator: secūdam post ne
ronem in christianoꝝ persecucionē exisset:
et beatus euāgelista apud ephesum predica
ret: a proconsule tentus iuxta edictum imperia
le admonebatur christum negare: et a predica
tione cessare. Quod cū apostolus recusaret di
ceus q̄ obedire deo magis q̄ hominibus opoz
reret: proconsul eum in custodia misit: et de eo
per litteras imperatori suggestit. Cui domitia
nus rescripsit: ut iohānem cathenis uinctus ab
epheso secum romam adduceret. Cum ergo a
proconsule ad vrbes adductus esset: mandauit
imperator: proconsul: ut iohānem apud portā
que latina dicitur in dolum feruentis olei mit
teret: prius tamen ipsum: more romano flagel
lis cederet et crines capitis eius: funditus ton
deret: ut sic despectus r̄ illusus omnibus appa
reret. Tunc proconsul supra mandatum Cesa
ris iohānem ante portam latinam adductum
prius flagellari: deinde crinibus tōdi fecit: ac
deinū in dolum feruentis olei mergi. Qui con
sect⁹ in illud uinctus non adustus de vase extit:

et tam a pena illesus fuit q̄ a corruptione carnis immunitis permāsit. Proconsul autē tanto miraculo stupefactus eū liberūz dimittere nisi imperatorem offendere timuisset. Sed insulam patmos ip̄m i exilium duci fecit: et sic furore dimittere teperauit. In loco autē illo ubi in oleis missus est: xp̄iani p̄cessu teporis ecclesiaz eius nomini fabricarūt: et festū eius ip̄a die celebrare ceperūt: videlicet pridie noī. maij. **Hic** beatus apostolus et euangelista in predicta insula relegat apocalip̄sim quā ei dñs reuelauit greco sermone manu sua conscripsit: quā interpretati sunt iustinus martyr et hyzencus. Scripsit et ep̄stolā canonicā cuius initium est. Quod fuit ab initio etc. que a cunctis ecclesijs et v̄ris eruditissimis approbat. Reliquae autē due que iohannis intitulantur. Alteri iohanni presbytero ascribitur. Eius et sepulchrum apud ep̄hesum demonstrat. Nouissimus autē olium et finem scripturarū suarū scripsit euangeliū ab asie ep̄is rogatus aduersus cerinthū aliosq̄ hereticos: et precipue eblonitarum tunc dogma cōsurgens: qui asserunt christum ante mariam non fuisse. vnde etiam compulsus est dñnam verbi natiuitatē edicere. **Hic** hieronymus de virtus illi scribit. Refert quoq̄ bellinādus q̄ euangeliū cōscripturū triduanū ieiuniū omni ecclesie indicit: vt digna deo cōscribere posset. In loco autē ubi euangeliū scripserat: licet nullo sit opere rimēto munitus: nihil hactenū imbris aut plus uis decidit: vt per hoc appareat quātas ip̄i loco elementa vsq̄ in presens reuerentiā seruant.

De sc̄to ioh̄e damasceno pb̄o. Cap. cxxv.

Iohānes presbyter

agnoscit damascenū apud cōstantinopolim floruit tpe theodosij iij. imperatoris. Hic filius mēse saraceni apud damascū exortus v̄s et damascenus dicitur est ab annis puerilibus cultu iudens in iudaismo natus et educatus liberalibus scientijs et philosophicis imbuit: litterisq̄ grecis hebraicis pariter et latinis eruditus libros viles in medicinalib⁹ v̄tpote peritissimus medicus cōfecit. De iudaismo tandem adhuc iuuenis ad xp̄m cōuersus cōstantinopolis veniens sub anastasio sc̄do imperatore monachalem habitum sumpsit. Et virgo permanens in amorem beate virginis totū se cōtulit: pluraq̄ dicamina in eius laudibus cōponebat: et composita scribebat: multisq̄ nobilitū filijs multa legebat. Eū autē die quadā post lectionē cum scholaribus fr̄e sp̄atiādo: pyrare saracenoꝝ eū subito rapuerūt et ad egyptū dūctes cuiusdam saraceno diuiti vendiderūt. Qui aduertēs ei⁹ peritā filius suū eidē instruendus tradidit: et ip̄m honorifice tractauit. Qui puerū acerrimi ingenij infra paucos annos plenius erudit: illeq̄ magistrū modū dīctādī et scribendī adeo

didicit: vt nec stilum nec scripturā alterutrius quis discernere posset. **Doctus** hō anastasio imperatore: theodosius factus imperator: qui in iuuetute ei fuerat amicissim⁹. Iohannē p̄cius ac precio multo a saraceno redemit: quē cōstantinopolim deductū suū cancellariū fecit: eiusq̄ cōsilio et industrie cursū totā regendā cōmisit. Filius autē saraceni quē docuerat iā magis effectus et glorie p̄ceptoris inuidēs: cogitans quō honore magistrū cōsequi posset: cōstantinopolim veniens sub noīe iohānis litteras cōfingit: quas saracenoꝝ soldano dirigebat: in quib⁹ et significabat: q̄ memor beneficiorū in partib⁹ egypti a saracenis receptorū libeter vellet soldanū grecie dñari: et q̄ imperator exercitum grecoꝝ ad partes remotas cōducere deberet. Et q̄ si cū gente sua ad urbē regīā festinaret: subito et sine obstaculo imperiū grecie obtineret. Has autē litteras iuuenis ille in cōsistorio causaz et industria p̄fecti: et abijt. Reperte igitur littere et imperatori theodosio exhibite: p̄cul dubio iohānis ep̄le sunt iudicate attēto mō dīctam et scripture. Captus iohānes imperatori presentat: et an illas illas scripserit: ip̄m augustus sciscit. Iohānes r̄idet: q̄ stilū et litteraz formā suū esse negare neq̄: sed teste deo illas ep̄stolas nunq̄ scripsit. Lūq̄ p̄pter confusam r̄isionē adhuc maior suspitio esset cōtra eū: et quidā ip̄m: vt p̄ditore dicerent occidendū. Imperator fecit ei dextrā amputari: et proditorē suū et imperij publice p̄clamari: et ad perpetuā eius cōfusiones manū in ecclesia sue abbatiē suspendi: ip̄m ad monasteriū suū iussit reduci. Qui sepius cū lachrymis virginis solaciū implorabat: et iniuriā patientissimē tolerabat. **Eū** autē quadā die ueneris nocte diei sabbati adueniens dudū in oratione v̄gillasset: et trācū brachiū virginis ostendisset: et post hētū leuiter dormitasset: virgo gloriosa ei apparuit: cui⁹ cōfortare cepit. Ille hō ecōtra se n̄m̄ium asserēbat dolere: q̄ confusione suā et monachozū continue cōpellebat asp̄icere: et q̄ de ea reperta dicamina nō poterat: vt solebat conscribere: nec corpus dñicum de ipsa celerans amplius cōtrectare. Tunc beata virgo manū appensam: vt sibi per somniū videbat: accepit et omni dolore remoro brachio restituit. Euigilans iohānes manū sibi restitūtā inuenit: et que erat iam arida carne recentē consp̄xit. Ipsaq̄ die sacris indutus missam beate virginis cūctis stupētibus solēnter celebrauit. Imperator miraculū vidēs iohāni veniā petijt: ip̄m q̄ officio suo restitues honorifice euz p̄tractauit. Quēsiuitq̄ ab eo: si aliq̄e suū modū dīctādī et scribendī docuerat: illeq̄ cuncta p̄ ordinē ei narrat. Quē situs calūniator capis: et peccatū cōfiteō suspēdio iudicat: sed iohāni p̄ eo interueniēte mors in exiliū cōmutatur. Post aliquod annos sc̄tus vir officio renūciauit: et in monasterio suo de-

gens in sancta religioe vitā finiuit anno. lxxv. etatis sue pridie noñ. maij: sepult⁹ constantino poli miraculis clarus. ¶ Hic sanctus doctor libris cōposuit orthodoxe fidei certā traditionē continentē in quattuor libris digestū: quē burgredius pisanus caudicus eugeno pape tertio de greco transtulit in latinū. Librum etiam complauit de vita et moribus saluatoris: et oia xpi et genitricis gesta ab incarnatione vsq; ad ascensionem seriose et particulariter continerem. Librum de laude virginis rhythmico stilo latine cōpositum. Scripsit etiam vitā balaam et iofaphath heremitarum. Aliosq; plures elegantes sermones et tractatus perutilis cōplauit. Hymnos et sequentias et alias laudes in honorem genitricis et genti metro dictauit: que q; greco sermone congesta fuerāt metro transferri non potuerunt. Et alia plura vtilia digessit.

¶ De sancto Lucio cirenē. epō. Cap. cxxvi.

Luci⁹ eps cyrenē.

de quo scripsit lucas Actū. xiiij. mentionē facit: a sanctis apostolis primus apud cyrenem pontifex ordinatus est: quo officio p̄dicatiōis fidelissime peracto sanctitate et doctrina cōspicu⁹ quiescit in pace pridie noñ. maij: vt dicit hieronymus in martylogio suo.

¶ De sancto Enodio epō et mar. Cap. cxxvii.

Modius eps apud

antiochiam martyrium passus est: de quo sanctus ignati⁹ scribit: q; primus ibidem ab apostolis episcopus est institut⁹. Qui apud eandem urbem sub persecutione neronis imperatoris glorioso martyrio coronatus vitam finiuit: ibiq; sepultus est pridie kalendas maij.

¶ De sancta Flauia domitilla virgine et martyre. Cap. cxxviii.

Flavia domitilla virgo

apud taracinā cāpanie ciuitatem sub domitiano passa est. Que cum esset flauij clemētis consulis ex sorore neptis: Aurelio filio cōsulis nepoti domitiani imperatoris in coniugiū tradita est: datis sibi duobus eunuchis cubicularijs: videlicet nereō et archileo. Eunq; puella auro et preclosis vestibus regeretur: nereus et archileus qui occulte christiani erant: eidem p̄dicauerunt: et virginitatem multipliciter commendauerunt: in tantū vt ipsa in christum crederet: et virginitatis vo-

tum emitteret. Quam sanctus clemens papa baptizauit: et sacrovelamine cōsecrauit. Quod audiens aurelianus sponsus eius a domitiano impetrauit: et virginē in erco et archileo in pontanā insulā relegauit: putans se per hoc propositum virginis immutare. Postq; autē sancti martyres nereus et archileus martyrium passi sunt: vt dicitur infra in eorū passione. iij. idus sep̄mbris: et vbi sancti maro euryces et victorinus: qui etiā domitilla in fide cōsuetuerāt: agonem suum cōpleuerunt: vt dictum est supra de eis. xvij. kalendas maij. Aurelianus virginē de exilio reduxit: et duas virginēs euphrosynā et theodoram collactaneas eius vt ei suaderent misit: quas tamen domitilla ad fidem conuertit. Tunc aurelianus cum sponsis dictarū puellarum et tribus iocularioribus et alijs socijs ad eā accessit: vt ipsam saltē violenter opprimeret. Sed cum virgo xpi p̄fatos duos iuuenes cōuertisset. Aurelianus eā in thalamū introduxit: et ibidē minos canere et ceteros saltare secum fecit vt ad libidinē magis accensus: ipsam postmodū violaret. Sed cum mini deficerent in canendo et ceteri in saltando: ipse tamē per biduū saltare non cessauit donec in saltando exspirauit. Zuzuriosus frater eius ab imperatore obrenta licentia omnes qui per virginem crediderant interfecit: et cubiculo vbi domitilla cū euphrosyna et theodora morabatur ignem supposuit. Que simul orantes spiritum emisserunt noñ. maij. Quarum corpora sanctus cesarius mane illesa reperiens sepeliuit.

¶ De coniunctione corporum sanctorum stephani et Laurentij. Cap. cxxix.

Coniuunctio corporū

sanctorū martyriū stephani et lauretij facta est rome sub theodosio iuniorē. Nam cū eudoria filia theodosij imperatoris et vxor valentiani apud urbē cū viro degens a demonio vetaretur: et valentianus illud patri constantinopoli existenti significasset: iubet filiam constantinopolim adduci: vt a reliquijs prothomartyris stephani tangeretur. Corpus enim sancti stephani dudum constantinopolim ex hierosolymis translatum fuerat: vt dicitur infra in inuentione eius. iij. noñ. augusti. Demon autē in eudoria clamabat q; inde nunq; eiret nisi stephanus romā veniret: q; sic erat voluntas apostolorū. Quod imperator audiens a clero et populo constantinopolitano obtinuit: vt corpus stephani romanis daretur: et corpus lauretij grecis traderetur. Hoc autē imperator pelagio pape scripsit: qui de consensu romanoꝝ petitioni imperatoris consensit: missi igitur constantinopolim cardines corpus sancti stephani romā deferunt: et greci p̄ accipiēdo corpore seti lauretij cū eis romā pueniūt. Ea p̄ue autē corpus seti stephani recipit: et a ciuib⁹

De sanctis in mēse maij occurrētibus **So. cviij.**

illis dextrum brachium summis precibus obtinetur: et metropolitana ecclesia eius nomini fabricatur. Eum autē romam venissent: et corpus ad ecclesiam sancti petri ad vicula deferre dispo-
suerunt: vectores subsistunt: nec ultra procedere possunt. Demō autē in regina clamabat eos frustra fatigari: eo quod non ibi: sed in ecclesia fratris sui laurentij: et iuxta eū elegerat collocari. Illuc ergo corpus defertur: ad cuius tactū puella mox a demonio liberatur. Eūque sepulchrum adeo artum esset: quod utraq; corpora capere non potuissent: laurentij aduentui fratris quā cōgratulas in alterā parte sepulchri versus sup latus recessit: et medietate stephano vacuā dereliquit. Sicq; stephanū similiter sup latus versa facie ad confocium collocarūt. Breui hō duz manus apponunt ut laurentium auferant ad terram velut exanimis corruerūt: sed orantibus pro eis papa cum clero et populo vir ad se ad vesperam redierunt. Omnes tamen infra decē dies mortui sunt. Latini hō qui eis conferant in frenesim versi sanari non poterant: quoad usq; am-
borum corpora: ut dictum est insimul tumulata sunt. Nec autē cōiunctio facta est nom. maij: ut dicit frater bartholomeus.

De appitiōe sc̄i michaelis arch̄g. La. cxi.

Apparitiō

sancti Michaelis archangelus dupliciter nominatur: videlicet apparitiō et victoria. Apparitiōnes autē eius due sunt principales: propter quas festū hoc institutus est. **P**rima qua in monte gargano apparuit: qui mons est in apulia. xl. milib; distans a siponto ciuitate. Anno autē dñi. cccc. in predicta ciuitate erat quidā vir nomine garganus: a quo ille mons nomē accepit: qui animatum multitudinem pollebat. Eum autē circa predicti montis latera pascere: cōtingit taurū ceteros boues relinquere et verticē montis conscendere. Quem dominus cum eius familia per deusa queq; requirens ipsum tandē in verticē montis iuxta ostium spelunce iauent: et mox in ipsum arcum tendens sagittā toxicatā direxit. Sed statim illa velut a vento reuoluta ipsam qui eam fecerat repercussit. Turbati sup hoc ciues episcopum superinde consulendū decernunt. Qui eis triduanum indixit ieiunij: et a deo monuit esse querendū. Quo peracto sanctus archangelus michael per visionē episcopo apparuit: eiq; reuelauit: qualiter loci illius custos et inspector erat: et quia eius voluntate vir ille mortuus fuerat: seq; locū in eolere tali iudicio comprobauerat. Statimq; episcopus et ciues eius pessione locuz aduunt: et ingredi nō presumētes orationibus ante fores insistent. **S**ecūda apparitiō

est que rome tēpore gregoriū pape legisse. Nam ut supra actū est in legēda gregoriū. iij. idus martij. Eum idem pontifex propter pestē inguinariā letanias maiores instituisse: et deuote pro salute populū exorasset: vidit sup castrum quod olim memoria adriani dicebatur angelum dñi: qui gladius cruentū tenebat: et in vagina reponebat: vnde gregorius intelligens preces a deo exauditas: ecclesiam in honore angelorum ibidem cōstruxit: castrum quoq; illud exinde sancti angeli dictū est. De autē due apparitiōnes ad litterā. viij. idus maij occurrerūt: propter quas hoc festū institutū est. **E**st et alia apparitiō que celebrat. xvij. kalē. nonembrijs: de qua ibidē cum quibusdam miraculis ex ipsa subsequētibus agitur. **D**icit etiam hoc festum victoria propter multiplicē victoriā michaelis. Nam re vera iste gloriosus archangelus ad omnem strenuū actum triūmphi seu victorie in christiano populo delegatur. Unde sicut eo tēpore quo populus iudeorum erat peculiaris populus dei: michael erat in omnibus princeps et adiutor synogoge israhel: ut habet daniel. x. Sic postq; populus christianus per fidē christi factus est populus dei. Michael factus est princeps et adiutor ecclesie christianorū. Unde cantat ecclesia. Princeps glorioissime michael etc. Et ideo interpretatur quis ut deus: quia sicut nullus facere potest quod facere preualet deus: sic quoties aliquid mire virtutis agit: michael mitti perhibetur: ut ait gregorius. **L**icet autē in alijs victorijs mirabilior apparuerit: tamen victoria principalis propter quam hoc festū denominatur: fuit illa quam sipontinis hoc modo cōcessit. **P**ost aliquod nempe tempus ab inuento loco: ut supra dictū est. Neapolitani gentiles cum sipontinis et beneuentanis qui quinque ginta milibus a siponto distāt: amboq; fidelib; ordinato exercitu bellari ceperūt. Qui de episcopi p̄silio triduo iducias petierūt: ut ieiunio triduo vacarent: et patroni michaelis auxiliū implorarent. Tertia autē nocte michael episcopo apparuit: preces exauditas asserit: victoriam affuturā promittit: et quarta die hora hostibus occurrēdum premonuit. Quibus occurrentibus mons garganus immēso tremore concutitur: fulgura crebra volāt: et caligo tenebrosa mōrem obtegit: ita ut sexcēti de aduersarijs tam ex ferro hostiū q̄ ex sagittis igneis interirent. Reliqui in fugam conuersi: virtute cōperta archangelus: cōtinuo colla christiane fidelis sub miserunt. Nec autē victoria eodem die euoluto anno ab apparitiōne predicta: videlicet octauo idus maij dicitur contigisse. **S**unt et alie plures victorie tam michaelis q̄ angelorū: que quia dñem certum non habent sub hoc festo comprehendūtur. **P**rima victoria est illa quā michael archangelus cū suis angelis obtinuit: quādo draconem: id est luciferū cum suis

sequacibus de celo electis. De quo exponit illud Apocalipsis. xij. Factum est prelium magnus in celo: michael et angeli eius preliabantur cum dracone etc. Cum enim lucifer dei equalitatem appetisset: archangelus hic celestis exercitus signifer a deo missus ipsum cum suis sequacibus de celo expulit: et in hunc aerem caliginosum usque ad diem iudicii remisit. **¶** Secunda est illa quam cum diabolo disputans de moysi corpore ipse triumphavit. De qua habetur iude primo. Cum enim diabolus corpus moysi prodere vellet: ut ipsum pro deo iudeorum populus adoraret. Michael non iudicium blasphemie improprians: sed imperio domini ei mandans: demonem expulit: et corpus moysi divina providentia occultavit. Tertia est quam de antichristo habitur est quando ipsum occidet. **¶** Tunc enim michael princeps magnus: ut dicitur Daniel. xij. consurgit et pro electis contra antichristum fortiter assistet. Deinde antichristus: ut dicit glo. super illud Apocal. xij. Cuius unum de capitibus eius occisus etc. mortuum se fingit: et per triduum latens postea apparebit: dicens se suscitatum: atque magica ferentibus eum demonibus in aera ascendet: et omnes populi ipsum mirantes adorabunt. Tandem: ut dicit glo. super illud secunda Timotheo. Quem dominus ihesus interficiet etc. in monte oliueti ascendet: et dum stabit in papillone et in solio suo in loco contra quem dominus ascendit: michael adveniens ipsum interficiet. **¶** Quarta est quam angelus quotidie de demonibus obtinent: dum pro nobis pugnantibus ab eorum temptatione nos liberant. Hoc autem tripliciter factum. **¶** Primo potestate demonis refrenando. Figura Apocal. xij. de angelo qui demonem ligavit: et in abyssum misit. Et Ijob. viij. de diabolo in deserto superiori ligato. Huiusmodi religio ipsa est potestatis eius refrenatio. **¶** Secundo concupiscentiam refrigerando. Figura genes. xxxij. Angelus tetigit nervum femoris labebat: et statim emarcuit. **¶** Tertio memoriam passionis mentibus imprimendo. Figura Apocal. septimo: de angelo ascendente ab ortu solis habente signum dei vultus: id est memoriam crucis. et infra. Nolite nocere terre et mari etc. quod ut signemus servos dei nostri in frontibus: id est mentibus eorum.

¶ De sancto raphael archangelo. Cap. cxi.

Raphael: quia nulla speciali solennitate vel tempore recollitur. Ideo huic festo apparitionis michaelis merito coniungitur: ut de ipso aliquis mentio habeatur. Interpretatur autem raphael mes-

dicina dei. Hoc autem idcirco nomen angelus ille sortitur: quia quoties ad aliquem morbum incurabilem sanandum angelus aliquis a deo destinatus proponitur: tunc raphael angelus mitti creditur. Unde huic angelo duplex officium attribuitur: videlicet officium vite: et officium medicine. Est enim hic angelus et dux itinerantibus et medicus morbo laborantibus: unde et in horum commutationem: non solum tobiam iuniorē in via conduxit et sanum custodivit: ac coniugatus in diuitiis opulentum ad domum paternam reduxit: sed etiam tobiam seniore excecatum illuminavit. De quibus per singula ageat cum ad hystoriam tobie perventum. **¶** Quod autem hic angelus dux et custos in via itinerantibus existat: patet in quodam miraculo quod legitur in libro de gestis francorum. Dum enim quidam aurelianensis ad sacrum iacobum peregrinaret: angelo Raphael quem in devotione habebat: et quem ducem et custodem viatorum audierat se specialiter commendavit. Cum autem in via errasset: et appropinquans silve predones supervenientes conspiceret: festinare cepit iter ut eos evaderet. Et cum aliquantulum processisset: quidam se sibi quasi comitem vite coniunxit: et causam tante festinationis quesivit. Cui cum causam exposuisset et hostes se insequentes ostendisset: ille cum hortari cepit ne timeret: quia ipsum sine lesione ad rectam viam deduceret. Et cum hoc loqueretur supervenientes adstiterunt. Cuius ille nec portem nec navem ad transitum dum conspiceret: nec viam transuadandi sciret: adhuc magis timuit: et se a comite deceptum putavit. Et ecce cum predonibus irruentibus ille omni auxilio destitutus se angelo raphaeli commendasset: subito ex alia parte fluminis cuiusdam se transiitum vidit: et hostes circa flumen mirantes dimisit. Subitoque ei comes ille disparuit. Sicque via sua persecutus est. Cum autem iterum rediens ad locum illum appropinquans in eisdem hostes irruere dubitaret: gravi sopore subito depresso sub arbore dormitavit. Cui in somnis comes ille qui est trans flumen euegerat: apparuit: seque esse raphaelē archangelum cui se commendaret asseruit: quod enim in via custodierat et usque ad domum saluum ducere intendebat. Evigilans ille se ad unam diem prope ciuitatem suam reperit: et saluus rediens beato archangelo gratias egit. **¶** Quod etiam medela infirmantibus confert: patet in hoc miraculo. Circa annum domini M. ccc. lvi. iuuenis robustus ordine predicatorum intrauit in conventum derbele in insule anglicane: quod morbum caducum patiebat: sed tamen hoc fratribus non revelavit. Ideo autem ipsa egritudine opprimebatur: quod sepius cadens quasi tribus horis detinebatur. Quare completo anno noluit a fratribus ad professionem admitti. De gratia tamen mansuetus ad conventum leristrie missus est: ubi dum dicto morbo multum affligeretur: frater quidam ricardus de ponte fineto pro ipso deum orare cepit.

Eui dormienti raphael angelus apparuit: etq; dixit q̄ si frater ille voueret se continenter viu-
cturum: et in vita sua feria secunda in honorem
angelorum ieiunaturum sanitatem perciperet:
et q̄ ipse ad eum sanādū a domino missus esset.
Secq; raphaelē archangelū nominauit. Quod
cum frater ille nouitio rettulisset: illeq; votum
emississet: eadem die a morbo cecidit: et per vi-
sum angelum raphaelē cōspexit: qui ipm eleua-
uit: ac perfecte sanatum nunciavit: et vr̄ pmissa
impleret admonuit: addēs vt si q̄i cōtraueniret
illico in morbū recideret. Statimq; ille sanatus
est: et ex illo die morbū minime passus. Qui post
modum ad professionem receptus factus est bo-
nus clericus: et ordini gratiosus.

De sancto Alcto: e mar-
tyre. Cap. cxliij.

Victor miles et mar-
tyr apud mediolanum sub Maxi-
miano augusto passus est. Qui
maurici genere a prima eta-
te christianus canicie veneran-
dus Maximiano amicissimus

fuit. Quem vt existens mediolani comparuit
christianum primo in carcere. vi. diebus affli-
ctum inde eductum flagellis cedi fecit. Et ite-
rum per triduum in carcere compeditum detin-
nerit. Rursumq; de custodia emissum christūq;
inuitissime confidentem fustibus durissime ce-
sum: tertio custodie artiorē mancipauit. Dum
autem ab anolino consulari ad sacrificandum
suaderetur et immolare contemneret: tertio p-
ductus corpus eius plumbo et cera liquefactis
perfunditur: sed plumbo ac cera in modū aque
balnearis ab angelo reperfactis victor a crucia-
tu liberat. Inde eductus extra portam vercelli-
nam expectantibusq; militibus iussione in-
peratoris omnibusq; dormitantib; ipse ab an-
gelo solutus ipsiusq; mandato fugiens in sta-
bulo lauit. Sed postmodū quadam ipsum ma-
trona indicante productus a militibus: et ferro
artatus in siluula que dicitur ad vitinos in vici-
dario imperatoris decollatus est: qui et mortē
maximianū eodem anno: vt euenit futuram pre-
dixit. Corpus autem eius. vi. diebus expositus
vt a bestiis voraretur duobus leonibus eum cu-
stodientibus protectum est: et integrum reper-
tum a sancto mamerto episcopo in ipso loco tu-
mulatū est. Qui passus est. viij. idus maij.

De sancto Caraldo episcopo et
confessore. Cap. cxliij.

Caraldus episcopus
ex hybernie partibus oppido
quod dicitur caraldus patre cu-
cho matre athena exortus fuit.
Dic nimia claruit sanctitate et
in signibus miraculis coruscas

uit. Nam statim vt ex vtero matris ad lucem
prodijt: caputq; eius in marmore percussit: ca-
put eius in ipsum marmor acsi in ceram mol-
lissimam intravit: et signum verticis concavit-
tatem dimisit. Et cum mater ex dolore partus
expirasset: infans sine cuiuspiam auxilio se ere-
xit: et matrem brachiolis amplexus ipsam suo
tractu dei gratia mirabiliter suscitauit. Longe
marmor in quo nascens caput defixerat: sub di-
uo positus esset et in ipsa eius concavitare plu-
uia caderet: omnes egri ex aqua illa sumentes
a quacunq; egritudine sanabatur. Postq; au-
tem ad presbyteratum ascendit: et conciuēs su-
os ad fabricandum ecclesiam prouocauit: dum
ipse quoq; in opere exercitaretur: quidam no-
bilis cadaver filij nuper defuncti lachrymabil-
liter ei presentauit: ipseq; lachrymis illius cō-
patiens et dolori oratione fusa puerum conti-
nuo suscitauit. Quo miraculo multos ad deum
conuertit. Crescere autem eius fama filius
alterius nobilissimi militis moritur: cuius ca-
daver a patre in pberetro viro domini appon-
tur: vt ipsum suscitaret sicut et puerum alterum
suscitauit: instantius exoratur. Eum autem ip-
se ex humilitate recusaret: et operi ecclesie intē-
tus terram effoderet: casu terram abijciens su-
per corpus iuuenis aspexit: et ille repente vlti-
mū surrexit. Rex autem insule hec audies: et ip-
sa magicis artibus attribus nauigio venit ad
sanctum de suis finibus propellendū. Sed no-
cte ab angelis per visum territur: q̄ nisi resipis-
cat subito moritur. Eademq; nocte quidam
eius dux in hoc facto consiliarius repente inte-
rñt. Quod rex audies et dei vltionem expaues-
a sancto ventam petijt: et ducatum ductis illius
defuncti ecclesie que fabricabatur imperpetuū
concessit. In qua ecclesia caraldus post breue
tempus archiepiscopus electus est: qui lauda-
biliter viuens duodecim sibi suffraganeos epi-
scopos constituit: et totam insulam verbo et exē-
plo ad xp̄i cognitionē adduxit. Omnibusq; re-
cte dispositis in pace q̄euit. viij. idus maij. Lu-
ius corpus cum multo tempore latuisset: a dra-
gone archiepiscopo domino reuelante repertū
et in ecclesia tarentinā. honorabiliter tumulatum
miraculis radiare non cessat.

De translatione sancti Andree. Cap. cxliij.

Translatio corporis

beati andree apostoli repore cō-
stantini imperatoris facta est.
Eius corpus de patracei. ciui-
tate vbi passus fuerat: et a mari-
milla senatrice sepultus cū ossi-
bus sanctorum beati luce euangeliste de bithy-
nia sublati: et Timothei discipuli sancti Pau-
li ab epheso sumptis: constantinopolim transla-
ta sunt: ibiq; reuerentia digna recondita. viij.
idus maij: vt dicitur Ado.

Transla

tio corporis sancti Hieronymi duplex est. Prima est illa de qua scribit cyrilus hierosolymitanus episcopus in epistola ad augustinum de eius miraculis transmissa. Tum enim corpus gloriosi doctoris apud bethleem iuxta presepe domini: ut ipse mandauerat humo obrutum fuisset: et ibidem insignibus et inauditis miraculis conuiscaret. Videbas fidelibus: quod illud corpus sanctissimum iacens in terra indignius tractaret. Ideoque de eorum sepulchro marmoreo in ecclesia bethleemica fabricato. Cyrilus hierosolymitanus patriarcha cum clerico et populo sancti corpus eodem transferendum decreuerunt et diem dominicum post penthecosten ad hoc faciendum celebrius statuerunt. Et concurrente populi multitudine exurbibus conuiscens: terram ubi iacebat corpus effodit: et euacuata fouea illud in aere pendere conspicunt: ita quod nulla sui parte humi contingens integrum et incorruptum omnino reperit odorisque fragrantia mira cuncti senserunt. Corpus autem inde leuatum et super altare positum est: ut a fidelibus videretur. Tunc traxit die ipso. xvi. ceci illuminati sunt: tres quoque a demonio vexari illud adducti liberationem perceperunt. Filius mulieris vidue populi frequentia compressus effocatus est. Quae mater in fossa ubi corpus sanctum iacuerat: profecit exanimem: et continuo viuus surrexit. Quod cernens rusticus: cuius filii cadaver defuncti ante tres dies sepultum fuerat accedens ad locum corpusque filii exhumatum ad ecclesiam attulit et in foueam profecit: statimque spiritum vite recepit. Circa vesperras autem post predicta et alia multa miracula exhibita: corpus in monumentum repositum fuit: et fouea terra repleta. Sed mane monumentum vacuum est inuentum: et euacuata iterum fouea corpus repertum est loco pristino restitutum. Stupentibus cunctis sequenti nocte Cyillo dormienti Hieronymus gloriosus apparuit: corpusque de loco ubi iacebat nullatenus amouendum admonuit dicens: quod ibidem quiescere debebat: donec hierusalem ab infidelibus caperetur: et tunc ad urbem romam deportaretur. Quod cyrilus ceteris enarravit: et unusquisque deo gratias egit. Hec autem translatio die certum non habet: nisi quod cyrilus eam die octaua penthecostes factam fuisse scribit: que tamen dies nescitur quoto die cuiusque mensis eodem anno contigerit.

Secunda translatio est que in romanis chronicis reperitur qua corpus eius de bethleem ro-

mam translatum est: et in ecclesia sancte marie majoris reconditum. Post multa enim annorum curricula ab obitu hieronymi gloriosi hierusalem destructa: et a saracenis occupata cum pene omnium sanctorum esset orbata reliquias: solo beati hieronymi corpore in partibus illis relicto: apparuit ipse doctor vni monacho sibi degenti: mandans eidezr corpus suum romam deferret: et in ecclesia dei genitricis iuxta presepe domini tumularer. Qui cum hoc facere formidaret a sancto doctoris secunda vice admones: et iussa adimplere recusans: tertio de negligentia durius increpatur. Tunc sancti hieronymi reliquias latenter surripuit: et cum duobus fidelibus comitibus prosperis succedentibus romam venit. Quae sanctus iterum iuxta urbem per visionem admonuit: ut solis canonicis ecclesie conuocatis corpus de nocte quasi clandestine reconderet: ne et superuenientibus turbis diminutionem aliquam in reliquiis sustineret. Itaque prout sanctus mandauerat iussa perfecit: premissa solis ipsius ecclesie canonicis nunciavit: et ipsis presentibus in loco humili: videlicet in terra ante presepe domini corpus noctu deuote reposuit: ubi a quibusdam voces angelice cocineres audire: luxque immensa uti solis radii meridiana? ibidem effulit: miraque odoris fragrantia unquam respicit. Celebrat autem hec festiuitas die quo corpus almi doctoris ibi depositum est: videlicet. vii. idus maii.

De sancto hermete discipulo. Cap. cxli.

Hermes discipul

et episcopus: de quo apostolus Paulus ad romanos. xvi. scribens meminit. Hic dicit fuisse auctor libri: qui dicit pastor: et apud multas grecie ecclesias publice legitur: multaque de eo libro scriptorum veterum scripserunt testimonia: sed a latinis pene ignotus est. Sepultus est romae apud baptisterium ex facultatibus sancte praedictis constructum: ut dicit Hieronymus de viris illustribus. Doctoribus abbas hunc ex numero. lxxij. discipulorum fuisse dicit: qui episcopus philopoleos fuit: et romae decessit. In libro etiam pontificum habetur: quod sub episcopatu patris pape hermes libri composuit: in quo mandatum continetur: quod ei precepit angelus domini cum ad eum in habitu pastoris venisset: et die dominico pascha celebrari constituit. Tunc festum agit. vii. idus maii.

De sancto metrone confessoze. Cap. cxvii.

Metron confessor

ne colitur in ecclesia sancti vitalis sepultus. De quo fertur quod illuc peregrinus aduenit: sed unde venerit aut quo loco eorum fuerit ignoratur. Ibique existens noui penitentie modum adinuenit. Nam lapidi magno

cōpede in cruce posito mediante se afflīxit: clauē cōpedis in flumē arthesis protēxit hoc sibi signum proponens q̄ quādocunq; clauem resperire contingeret ab omnibus peccatis se absolutum cognosceret: post plures itaq; annos appropinquante die uocationis eius piscis capitur in cuius ventre clauis illa reperit: aīam iam sanctificatam designans et corporis dissolutionem instantē prenunciens. Que post dies modicos facta est. vii. idus maij.

De sancto Job propheta. Cap. cclvii.

Job iustus

et p̄pheta domini licet de gentibus natus fuerit: q̄ tamen sanctissim⁹ extiterit nō solum in libro tobie. ij. cap. et Eze. xliij. et eius noīs per totū scripto volumine expresse dicitur: sed etiam ab omnib⁹ doctoribus approbatur. Fuit

autem incola terre huius que est in finibus idus mee et arabie: vt dicit Hieronymus. Et erat ei Anna nomen. Jobab genuitq; filium sibi in regno successorem cui nomen enon. Erat quidam ipse filius sare de esau filius filius de matre ho hostra: ita vt sit quintus ab Abrahā nepos Esau: et regnauit in regione Edon rex magnus ac potens inter omnes orientales: et accepit uxorem arabissimam: genuitq; filios. vii. et tres filias. Fuitq; possessio eius locupletissima in ouibus et bobus asinis et camelis et possessionibus terrarum ac familia multa nimis. Et licet esset ex gentilibus patribus ortus ipse diuino spiritu reuelante: non solum ab idolatria abstinuit: sed in super sanctissime uite fuit. Nam erat vir ille rectus et simplex timens deum ac recondens a malo. Et cum filij eius in cōiuijs quotidie lasciuirent ipse post conuiuia domino pro filijs immolabat: vt sic que in commestationib⁹ per filios in deum commissā fuerant: ipse sacrificijs expiaret. Lius sanctitas ore dei approbatur: dum in toto orbe non habere simile perhibetur. **U**t autem eius patientia manifestior fieret: deus eum a diabolo tentari permisit: data ei primo in rebus: deinde in filijs: tertio in carne propria potestate. Demon autem accepta potestate a domino: primo in exterioribus eum percussit. Nam boues et asinos a sabeijs aufert: oves ex aere misso igne combussit: camelos a chaldeis tolli procurauit: puerosq; ac familiam gladio hostili et igne consumpsit. Deinde ipsum in prole inuasit. Nam filios omnes ac filias palatio super eos corruente vno impetu interfecit. Et cum in his omnibus iob patientem et in nullo commotum vidisset ad carnes eius persequendas accessit. **D**ixit enim ipse a planta pedis vsq; ad verticem vlcere vulnere

rauit. Solamq; sibi uxorem in grauiorem afflictionem dimisit: quam et in eius contumelias incitauit. Et cum in his omnibus nō peccasset iob labijs suis: neq; stultum quid contra deum locutus esset. Nouissime tres amicos ei⁹ et reges singulos de loco suo ad eum destinauit: qui lites ad consolandum Job principali intentione venissent: ipsos tamē diabolica suggestione longa verborum exacerbatione in ipsius odium et concrepationes prouocauit. Et cum ipsos Job sapienti disputatione et patienti sermone superasset. Ad vltimū helim quēdam iuuenem arrogantem contra Job in acerba conuicia et grauissima improperia suscitauit. **U**tq; post multa flagella dominus seruum suum Job manifestissime comprobasset: et per septem annos: vt dicit beatus Hieronymus: ipsius patientiā dudum expertus in lucem produxisset: misertus ipsius ad statum illum felicitatem reduxit: omnemq; facultatem eius duplicauit. Filios quoque et filias totidem numero quos amisserat ei concessit: sed eos duplici virtute et elegantia prioribus decorauit. **V**ixit quoq; Job post flagella sua annis centi et quadraginta: et vidit filios suos et filiorū suorum vsq; ad quartam generationem. Et mortuus est senex plenus dierum: annorum videlicet centum et octuagintatrium. **N**am: vt tradit Hieronymus annorum triginta sex erat: quando a domino flagellatus est: et in ipsis flagellis annis septem permansit: post que: vt ex textu libri sui habetur annis centum et quadraginta superuixit. **S**cripsit ipse idē librum vite sue et sermonū suorum arabico sermone: vt Hieronymus ait. **Q**ui certe liber profusa incipit: metro labitur: pedestri sermone finitur. **N**am a principio vsq; ad locum illum vbi Job dicit. **P**ereat dies in qua natus sum. **S**tilo profaico inchoat. **I**nde vsq; circa finem: vbi dominus tres Job amicos redarguit: heroico metro prosequitur. **F**inem hō rhythmico colore concludit. **O**mnisq; legis dialerice: propositione: assumptione: confirmatione: conclusione: singula verba sua determinat. **N**am quatuor disputationū genera in ipso libro completur. **Q**uorum prima est dialerica: que procedit ex probabilibus. **E**t hec cōsistit inter iob et tres amicos eius: vbi conclusionem hanc tenet: et probat q̄ deus hominem iustum sine culpa flagellat: amici hō eius oppositam conclusionem affirmant: videlicet q̄ deus neminem sine culpa condemnat. **S**ecunda est sophistica: que procedit ex apparētibus. **E**t hec est inter Job et helim: **Q**uis Job non respondeat: qui quidem iuuenis presumptuosus et vaniloquus: conclusionem amicorum Job approbans sophisticē syllogizat. **T**ertia est tentatiua inter dominum et Job: qui eum de multis questionibus tentat et interrogat: vt declarat: et: q̄ nulla sapientia est apud deum comparata.

Liber

Quarta est demonstratiua: in qua pro ipso Iob
dñs cōtra tres amicos eius questione diffinē
do demonstrat. Et sic concluditur totus liber
ptenus mysterijs et maximis diuine fidei sacra
mentis. Qui cū ait sanctus Iob in pace et
operta senectute sexto idus maij: vt Hieronymus
in suo kalendario ponit. Sepultusq; ē in terra
hūs in finibus edon siue in dostra: vbi et sepul
chrum eius cernitur vsq; in presens.

De sanctis Gordiano et Epimacho
martyribus. Cap. cxliij.

Gordianus mar
tyr: rome passus ē sub
iuliano apostata impe
ratore. Qui iulianus
cuz inter alios xpianus
quendā senem presby
terū nomine ianuariū
tenuisset: dedit eum in
custodia cuidam eius
vicario Gordiano. Qui ianuariū ad domum
suam adducēs: dum ipsum ad sacrificia sermo
nibus hortaretur: ianuarus gordiano christus
predicans eum conuertit: et statuam iouis erēā
quā apud se habebat in igne conflagauit: ac ipm
cum vxore marina et familia eius promiscui se
xus numero quinquaginta tribus cum eorum
domibus baptizauit. Quod cum iulianus com
perisset: ianuariū presbyterum in exiliū pro
scriptone damnauit. Vxorem hō gordiani ma
rinam ad aquas salinas manere precepit in ser
uitio rusticorum. Gordianum autē cuidam cle
mentiano quem loco eius vicarium prefecerat:
punitendum tradidit. Qui clementianus gor
dianus sibi cathentis vincum presentari fecit: et
in cōfessione christi persistentem: primo quidē
dudum plumbaris cedi deinde capite truncari
precepit. Cuius corpus canibus proiecitur: cū
diebus septem mansisset intactum: tandē a fa
milis sua raptur: et cum beato Epimacho quē
duduz ante predictus iulianus occidit iusserat
sepelitur via latina: miliario vno longe ab vrbe
roma. Qui passus est circa annum domini tricē
tesimum et sexagesimum sexto idus maij.

De sanctis Calepodio presbytero
et socijs martyribus. Cap. cl.

Calepodius presby
ter: palmatus: simplicius: felix
et blanda cum socijs eorum ro
me passi sunt sub alexandro im
peratore. Tum em palmatus
consul de mandato imperatoris ad regionem
trās tyberim accessisset vt calepodium presby
terum cum alijs christianis in domo quadam
latēribus comprehenderet: decem milites qui
domum intrauerunt. et cecati sunt. Quod alex

Quartus

ander conspiciens iussit omnem populū pro
liberatione militum deo mercurio immolare:
Tunc vna ex virginibus paganorum arrepta a
demone deum viuū et verum deum christianos
rum clamabat. Quod palmatus audiens con
uersus abiit ad sanctum papam calixtum: et ab
eo baptizatus et petiit: quem calixtus presente
calepodio baptizauit: omnēq; eius familiā cū
vxore et filijs numero quadragintaduobus vn
da saluari perfudit. Qui palmatus est inde ce
pit facultates suas pauperibus erogare. Post
dies plurimos Alexander hoc audiēs fecit tes
neri palmatum eumq; exammatum et christus
confitentem tradidit simpliciō senatori: quates
mus ei persuaderet vt ad culturam deorum ac
cederet. Tum autē simplicius ipsum plurimū
honoraret: et palmatus omnia seculi blanditi
ta cōtēnēs orationibus et ieiunijs insisteret.
Quidam nomine felix venit ad palmatum des
ferens vxorem suā nomine blandam ab annis
quattuor paralyticam: vt eam sanaret. Quam
palmatus in cōspectu simplici et omis eius fa
milie iussa oratione sanauit: quo viso miraculo
conuersus est simplicius senator cum omni do
mo sua: felix quoq; cum vxore sua blanda sana
effecta: ceperuntq; omnes baptismatis gratiam
expeter: vocatoq; sancto papa calixto cū bea
to calepodio: superuenientes ad domū simpli
ci baptizauerunt eum cum tota eius familia:
atq; felicem cum coniuge sua blada. Quod cū
alexander audisset: quia multitudo hominū per
beatos calixtum et calepodium in christo cres
didisset: misit exercitum militum: et tenuit om
nes qui baptismum perceperant: quos prece
pit capitalem subire sententiā: et per diuersas
portas vrbis rome capita eorum suspēdi ad ex
emplum christianorum. Tenuit etiam calepo
dium quā gladio fecit occidi: et corpus eius in
tyberim iactari ante insulas lycæontiam. Quod
tandem a piscatoribus repertus et beato calixto
pape presentatū ab eodem in suo cimiterio via
apia sepultum est. Passi sunt autem sancti mar
tyres sexto idus maij.

De sanctis Primo: Marco: Iasone et
Celtiano martyribus. Cap. cl.

Primus: marcus:
Iason: et celtianus martyres ter
gesti in ciuitate passi sunt tem
pore Adriani imperatoris sub
Arrasio preside. Qui primū
presbyterum et marcum diaco
nū iustibus cedi iussit: et sub ventres eorū ignes
accendi. Deinde sulphur solutum in ora eorum
infudit. Et cū hec omnia supplicia sine vlla eo
rum lesione superassent: multiq; exinde cōuersi
fussent iasonē et celtianū iustibus tā diu verber
rari mādauit: donec cessi spm emitterēt. Deide
primū et marcum extra vrbis menta decollari.

Quorum corpora in eodem tumultu iuxta eandem ciuitatem sepulta sunt. v. idus maij.

De sancto Damerto episcopo et confessore. Cap. cliv.

Amertus eps vien

nesi. miraculis et sanctitate apud eandē urbē celebris habet. Qui ob imminētē terremotū et pestilantiam cladem atq; luporū rabiem solēnes ritibus dieb; ante ascensionē dñi leranias instituit: vt habetur supra de leranias. Qui etiā apud prefatā ciuitatē quiescit in dño. v. idus maij: vbi et sepultus viris turbibus claret.

De sancto maiolo abbate. Cap. cliv.

Maiolus abbas nobili

bus parentibus progenitus: et sacris litteris imbuit: ac virginitatis flore decoratus: primo archidiaconus ecclesie maticensis fuit. Deinde factus est monachus cluniacensis. sub hermoarido abbate sancti odonis successore sanctarite vite mirabiliter pollens: summaq; patientia decorat. Qui propter gravē infirmitatē quā incurrat lumen oculorū amisit: nec tñ exinde in aliquo vnq; perturbari visus fuit. Sexto autem anno monachationis ipsius decedente abbate monasterij maticensis ad eiusdē loci regimē licet inuitus eligatur: non obstante q̄ lumine forer oculoꝝ priuatus et corpore quasi viribus p̄e longa egritudine destitutus. In ipsa autē abbatia sanctissime iubar vite fuit: et multa miracula ostēdit. Ecceosivum: surdis auditum: claudis gressum. Alijsq; diuersorū generum languorib; detentis cōferens medicinam. Plures etiā a moribus serpentum venenatos: et a periculis fluminū et lacibus fulgurum liberauit. Landlei seu lampades in eius ecclesia ardentēs ex negligentia vel aliter extincte sepius sine humano studio sunt diuinitus reaccense. Quadam nocte dñi in monasterio sancti dionysij librum eius de principatu celi perlegeret ad lumen candelę graui somno pressus dormitauit: et candela de manu eius super librum cecidit. Sed sola ipius cera consumpta: libri pagina oīno illesa permansit. Soluit autē carnis debitum. v. idus maij. Et reconditus est in monasterio suo miraculis clarens.

De sancto Antimo presbytero et martyre. Cap. cliv.

Antimus psbyter et mar

tyr: romēcia salaria passus est. qui post virtutum et pdicationis insignia in tyberim precipitatus et ab angelo sancto ereptus est: ac proprio restitutus oratorio. Deinde in confessione nominis iesu christi capite punitus victor migravit ad celos quinto idus

mai. Decado.

De sanctis nereus et archileo martyribus Cap. clv.

Nereus et archileus

martyres fuerūt serui plautilla uxoris clementis cōsulis germani domitiani imperatoris et sancti clementis pape. Que plautilla existens vidua eos pueros cōparauit: et eunuchos fecit. Cum autē ad pdicationem beati petri apostoli plautilla cōuersa esset fecit se ab eodem cum prefatis pueris baptizari. Et ad extrema deueniens eosdē iuuenes cubicularios si auic domitille filie sue dimisit. Cum autem domitianus fratri domitillę aureliano comiti in cōiugē tradidisset: vt superius in eius passione actum est nos. martij. Nereus et archileus eidem virgini xpm annuntiantes eandem conuerterūt: et votum virginitatis emittere suasērūt. Que a sancto clemente papa baptizata et sacro fuit velamine consecrata. Quod cum aurelianus cognouisset: obrepta ab imperatore licentia sponsam suam cū eunuchis in pontianā insulam relegauit: quo plures xpiani pro christi nomine fuerant exilio deportati. Erātq; ibi malefici duo discipuli symonis magi furius et priscus: qui magicis artibus populum fallendo symonem magū pro deo fecerāt adorari. Quibus beati nereus et archileus resistentes eorum maleficia sermonibus et miraculis detegebant: et sic populū ab errore reuocabant. Post multum hō tps aurelianus ad insulam perrexit: et sanctos promissis et oblatiis muneribus vt virgini ad nuptias suaderent exorauit. Quod ipsi omnino facere respuētes eā magis in domino confortabāt. Quapropter ad urbem adducti et ad sacrificia cōpuli sunt. Et cum dicerent se a beato petro apostolo baptizatos nulla ratione posse idolis immolari: capite celi sunt. Quorum corpora via ardeatina iuxta corpus sancte petronille virginis sepulta sunt. iij. idus maij.

De sancto Pancratio martyre. Cap. clvi.

Pancratius

martyr nobilissimis parentibus ortus apud phrygiā: cuius pater Geronius dicitur est vtrorū parente orbar sub dionysij cura patrii sui relictus est. Ambo igitur romam vbi largum habebāt patrimonium perreperunt. Et dum in eorum possessionibus in monte celso morarentur: in eorum vico papa cornelius cum quibusdam fidelibus propter persecutionem latitabat: a quo pontifice fidem xpi et baptismum susce-

perunt pater cum nepote. Post dies modicos dionysius in pace quieuit. Et patri omnia sua pauperibus erogauit. Deinde se persecutoribus vitroneus offerens christianum se esse dixit. Quem illi tantum Valeriano imperatori presentauerunt. Luncq; puerum. xiiij. annorum et filio quondam sibi amicissimi viri condoleret suadebat ei. vt dijs thura poneret: ne mala morte in tanta iuuentute periret. Ille vero contra sacrificare recusans se licet iuuenulum corpore: secum tamē animo esse dicebat: et deum Iouem patriciam et incestuosum cōprobabat. Propter quod Augustus iussit eum via aurelia ducti: et ibidem decollari. Cuius corpus cetera illa senatrix tulit: et in eodem loco cum aromatibus sepeliuit quarto idus maij. Supra cuius tumulum processu temporis a fidelibus ecclesia fabricata fuit. Ad eius quoq; sepulchrum: vt ait Gregorius tyronensis si quis falsum iurare voluerit anteq; ad cancellum chori perueniat: aut statim a demone captus insanit: aut cadens in pavimentum protinus vitam perdit. Nunc autem dictum corpus Aenerijs in monasterio sancti zacharie quiescere ab eisdem locis oribus perhibetur.

De sancto Epiphano episcopo. Cap. clviij.

Epiphanius episcopus

Epiphanius salamine: que ciuitas est in insula Cypriorum temporibus Honorij et Archadij imperatorum floruit: vt dicitur in hystoria tripartita. vir hic summe eruditus scitatis: et elemosynarum largifluus exhibitor. Qui cum omnem substantiam sui episcopatus pauperibus erogaret: et nihil petentibus denegaret. Deficientibus pecunijs economus ecclesie murmurabat. Subitoq; eidem vir astrit: saccumq; magnum multa plenum pecunia coram eo deposuit: nec tamen quis esset: aut vnde venisset explicauit: et repente discedens nusq; comparuit. Duo pauperes volentes beatum virum arte deludere: vt aliquid eis vberius daret: ipso iter agente talem fictionem inuenierunt: vt vnus eorum se supinum in terra prostraret: alter vero ipsum quasi mortuum desceret: et q; se non habere vnde eum sepeliret prenderet: sicq; Epiphanius necessaria pro exequijs postularet. Cum autem sanctus appropinquasset: et ille lachrymabiliter ab eo subsidium pro tumulando socio petiisset: episcopus illum super morte comitis benignus consolatur et necessaria pro sepultura largitur. Quo discedente dū ille socium vocans pulsaret vt surgeret: quatenus de questu bonum sibi conuulsum prepararent: qui se prius mortuum fingit vere defunctus apparuit. Sic socius post episcopum curatorem casum ei nunciavit: et de commissio pen-

tentiam egit. Sanctus autem cum defunctum suscitare potuisset noluit: ne tali occasione iniqui domini facile deludantur. Sapientia et doctrine suauis eloquio admodum claruit. Aduersus omnes hereses libros composuit. Atq; multa opuscula: que vt Hieronymus dicit ab eruditioribus propter res a simplicioribus propter verba leguntur. Dec Hieronymus de viris illustribus. Qui etiam in pace spiritū bona tradidit senectute. iij. idus maij.

De sancto Dionysio confessor. Cap. clviij.

Dionysius confessor

Dionysius pater fuit sancti Pancratij martyris: de quo superius dictum est. Qui a beato Cornelio papa sacrificantis vnda perfusus: eodē die quo et nepos pancratius passus est anno scilicet eius martyrius precedente in christi nominis sancta confessio ne feliciter obdormiuit: vt ad in martylogio insinuare videt: videt. iij. idus maij.

De festiuitate sancte marie ad martyres Cap. clv.

Festiuitas sancte

Mariæ ad martyres a Bonifacio papa quarto instituta est propter templi Pantheon Romæ dedicationem. Romani enim cum toto orbi dominarentur: non solum omnium prouinciarum simulachra in vrbem habebant: quin portus fere singulis dijs templa singula construxerant: tanq; qui eos ciuitatium prouinciarum victores et dominos effecerant. Sed quia omnia idola templum sibi habere non poterant ad maiorem sue gentilitatis vetane ostentationem vnum templum cereris mirabiliter et sublimiter in honorem omnium deorum exererunt: et Pantheon: quod sonat omnes diuocauerunt a pan: quod est omne: et theos deus. Pontifices enim idolorum ad maiorem populū deceptionē finxerunt: q; sibi a cybele quā omnium deorum matrem vocabant fuerat imperatum: vt si de omnibus gentibus vellent victoriam obtinere sibi et filijs suis scilicet dijs omnibus templum magnificum fabricarent. Fundamentum ergo ipse templi sphericum factum: vt ex ipsa forma deorum eternitas demonstraretur. Dentq; et pinam eneam deauratam fabricarūt et eam in summitate collocarūt. In qua vt aiunt oēs puencie mirabiliter erāt sculpte. Nec autē procedente tpe inde cecidit: vnde in summitate aperta remansit. Tempore igitur phoce imperatoris: cum iam dudū roma fidem dñi percepisset. Bonifacius papa quartus predictū templū a phoca cesare impetrauit: et omnium idolorum eliminata spurcicia: ipsum

De sanctis in mēse maij occurrētibus Folio. cxij.

in honorem beate Marie virginis et omnium martyrum consecrauit tertio idus maij: locum quoq; ipsum sancte marie ad martyres appella- uit qui modo sancta maria torunda vocatur a populo. Nondum enim confessorum solennia ab ecclesia agebantur. Sicq; in vrbe roma ipm diem in honore omnium martyrum celebrari in ipsa ecclesia ordinauit. Et sic templum quod fa- bricatum fuerat omnibus idolis: tūc dedicatiū esset oibus scriis: vt exclusa multitudīne demo- num celebraret multitudo scōrū. Sic quoq; ex tunc rome in ipso loco festum illud vsq; hodie celebratur tertio idus maij.

De sancto Bonifacio papa primo
et confessore. Cap. clx.

Bonifa-

cus papa hu-
ius nominis pri-
m⁹ 303imo pa-
pe in episcopa-
tu romano suc-
cessit. Et sedit annos tres; mē-
ses octo: dies vndeicj. Hic na-
tione romanus ex patre iocū-
do presbytero vrbis: sub con-
suetudine eius eulatio ordinat vno die. Eulalius
quippe ordinatur in basilica constantiniana.
Bonifacius autem in basilica iulij. Et fuit ma-
gna dissentio in clero. Audiens hoc placida au-
gusta cum filio suo valentiniano imperatore dū
federēt rauenne rettulit hoc honore angusto
mediolani residentī. Tunc ambo augusti missa
auctoritate pcepērūt: vt ambo ex rē de ciuita-
te. Qui cum pulsi exissent tandem vtriq; augu-
sti bonifacium ad vrbe reuocauerunt et cum
pontificem constituerunt. **¶** Hic constituit: vt
nulla mulier aut monacha vasa sacrata vel pal-
lam altaris contingeret: aut lanaret: nec in ec-
clesia incensum poneret. Erv seruus aut curie
obnoxius nō fletet clericus. Hic fecit oratorij
in cimiterij sancte felicitatis: et ornavit sepul-
chrum eius. Hic autem beatissimus paternā
pietate clericos aluit: pauperes fouit: cunctos
honorās: fuit misericors in diebus suis super
oēs homines et misericors: vsq; ab oibus amaba-
tur. Et sepultus iacet in ecclesia sancti petri.

De sancto bonifacio papa
quarto. Cap. clxi.

Bonifacius papa hu-

ius nominis quartus natione
marforum ex patre iohāne me-
dico bonifacio pape tertio im-
mediate in episcopatu roma-
no successit: et sedit annos se-
ptē: mēses octo: dies viginti duos. Hic obtinuit
ab augusto phoca imperatore: vt ecclesia bea-
ti petri apostoli caput esset omnīū ecclesiarum:

quia constantinopolitana caput omnīū se scri-
bebat. Hic etiam obtinuit dari ecclesie templū
quod ab antiquis in vrbe pantheon vocabatur:
vt supra dictum est. Quod ipse ablatiis idola-
trie foridibus consecrauit in honorem dei gen-
tricis Marie et omnīū martyrum christi. Eiusq;
die consecrationis solennitatem in vrbe consti-
tuit celebrandas. Aliasq; multa laudabilia ope-
ra fecit. Et hic sepultus est ad sanctum petrum
apostolū. Et cessauit episcopatus mēses septē
et dies viginquing.

De sancto Seruatio episcopo et
confessore. Cap. clxij.

Seruatus

episcopus traie-
ctensis tēporibus
Hieronymi et Am-
broij doctorum claruit. Hic
propinquus saluatori dñi car-
nem exiit: fuit enim filius
Emī filij eius fratris eliza-
berth et filij Mesmerie sororis
sancte Anne matris domine
nostre: vt sic eius et Elizabeth mater baptiste
beate virginis fuerunt consobrini secundo vi-
delicet consanguinitatis gradu. Emī nō pa-
ter Seruati ex vna parte: et christus ex altera
filij cōsobrinarū exirent tertio gradu. Sicq;
si christus filium habuisset cum Seruatio: fuis-
sent quarto gradu ex consobrini nepotes.
Mater vero sancti Seruati vxor: emī vocata
est Demilia. Natusq; est in oppido phestia ad
austrum Armente terra hebreorum in re-
ione
presidis: quo decem tribus israel translate fue-
rant. Qui adhuc existens infantulus loca sacra
hierosolymis visitauit: et in sanctis perseue-
rans operibus ad presbyteratus ordinē ascen-
dit: deinde ab angelo monitus abiit ad occanti-
am ciuitatem galliarum sitam in litore oceanī
ad predicandum verbum domini eodem ange-
lo sibi duce: ad quem locum deueniens repper-
it septuaginta duas congregationes inuicem
dissidentes: que segregatim conuenerant pro
episcopo ipsius vrbi eligēdo: cuius sedes per
septennium vacauerat post obitum episcop va-
lentini: que ad extrema deueniens diuino spi-
ritu eius mandauerat neminem eligendus: nisi
diuina reuelatione cōmunis omnīū electio ali-
quem nominasset. Hec autē Seruatus audis-
ens: dñm pro eorum concordia ante altare des-
um orans procumberet: angelus eiusdem appa-
rens baculum sancto pastorealem tradidit: et sic
repente in ipsum omnis populus conuenit. Sa-
ctus ergo episcopus tāte gratie fuit: vt patriā
lingua predicans ab omn. bus nationibus suo
idiomate verba eius perciperentur: multorum
q; miraculorū gloria claruit. Nam cibo: ū eius
reliquas egri quicunq; gustantes: aut pedes

vel manus deosculantes continuo sanabantur.
¶ Post aliquod ho tempus emulatione ciuium a ciuitate pulsus venit traiectum. **¶** Ibiq; iuxta beati petri ecclesiam rugurii edificans penitentie operibus vacabat: vbi sibi per visum a dño reuelatur: huius gentes galliarum vrbes et maxie octauia emerituras: qua visione octauiam accedens dum populo nunciasset: illi quoq; timens res: ne propter peccata in ipm commissum hec sibi futura contingerent: seruatiū pro impetranda ventis nunciū populi ad sedem apostolicam delegarunt. **¶** Qui veniens traiectū lapidem altaris pulcherrimū trabe ruente cōscissum digito super scissuram deducto reintegravit. **¶** Inde q; romā accessit: vbi cū in festo dñice annunciationis in ecclesia beati petri oraret pro populo apostolorū princeps sibi in somnis apparuit: galliamq; diuinam euadere nou posse sententiam propter eorum peccata reuelauit. **¶** In cuius testimonium clauem argenteam ei dedit: quam ille euigilans in manu repperit: et perpetuo pro reliquijs seruauit. **¶** Cum autem reuerteretur egressus romā a gothis capis: qui tunc straiam deuastabant. **¶** Qui per noctem angelū cū luce nimia in custodia apparuerunt: eumq; solutū dimiserunt. **¶** Cum autē die altero a gothis torquendus queritur in carcere clauso non inuenitur. **¶** Reperitur tandem ab ipis solutus in quodam campo sopitus: cui aquila grandis insidens: altera alarum eum a sole obumbrabat. alterā mouens quasi flabello et aurā uerilabat. **¶** Quod gothi cernētes et stupentes illū in pace dimiserunt. **¶** Veniens autē in terram vagionū cum fiti affigatur: digito signo crucis in terra facto fons aque de humo scaturit: et exinde vsq; in presens nunq; deficit. **¶** Degens coloniā apud sanctum seuerinum cum oraret a consocio super caput eius ignis columna conspicitur: que nimia celeritate celum progreditur. **¶** Apud merensem vrbes celebras facies eius solis claritate refulsit. **¶** Reuersus ergo octauiam: et que uiderat referēs sanctorū reliquias et uasa sacra una cum populo traiectū transtulit pesti superuenture seruanda. **¶** Et cum in itinere fessus quiescere uellet: nec sedem paratā haberet: terra tumens in modū puluinaris se exiulit: vbi et sedendo quieuit. **¶** Sicq; ibidem vsq; in presens manet. **¶** Diem obitus sui prescians celebrata missa populum sacris exhortationibus dudum admonuit: cui angelus assistere visus fuit. **¶** Et cum diutius orasset luce cōspicua instar solis radij euz per tres horas pro regente emisit spiritum. **¶** iij. idus maij. que tūc dies penthecostes occurrerat. **¶** Lulus corpus memorato quo supra tempore in ecclesia trahere creū. sepultum est: vbi in finitris et admirandis signis effulget. **¶** Inter que cum primo in via publica sub diuo sepultus diutius quiescisset cum tempore huiusmodi oia in circuitu nūc reple-

ret. nunq; sepulchrum eius tetigit: donec in dacia ciuium basilica super ipsum edificata est.
¶ Re vera de isto sancto singularis annorū longeuitas reperitur: quia si vera sunt que de ipso scribunt preter cōmunē modernū nature cursum uita eius per annos vitra. ccc. concluditur adeo fuisse mirabiliter protelata. **¶** Si cū diligēter tēpora computent seruatiū vel christo fuit cōtemporaneus: vel si post eius ascensionē natus nō potuerit vitra ānos sexaginta elapsos fuisse: vel ad plus. lxxx. **¶** Quod si ambrosio et hironymo cōtemporaneus extitit illos circa annos dñi cōstat. ccc. lxxx. vel circa floruisse. **¶** Et sic seruatiū ad etatē quam dñicinus peruenisse: **¶** Quod si quis legendā seruatiū de mediatio acauser: nouerit eā tēpore hērici qñti impatoris a celestino papa. iij. in publico cōfessorio autentificatā: vbi oia q; dñora sunt approbata fuerunt.
¶ De scrō Hilario abbate. **¶** Cap. cxiij.

Hilarius abbas tempo-

porē theodorici regis longobardorum claruit. **¶** Hic de tuscā oriūsus dum puerulus epistolas pauli legeret diuino spiritu inspiratus et a seniore de uita solitaria informatus anno xij. relicto seculo deum orauit: ut eū ad locum duceret: vbi solitarius deo seruire posset. **¶** Cui angelus dñi apparuit: ipm q; de vrbe roma vbi habitabat eduxit: et vsq; ad montē emille ei ductor extitit. **¶** Ad cuius radices vno miliario fluuius decurrebat: vbi in sanctitate vite deo sol vacare cepit. **¶** Ad eoz p̄fecit ut infra triennium in vertice montis ecclesiam construeret inferiusq; speluncā habitationis sue locaret: ac de labore manū victum acquireret. **¶** Sicq; annorum exstans viginti summū perfectionis apicem vite regularis attingit. **¶** Eodē tēpore olibrius qdā nobilis ciuis rauēnas a demonio oppressus est clamāre per os eius immūdo sp̄s q; a nullo inde nisi ab hilario eijci posset. **¶** Et designato loco et vtri effigie ductus est olibrius ad virum dei: quem sibi in ecclesia oblatū cōfestim ab obsessione liberauit: et ad xpm cōuertit: **¶** Quē quidā iulianus h̄sbyrer casu illac transiēs cū vxore et oī familia pinisui sexus numero. xc. baptizauit. **¶** Et post tridū vxor eius Eustasia a seculo migrante. **¶** Olibrius hō oibus pro christo erogatis cū filijs suis iulio et eunomio monachus sancti hilari factus est: qui et cenobii p̄dñs ditauit: vbi et magna monachorū multitudo breui tēpore excreuit. **¶** quibus sanctus deo viuēdi regulas ordinauit. **¶** Cū autē ad instantiam quorūdam emulorū dicentiū hylarum cū socijs inobedientes regis mandatis: theodoricus rex milites suos misisset ad monasteriū spoliandum: illi bi duo per deuta montū oberrātes ad id minime venire potuerūt. **¶** Quod rex audies personaliter illuc accessit: et dum equo insidens curiam

De sanctis in mēse maij occurrētibus. Fo. cxiij.

Introsset. Equusq; dudū stimulatus vterius
procedere non posset: tandem regem ad terraz
defecit: nec ipse nec iumentum inde se mouere
valuit donec rex tentens a sanctoventiam cum
liberatione percepit. ¶ Inter cetera hō regule
mādata fratres de collectis frugibus gustare
non audebant nisi ea prius abbati offerebant.
Quidam hō frater immaturam vāā conspicies
tentatione expulsus ipsam experit: et ab ab-
bate gustandam obtinuit. Sed vt racemum ea
pere voluit serpentē in manu sua inuenit: quē
abiciens sancto nunciavit. Ille hō vbi demo-
nem esse cognouit per caudam ad ecclesiam tra-
xit: ipsumq; humana voce loqui cōpulsit q; fra-
trem ad hoc desiderio gustus tentauerat: vt si
gustasset ipm de monasterio recedere fecisset.
Quo dicto serpens crepuit et demon euauit.
Anno autem etatis sue. lxxv. apparere sibi an-
gelo et suum obitum post triduum predicente:
locellum sibi parari iussit quasi passibus centū
longe ab ecclesia sua: vbi et quiescens in pace
conditus est tertio idus maij.

De sancto Duto martyre. Cap. cxiij.

Martyr presbyter et

martyr: primo in amphipoli ciui-
tate detētus multisq; penis atq;
cruciatibus pro christi confessio-
ne affectus. Postea bizantiū que
nunc constantinopolis dicitur vsq; perductus
capitali sententiā occubuit tertio idus maij: vt
dicitur adō in martylogio.

De sancto Bonifacio martyre. Cap. cxlv.

Bonifaci⁹

martyr: passus ē
apud tarsum est
cie ciuitatem rē-
poribus diocele-
riani et maximiani imperato-
ruz sub prelide supplicio. Hic
cum esset seruus et procurator
rerum cuiusdam nobilissime
matrone nomine aglaie in vr-
be roma: homoq; ebriosus et adulter ac vitij
deditus et cum ipsa eius domina dudum in stu-
pro misceretur hospitalitati tamen operibus
misericordie intendebat. Tandem vtriq; diuis-
no nutu compuncti consilium habuerunt: vt ad
requirandas martyrum aliquorum reliquias
bonifaci⁹ mitteretur ad partes cille vbi chri-
stianorum ingens persecutio flebat: quatenus
vterq; eorum orationibus martyri saluari me-
rerentur. Erant enim vterq; christiani. Boni-
facius autem recedens: dixit domine sue quasi
puberico spiritu inspirat: vt si euentre posset
ad emendum corpora martyrum secum defer-
ret. Sin autem ipsa corpus suum martyris no-

mine susciperet. In ipso autem itinere marty-
christi a carnibus et vino abstinuit propter mar-
tyrum reuerentiam: quorum corpora tractatu-
rus erat. Perueniens igitur cum duodecim es-
quitibus et tribus vehiculis ad ciuitatem tar-
sum conuersos licentiauit: vt trent ad hospitia
procuranda: ipse hō ad videndos martyres fe-
stinauit. Inuenitq; alium pedibus suspensum
igne supposito: alium in quattuor lignis exten-
sum et diutius cesum: alium vnguis exaratum:
alium manibus abscisum: alium stipite in collo
fixo a terra leuatum. Et sic per diuersa suppli-
cia eos a carnifice cruciari. Qui cum magnum
deum martyrum acclamaret: et eorum se pedi-
bus prosterneret: ac illos in domino conforta-
ret: a iudice tētus et interrogatus se christianū
viva voce professus est. Quem supplicius pre-
ses iussit suspendi: et vsq; ad ossium nudationē
radi latera eius: Deinde calamos acutos sub
vnguis manuum eius configi: et post hec in
ore ipsius plumbum liquefactum infundi. Et
cū in his omnibus gratias ageret: multi ex gē-
tilibus conuersi furentes aram idoli destruxer-
unt: et presidem lapidare voluerūt. Qui timēs
furorem populi vsq; in crastinum inde secessit.
Die hō sequenti bonifacium sibi presentatum
in confessione persistentem iussit in ollam bul-
lenti pice repletam verso capite iactari. Sed
ab angelo pectus illesus permansit: olla quo-
q; sicut cera liquefacta multos de astantibus
incendit. Tunc iussit preses: vt gladio caput
eius abscideretur. Quo facto terremotus ma-
gnus factus est: et multi ad Christum conuersi
sunt. Conserui hō Bonifaciū cum vndiq; per-
quirentes: putabant eū in taberna aut in adul-
terio lasciuire. Et obutantes vni ex commenta-
riensibus: querebant eum auvidisset romanum
aliquē peregrinum: datisq; signorum indicij:
ille eis denunciavit: ipsum die precedentē vi-
tam martyrio sic finuisse: deducensq; eos ad
locum et ostendens eis caput et corpus. Quem
illi bonifacium cognoscentes admirati: precio-
sus redemerunt: et vngentes illud aroma-
tibus: posuerunt in vno vehiculo: et reuersi
sunt dei in collaudantes. Angelus autem do-
mini apparuit aglaie olim domine sue: et rem-
gestam beati martyris indicauit eidem. Que
reuerenter sancto corpori obtulit: etq; eccle-
siam fabricans quinto stadio ab vrbe illud ibi-
dem honorifice condidit. Qui passus est pri-
mo die idus maij. ¶ Post hec aglaia mundo abres-
nuncians omnem suam familiam manumisit:
et omnia pauperibus et ecclesijs erogauit.
Sumpitq; habitu sanctimoniali ieiunij et ora-
tionibus omnibus diebus vacauit: miraculozū
quoq; signis effulsit: et exinde annis. Fij. sus-
peruicit. Sepulta apud presatum martyrem
operibus p̄is consumata.

De sancto Bonifacio epo. Cap. cxv.

Bonifacius episcopus

pus ferentiu' dux adhuc puer cum matre habitaret: egressus hospitium sepius sine linea vel tunica redibat: quod mox nudum aliquem videbat se expolians illum vestiebat: et ex hoc eum mater sepius minis et verberibus affligebat. Die quadam mater horreum suum ingressa granum quod pro toto anno parauerat repperit a puero pauperibus distributum. Cumque hoc se pugnis et alapis contunderet: puer horreum ingressus in quo parum grani remanserat: matrem aliquamulum extirrogauit: et fusa oratione matrem ad horreum reduxit: quod plus quam primitus tritico plenum repperit: materque viso miraculo compuncta: et inde cepit vberes elemosynas elargiri. Cum autem gallinas plures nutriret: die quadam vultus gallinae asportauit. Puer autem confusus ecclesiam intrauit: et oratione fusa vultus rediit: gallinam quam tenebat dimisit: mox ante oculos pueri exspirauit. Procedente igitur etate cum in moribus et sanctis operibus proficeret: ad episcopatum ferentine ciuitatis electus est. Cui ecclesie grauis paupertas inherat: quod vnam tantum vineam habebat. Que dum quadam tempore grandine ira vastata esset: ut vix in ea paruus rarisq; racemi remansissent: ille tempore vindemie constantio presbytero nepoti suo iussit: ut cuncta vini vascula more solito prepararet. Qui licet miratus: vnde impleri debuissent: iussa tamen episcopi complerit. Bonifacius ergo calcatorum cum solo puero ingressus modicos racemos puerum calcare iussit: ex quibus modicum vini desuxit. Quod ipse a paruulo vase suscipiens cepit in cuncta vasa diuidere: ut vix eo infusa viderent. Vocato quoque nepote presbytero pauperes adesse mandauit. Statimque vini adeo in calcatorio et creuit: ut omnia vasa pauperum replerent. Quo facto egressus apothecam clauit et signauit. Tertio vero die oratione premissa cum constantio rediit: et vasa in quibus modicum vinum infunderat: vberim vinum fundentia inuenit: ita ut pauimentum infusum esset si episcopus tardius intrasset. Super quo miraculo ipse nepoti sub anathe mate silentium imperauit. Vocatus semel a fortunato presbytero ad festum sancti paulti martiris celebrandum accessit: peractaque missa ad refectionem intrauit: ubi quidam iocularum cum simula ludente assistit et cymbala percutere cepit. Quod vix sanctus dedignans sicut virumque illum mortuum preueniit. Finitoque continuo cum ille postquam comederat domum exiret: saxum de recto corruit et ipsum repente percutiens extinxit. Alio tempore nepos eius predictus constantius presbyter equum suum aureis. Equum vendidit: et ipsos conscio paruo in archa reposuit. Cumque subito pauperes pro elemosyne conuenissent: et ille quid

eis daret penitus non haberet: absente nepote archas violenter aperuit: et. xij. aureos inter pauperes codiussit. Reuerfus igitur presbyter cum ea que gesta fuerant reperisset magnis clamoribus pecunias suas reperere cepit. Quod cum patruus placare non posset ecclesias adijt: orationem ad deum fecit: pallium suum extendit: et subito in eo aureos. xij. fulgentes conspexit. Egressus quoque illos in facie presbyteri proiecit: dicens ei quod non habebat amplius quid quereretur: sed tamen propter auaricia suam episcopus non esset. In qua protestatione se nepotis secreta cognouisse et spiritum habere prophetie demonstrauit. Ille enim pro adipiscendo episcopatu pecuniam preparauit: sed tamen in presbyteratus officio vita excessit. Die quadam duo gorbii apud eum hospitati sunt: qui rauennam pergebant: quibus ille paruulum vini flasculum manu sua prebuit: quod fortasse in vno prandio consumere potuissent. Ex quo illi ut gorbii continue bibentes viscerum rauennam peruenirent: diebus ibidem pluribus comorati idem vinum sibi diuinitus abundans in usum quotidie habuerunt. Et cum eodem poculo ad patrem redierunt. Ingressus semel horreum magnam erucarum multitudinem olera comedentium repperit quibus in christi virtute mandauit: ut statim recederent: et olera sua decetero non consumerent. Que omnes ad virtutem dei verbum confestim sic inde egressi sunt: ut ne vna quidem intra horreum spaciū remaneret. Sicque vir domini plebanus virtutibus in pace quiescit.

De sanctis Felice Fortunato mar. Ca. clxxij.

Felix et fortunatus

fratres ex ciuitate vicetia orti repositi diocletiani et maximiani imperatorum apud vrbem adleuam passi sunt sub euphymio pside. Qui cum ad prefatam urbem deuenissent et omnes ad templum iouis pro sacrificiis inuitarent. Felix et fortunatus germani a quodam apamio de christianitate sibi delati sunt: Quos ille ferro vincetos ante se duci fecit: et eos ad deorum immolationes hortari cepit. Et cum in christi confessione constantes persisterent: iussit eos preses fustibus cedi. Deinde in equuleo suspensos lampadibus adhibitis circa latera inflammari. Et post hec extendi super nos feruentis olei super ventres eorum perfundit. Et dum in his omnibus gratias agentes psallerent eosque gentiliū vti demonia confutarent: mandauit preses illos capitale subire sententiam: educti ergo extra ciuitatem muros postquam breuē orationem fudissent dato sibi iuicē pacis osculo decollati sunt. Quorum corpora a fidelibus nocte surrepta aromatibus condita sunt: vti sepulture traderentur. Interea vero ciues eorum ex vicentia illuc aduenientes ad ciuitatem sue originis corpora deferre volebant. Aquileenses vero contra

De sanctis in mēse maij occurrētibus Fo. cxiiij.

dicebant. Tandem ppter metū paganoꝝum ad
inuicem cōueniunt: vt fortunati corpus vices
tie secum ferrent: felicis s̄o aquilicē remane
ret. Qui passi sunt pridie idus maij.

De sanctis Victore & Corona mar
tyribus. Cap. cxviiij.

Victor martyr & co

rona sub Antonio impatore in
syria passi sunt. Qui victor cū
ignem & verbera venena equu
leum vngulas atq; ardētes lā
pades superasser: & in ip̄ om̄
nibus in christi confessione immobilis redde
retur. Corona cū esset vxor cuiusdam militis &
cepisset sanctū victorem beatificare ob marty
riū pstantiā: vidit duas coronas de celo lapsas
vnā victori: & alterā sibi missam. Cūq; hec cun
ctis audientibus protestaretur: ipsa quidē inter
arbores duas secta per mediū: victor quoq; de
collatus est. Sicq; martyriū suum consumaue
runt in pace: pridie idus maij. Nec ado in mar
tylogio suo sumpto a beato hieronymo.

De sacro Pontio epo & martyre. Cap. cxlix.

Pontius

epus & martyr
reporibus va
leriani & galle
ni sub claudio
p̄fide in galliis ciuitate cu
inella passus est. Datus pater
marcus noie vrbis rome sena
tor. Mater quoq; iulia nobi
lissima fuit. Que cum ip̄m ad
huc in vtero gestaret templū iouis ingressa est:
vt cōceptōis munera offerret. Tunc sacerdos
idolorū immūdo spū vexatus clamare cepit: fi
liū et iulia nasceturū magnū iouis templū de
structurū. Qd̄ m̄ audies corpus sepius lapidī
bus rūdēdat: vt fetus in vtero deperiret. Sed
dei gra illesum puerū cōseruauit. Cū autē natū
infantē m̄ p̄mire veller a patre prohibita est.
Et dū puer esset & ad scholas philosophoꝝ ac
cederet: audies die quadā xp̄ianos psallētes.
Simulacra gentiū argentū & aurū &c. Verboꝝ
veritate meditat ad sanctū pontianum papaz
ingredif: et ab eo vna cū quodā eius collega in
fide instruit: ac in xp̄i nomine baptizatur. Qui
matre in gētilitate defuncta patrem conuertit
ad xp̄m. Eoꝝ mortuo in locū eius dignitati sen
atorie surrogat. Qui etiā duos philippos im
peratores patrē sez & filiū ad fidem conuertit.
Deinde dignitate relicta accessit ad gallias p̄di
cādas & in ciuitate cumella ep̄s factus est. Tandē
a claudio p̄fide pro fide xp̄i tenef: & in equuleo
leuat: vectibusq; impositis dudū torquetur: s;
equuleo repētino sonitu destructo ī amphithea
trum ducif: & duobus vris ferocissimis nudus

et ponif: qui eorum venatoribus interfectis ad
pedes sancti martyris procūbebāt. Inde iube
te p̄fide igne circa eū accenso vt cremaretur:
summitas amphitheatrī cōburif: ip̄e s̄o omnino
intactus ab igne productif. Dū autē ad templū
iouis immolaturus adductus esset: templū eū
idolo in puluerē redactū est. Sicq; mādato p̄i
dis ibidē capite trūcaf. Et subito claudī in fu
rozē versus linguā sibi dētibus corrost: & oculi
anubij assessoris & in passione pontij p̄sultoris
de capite eius auulsi sunt. Cui⁹ corpus ibidem
a balerio comite sepultū est pridie idus maij.

De sancto Barbaro martyre. Cap. clxx.

Barbarus martyr

passus est ī ciuitate muthonia
sub iuliano impatore. Qui cū
abisset in regionē francoꝝ cō
tra hostes imperij habēs duce
militie noie bacchonem: et ille
victoriā obtinisset: in ip̄o bello barbarus mar
tyr & xp̄ian⁹ miles fuit: qui strenue et viriliter
se gessit: quod imperator audiens comitē illuz
fecit. Post hec dū franci peterēt singulare cer
tamē. Baccho dux barbarū contra francoꝝum
athletā misit. Qui protegēte se angelo in christi
sti nomine aduersariū in duello occidit. Sicq;
franci a bacchone et romanoꝝum erercitū fugati
expugnant. Tum ast baccho barbarū propter
habitu triumphū ad deoꝝ sacrificia inuitaret:
et ille se christianū assereret: baccho hec impe
ratorū nūciauit: qui barbarū deentum: & imola
re recusantē: dicētēq; se a beato cyriaco baptiz
atum: nulla ratione posse deos gentiliū ad
rare. Fecit ipsum iulianus suspendi: et gladio
ventres eius rādū radi donec interiora omnia
defuerēt. Sed ozante sancto ab angelo gabrie
le sibi apparere interiora eius visibilibus colle
cta in ventrem eius reposita sunt: & scissura ei⁹
consolidata: ip̄e q; depositus permansit incolu
mis. Quo viso miraculo: bacchus cum duobus
militibus: scilicet callimacho & dionysio cōuersi
sunt: & in christi confessione iubere iuliano des
collati: deinde sanctū martyrem fecit rote fer
ree alligatum circūduci igne supposito et oleo
superfuso. Martyr autem ozans permansit in
ustus: flamma quoq; erumpēs duos ex gentili
bus interfecit. Post hec in carcerem barba
rus mittitur: sed apparente sibi domino confor
tatur. Mane autē sacro eductus in quattuor li
gnis extendif: & neruis taurinis ante et retro
ceditur: deinde caminus in tres dies incendif:
vt in eo immitteretur: in quo martyr christi se
prem diebus incombustus omnino permansit:
et ex eo quasi ex suau balneo p̄silit. Diffus
est postmodū in carcerem: scorpionibus et ser
pentibus ibidē iniectis: quos omnes ab eis in
tact⁹ signo crucis effugauit. Inde ī boue eneo
succenso fecit eū imperator: includi: sed ip̄e ab
p ij

omni eruptione in unum permansit. Vos autē uti vltius calorem sentiret: mugire et ambulare cepit. Ad quod miraculum multi cōuersi sunt. Nouissime hō subente iuliano capite cesus est. Eius corpus ab episcopo felicio in ciuitate montis sepultum est pridie idus maij.

De scō pacomio abbate. Cap. clxxi.

Pacomius abbas vir doctrine et apostolice vite egypti cenobiorum fundator fuit. Hic apud thebasidem mira sanctitate conspicuus: in specu diu latitans ab angelo monitus ad fundatōnem monasteriorum accessit: regulā quoque eis aptam angelo dicente cōposuit: ipsamque et traditiones deo vnuēdi eiusdem concessit. In horū aliquo monasterio: nōm aliquando septem milia monachorum erāt.

Sed maximus et precipuum in quo erat pacomius habebatur. In quo mille quingenti monachi deo seruientes debebant: diuersisq; ministris propriis manibus laborabant. Undeque vitum sibi et pauperibus acquirebant. Apparuit ei die quodā diabolus in specie elegantis femine: ut ipsum de carnis tēratione pulsaret. Sed ab illo cognitus diuina virtute compulsus est multa vitia sibi edicere ad tentationes euitandas. Undeque ab eo signo crucis effugatus. Quic etiā christus spinis coronatus apparuit. Multiplicationes cenobiorum et monachorum egypti: et inde eorūdem desolationes. propter hominum peccata predicēs. Quiescit autē in christo sanctus pater anno nono archadij et honorij imperatorū: etatis hō sue centesimodecimo: ut ait Sigibertus pridie idus maij. Die sancti preter regulam quā angelo sibi dicente cōscripta: ut dictum est. Ad collegas spōsitur sue diuersas multarum virtutum scripsit epistolas: videlicet ad abbatem cornellium vnam. Ad abbatem syrum vnam. Ad omnium monachorum prepositos: ut in vnum cōuenientes paschalem diem celebrarent vnam. Similiter ut ad diem remissionis que mense augusto agitur eadem congregentur vnam. Item ad fratres qui foris monasterium operari missi fuerant vnam. Dec gemmas diuis de illustribus viris.

De scō pacomio confessore. Cap. clxxij.

Pacomius monachus in scyrhi fuit. Ad quē venit heracles graui carnis tēratione pulsatus. Qui ab eodem iam septuagenario audiuit quod per annos duos

decim huiusmodi tērationē nunquam deprimere potuerat: vnde quasi desperatus se nudus fere deuorandū prolecerat: sed illesus dimissus ad cellam redierat. Cui diabolus apparuit in specie puelle pulcherrime super genua viri sancti procumbens. Quam ut ipse manu in facie per-

cussit confestim euauit: sed biennio sibi fetosus in manu permansit. Inde aspīdem verēditis apposuit: ut se mordere: et sic tērationem fugaret: sed illesus permansens a serpente a domino confortatus est. Et sic in sancto proposito perseuerauit. Hec heracles. Quiescit in domino pridie idus maij.

De scō theodoro abbate. Cap. clxxij.

Theodorus pacomij abbas successor insignis sanctitate et doctrina spectabilis in libro de collationibus patrum a cassiano edito multum commēdatur: qui post ipsum eius successorē monasteria sua in summo perfectissimo apice strenue gubernauit. De concordia et vnitare: et de permanendo in proposito cordis et studij exhortatorias et elegantes ad alia monasteria plures epistolas scripsit: et miraculis clarus in domino quiescit. Hec Gemadius libro de viris illustribus.

De scō rosensi abbate. Cap. clxxij.

Rosensis monachus pacomij et theodori abbas collega vir morum perfectione conspicuus: et in scripturis diuinis ad plenū eruditus fuit. Qui librum edidit totius discipline monastice eruditionis constructum: librum quoque alium totius plene testamenti veteris et noui iuxta necessitatē monasticā compendiosis dissertationibus exponentem quem testamenti vice prope excessus sui finem fratribus obtulit. Et sanctitate pollens in pace obdormiuit. Hec gemadius vbi supra.

Explicit liber quartus.

Prologus quinti libri.

Quintus liber presentis catalogi continet passiones ac gesta sanctorum: quorum festiuitates eueniunt infra tempus: in quo ecclesia representat diuini verbi et ipsius ecclesie matrimonialem consumationē: ex qua subsecutur nouum in gemis liberorum procreationē et propagationē: quod tempus fuit a die penthecostes: et durabit vsque ad seculi finē. Et ipsius tempus representat ecclesia a festo penthecostes vsque ad aduentum. In quo quidem tempore primo ipsum matrimonium consumat: videlicet a premisso penthecostes fe-